

സംരക്ഷണ

അമൃതൻ,

കന്നത്ര ജന്മമേനാൻ.

പ്ര.ഡാക്കൻ

കുടക്കന്നത്ര ശങ്കരമേനാൻ.

എ. വി. ബുക്കിഴ്ച്ചാ,

തിരഞ്ഞെടുപ്പ്.

1104.

വില തുണ.

ഒ ശ റ മ ക്ക

[ചില 12 നം.]

ഡാ. വി. സുഖമുരളിപ്പും ഉദ്ഘാട്യാരാ പ്രതി വൃജന്മിത്തമാക്കണ.

ഒ റ ട മ റ .

— ചിറ്റം: ചിറ്റം —

ദന്നാമിശ്രംഭം.

ലോകമാക്കിവ കീഴടക്കി വാണിവന നങ്ങരുമായ
ടേയം തന്നെ അദ്ധപതിനായിരം പുതമാരെക്കാണ്ട്
കടൽ കഴിപ്പിച്ചു സംഗ്രഹിച്ചു പിറപ്പിടിക്കായ ഇക്കുപ്പു
കവംശത്തിലാണ് രാജുവർല്ലനനായ ദശരഥന്നെൻ്റെ
ജനനം. ധനധാന്യസമുല്ലമായി തുള്ളിയും ധാര്യിയും
വളന്ന് കോസലമഹാരാജ്യത്തിൽ സരയുന്നിതിരത്തിൽ
ലായി ബഹുദേഹജന ദീംഗ്രം അതുജും വിസ്തൃതവു
മായി, മനവാൽ നിന്മിതമായ അദ്ദേഹധ്യാനംരത്തിൽ
ഡശരഥൻ വാണിവനം. എപ്പോഴും നന്നച്ചു ചുക്കരി വിത്ര
റി വെടപ്പുക്കിയ പാതകൾ, തോരണകവാടങ്ങളോട്
കൂടിയ അഞ്ചാടികൾ, മില്ലികളിടെ കശലത പുലക്കന്ന
യന്ത്രംശാലകൾ, പാർത്തനിരപോലെ അണിഡിയണിയായി
ഉയന്ന് മണിമാളികകൾ, കരിവിന്നിർപ്പോലെ നിന്മ
ലമ്പുരമായ നീറ്റി നിരഞ്ഞ കളം-കിണറകൾ, ഉന്നൊമേച
മനങ്ങളുായ പല പല ഉല്ലാനങ്ങൾ, സുഷരാംഗിക
ളായ നിർക്കികൾ ചേന്ന് നാടകശാലകൾ എന്നിവ
കൊണ്ട് ആ പുരം സവ് ജനത്തിനം അതുകഷ്ടകമായി
തന്നീന്ന്. സുതമാഗധമായതെ സ്നേഹത്തുണ്ടാലും, വീണാ
ഓവണാമുഖങ്ങനാഭത്താലും, പെത്തപ്പറയ്ക്കെ നിശ്ചലാഷ്ട
തന്താലും, ക്ഷപ്പംകൊടുക്കിവാൻ വന്ന സാമന്ത്ര്യപരമാ
ങ്ങെ തിരക്കാലും, നാനാഴദശങ്ങളിൽനിന്നും എത്തിക്കു

കിയ വന്നിക്കുള്ളടക ബഹുലതയാലും അതു നഗരം എറ്റവും ശ്രദ്ധാർഹമാനമായിത്തന്നെന്നുണ്ട്. ആഴം കുടിയ കീടങ്ങൾ ചുഴിനും അസൃഷ്ടക്കാർഷം മന്ദിരമായ വന്നകോട്ടയും ഇളിൽ പ്രജകളേവരും സുരക്ഷിതരാകി നിവസിച്ചു. ഇന്ത്യൻ വാഴന അമരാവതിപോലെയാണു് അതു പട്ടണം അലാക്കന്തിൽ വിത്രുതയായതു്. വേദഭാഗവതം അനുസരിച്ചും ഉഥാരചവറിതനാങ്ങം സത്രപ്രതിനിധാനങ്ങായ ഗ്രൂപ്പാവാസരെ ക്ഷണിക്കും, ദഹാവീത്രുന്നാങ്ങം മന്ദിരവാസാളിക്കുളിക്കുമായ മഹാ നമ്മുഖാരാക്കണാണു്. അന്തേരാധ്യാനഗരം അഡ്യുഷ്ട്രിയായി ക്രൈസ്തവിച്ചു. ധർമ്മാശ്രാന്തി, ദീർഘദശി, മഹാതേജസ്പി, മഹാബലി, ശ്രമനാശനി, ചിത്രാലി, ജിത്രേതിയൻ എന്നീ വിശ്വാജിജ്ഞങ്ങൾ തിക്കണ്ണൽ ദശാമരാജാംജൾഷി ആട്ട ട്രണക്കാലഭ്രതു് രാജുന്നമിതി ശ്രദ്ധിക്കുന്ന സുഖാദന മായപ്പൂരത വരവാൻ തുടർച്ചിപ്പുപ്പോ. അഞ്ചുള്ളൂ. നാട്ടാരേ വരും വിദ്യാം വിത്രവും നേടി സത്രവാന്നാങ്ങം ധർമ്മാ നമ്മകളിൽനായി പരമഹർഷങ്ങളാടക വിഹരിക്കുമാണായി. ചരിത്രനാ, പണം നേട്ടവാൻ വയ്ക്കാതവരുന്നോ, പത്രക്ക ഒളം കുതിരകളിലും ധാന്യങ്ങളിലും മാനസിലുണ്ടും വന്നു. മുരച്ചിന്ത നാരാഞ്ഞാ, കാഞ്ഞലൂഡാഖണ്ണമാരഞ്ഞാ, മുഡംനാസ്തികന്മാരഞ്ഞാ അഞ്ഞായുംഇൽ കാണാതായി. * സ്കൂപ്പാഞ്ചംമാ ക്രവരം ശീലാചാരസ്വനാരായി, ശമദമന്ത്രണാന്തി കായി വാണി. മാല്യുഭ്രാംഖണങ്ങൾ ചാത്രാതെരുണ്ടോ, ദിക്ഷാ നാം ഭജിക്കാതെരുണ്ടോ അഞ്ചേരു് ആരക്കുമണ്ണായില്ലെ. അഞ്ചി കേരാത്രാഡി ആരഹിക്കുന്നിക്കുടി ധമാവിധി സ്വാംഭവിക്കാ വരവുന്നോ, വണ്ണസാംകര്ത്ത്വം ഭവിച്ചുവരുന്നോ, സപ്തകമ്മവിച്ച വരുന്നോ അഞ്ഞായുംഇൽ നിലവില്ലെ. അസത്യം, അസൃയ, നാസ്തികതപ്പം, അഞ്ഞികതപ്പം, അസുന്ദരത, ശരംജകതപ്പം,

അജാത്ത, അധമം, അതുരതപം എന്നിവയേണ്ടിനും ആ പുസ്തകരിലിൽ ഇടം കിട്ടിയതേയില്ല. തുറമാരം, ഡീംമാരം, വിളാരമാരം, വദാനൃമാരം, മുതാരമാരം പെൻരമാരാക്കേയും. അവർ ദീംലായുഷ്മ റാരായി പുത്രവുതുകളുടാണിക്കുന്നതും സുവിശ്വ. ക്ഷതി കുർ ബുമപ്രധാനരായും, വൈശ്രംഖ ക്ഷത്രാന്നപ്രതാജ്ഞം, മുതുക് തിവ്യന്നപരിഹാരകരാജ്ഞം ധമ്പനിരതരായി വഴി കാകാണ്ട് ജനസമുദായം സുഖാടിത്തായി നിലക്കൊണ്ട്. തേജസ്സുകാണ്ട് അഗ്രിതുല്പ്രഭാരായ ദ്രാധനഗ്രാജ്ഞ റാരാണ്ട് ദശരമ്പന ഓപറിച്ചുകാണ്ടിജാത് ഇങ്ങി കനക്കല്ലാക്കാണ്ട് അദ്ദേഹപ്രാണത നാമം അന്പത്തം മായിത്തീറ്റ.

യുഷ്മി, വിജയൻ, ജയൻ, സിംഖത്തംൻ, അത്മ സാധകൻ, അശ്വാകൻ, മഹാപാലൻ, സുമഗ്നൻ എന്നീ ഉട്ടിപ്പരാണ്ട് ദശരമ്പനൻ ദലതിമാർ. വാസിവൃന്ദം വാമദേവനാം പുരോധിതച്ചവ്യാമാണാം. സർജാന്തു ജനമനാരം ദുഷവിത്രുമനാരമായ ആ സചിവമാർ ഗ്രീ, ശ്രീ, വിശ്രീ, കലൈത, അരുമാരം, അജാത്താനവർത്തനം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പൂർണ്ണഭാര്യളിവരാണ്^३ ആ തേജസ്ത്രി ക്രഷ്ണ രാജസദ്ഗുണിൽ എഴുപ്പാഴം സുപ്പുരായിട്ടു കാണു കയ്ക്കി. കാമപ്രോണങ്ങരംശ വഗ്രാജായി അവർ, ഒരി ക്ലേം അസ്ത്രം പറക്കയില്ല. സപകീയവും പരകീയവു മായ എത്താനം അവർക്ക് അജാത്താതമായില്ല. ചാരനും തുടർന്നു നടപടികരിപ്പോലും അവരുടെ പ്രശ്നികൾ^४ അശ്വാ ചരമല്ല. കരം ചെയ്യാൻ സപറ്റം പുതമാരക്കുടി യും ആ, നീതിശാന്തുജനമാർ ഭണ്യിപ്പിശാതെ വിചുക്കയില്ല. അപരാധാപ്പുകിൽ ശരുവിന്നപോലും അവർ മക്ഷ നൽകം. ഭണ്യാരപോധനത്തിലും സൈന്യസം

ക്കൂടുതൽ നിന്തരായി ആ നിത്യാസാധികളായ മഹാവിത്രമാർ സജ്ജപ്പറിപാലനം വഴിപോലെ ചെയ്യുവനു. രാജധിനംപോലെ ഏകമതിപ്രഭാവേം ആ നയജ്ഞത്താർ രാജുകാൽവിചാരം ചെയ്യുവരികയാൽ നാട്ടം നഗരവുമെല്ലാം ദോഷബാധയ്ക്കാതെ തെളിഞ്ഞു വിളിക്കി. ജാത്യാ വിത്തനവന്നമാരാക്കുയും പണ ക്കിന്നവേണ്ടിയല്ലാം അവർ രാജാവിനെ സേവിച്ചു. സ്വന്തം നാട്ടുകാർ സുഖിലന്നാരും, സുസ്ഥിരപ്പാരും, സ്വപ്നം തുതമാരുമായി രാജുമാരുക പ്രശ്നാഭിത്താകന്തിനും എത്തേരു വേണമോ അരബതാക്കയും ആ നിശ്ചിതബുദ്ധി കൂടി സുക്ഷ്മവിന്തയോടെ ചെയ്തു് രാജാവിന്റെ യഥസ്ഥാ ഫോകമെഡം പരത്തി. നീതിശാസ്ത്രങ്ങൾനാരായ ഈ മന്ത്രിവിത്രമാരുടെ യദേശ്വരിത്തമായ മന്ത്രണകൾവരും, ചാരളുക്കായ ദശമദരാജാവു് രാജുത്തിന്റെ സമിതിഗതികളും ശരിയായിരിത്തു് പ്രജകരക്ക് സം പ്രീതി വളർത്തിക്കൊണ്ടു പ്രേപരിപാലനം ചെയ്തു. തന്നോടു തല്ലുനോ തന്നു കവിഞ്ഞവനോ ആയ ശരു ആ പര ന്തപന്നു് ലോകങ്ങിൽ ആത്മഭാവില്ല.

രാജുത്തേരുണ്ടു് ഇപ്പുകാരും 'പരിപൂർണ്ണമായിത്തന്നു വെക്കിപ്പും വംശകരനായി ഒരു പുതുൻ തന്നിഃം ഇല്ലാതി അന്നതുകൊണ്ടു് ദശമദനു് ഭിവിച്ചുകൊണ്ടു് നാടു കഴിക്കേണ്ടിവന്നാതു്. ഇന്ന ഭിവത്തിന്റെ ശമനത്തിനും വഴിയെന്തനും ബഹുകാലം ആലോച്ചിച്ചതിന്റെ ഫലമായി പുതാത്മം യാഗംചെയ്യുക്കാമെന്നു് ആ ധന്തനി തൃപ്പം തോന്തി. ഇങ്ങനെന്തൊരു വഴി കണ്ണു ഉടനെ അതി നേരും വിചാരിക്കുവാൻ താന്റെ പുരോധീത്തമാരു രാജാവു വിളിച്ചുവരുണ്ടി. ആ വസിച്ചുണ്ടി വിശ്രദി

കൂടു യമാർഥം പുജിച്ച് വരാസനങ്ങളിൽ ഉപവിഷ്ട
ശാക്ഷിയതിൽപ്പിനെ ആ പുത്രഗോകാത്തൻ തന്നെ ര
ഞ്ഞലോചനാഫലത്തെ ധർമ്മത്ത്യക്തമായി ഗ്രഹി
പ്പിച്ചു:

“പുത്രാത്മം ഗോകതപ്പുനാഡിത്തിന്റെ ഒരു
നിക്ഷേപം എത്തു നേരം മനസ്സിന് സപ്തം സമ്പ്രദാക്ഷി
നിച്ചു. പുത്രകാമനായ തൊൻ അശ്വപ്രമേയയാഗം ചെത്തു
ണമെന്നാണ് ഈപ്പോൾ വിചാരിക്കുന്നതു്. ശാഖ്യാക്ത
മായ വിധിപ്രോഭാലെ ആ ധാരം നടത്തണം. ഏറെൻ്റർ
കാമം എച്ചുമ്പുമായാൽ നേക്കാമോ അച്ചുമ്പും നിങ്ങളേ
വരം ചേരി എന്നിക്കായി ചെള്ളുതന്നാലും!”

രാജാവിരുന്നു ഈ നിയുദ്ധം ദാരിശരിയെന്ന് ആത്മി
ജീവനാർ അഭിനന്ദിച്ചു. ഒരു വൈക്കികാതെ സംഭാരങ്ങേ
ഒഴുപ്പാം ദയക്കാമെന്നും കത്തിാശു വിഭാമെന്നും അവർ
സഹതിക്കുയും ചെയ്തു.

“പുത്രാത്മം ഈ ധർമ്മബുദ്ധി ഭവാന്തിജായതു്
ഒരുവാലാണു്. ഇപ്പുത്രനാരു ഭവാൻ നിഃവിജ്ഞാജം
നേരം” — എന്നിങ്ങനെ വസിപ്പും കയഞ്ഞിക്കരി ദശര
മനെ അരാഗ്രമിക്കുയുംബാധി.

അരപ്പോടുത്തനെ, ധാരകാന്ത്രികിൽ എപ്പുറ്റുവാൻ
രാജാവു സാമ്പിവന്മാരെ നിയോഗിച്ചു.

“എൻ്റെ പുരോഹിതനാർ പറഞ്ഞതു് നിങ്ങളേ
വരം കേടുവണ്ണു. ധാരാത്മം സംഭാരങ്ങരു തയ്യാറാക്ക
വാൻ ഇനിയെണ്ടം വൈക്കിക്കുതു്. സമർപ്പണമാരായ
ദയാധനാത്തെ രക്ഷയിൽ പുരോഹിതനെ പുരസ്കരിച്ചു്
കമിരുന്ന വിചുവിൻ! സർവ്വന്മാരിയുടെ ഉത്തരവീര

குடிலாயிசிகளை வழங்குவது. பியிதேபாலெஜும் குடிலாயிதேபாலெஜும் கும்பைகளையும் முறையைமாணி நடக்கவான். ஒழுப்பாடுவென்று இடைவெளிகளையும் வழங்கு மரைத்து ராஜாவினால் ஸாயிஷாவதை எழுப்பி கீற்றி வொண்டுக்கொடு. அதற்கங்கூடு ஒரு மஹாவாரத்தின் ஒத்துவாய் காண்டு அதிலும் ஒத்துவாய் ஏதானா பரிசீலனை. யாரவிலோ அதினால் மூழக்கப்படுகிற, அமைவா, இருத்தமைவாய் பளித்துமாற் ஒழுப்பாடு படித்து நோக்கிவகைஞானியிலீ கூடு. அங்கிலை வழி விழுப்புவும் வள்ளுவோயான் ஒத்துவாய் காலம் தீரா நீண்டமலமாகமென்ற நினைவு கூடு. அதற்கங்கூடு கும்பகலையாராய் நிகழ்வு யாரகாற்றுப்பாடுமூலம் வியிதேபாலை அங்கையிலீ அங்கீ ஹுப்புமானி ஸமாப்பிக்கிவுவதற்குவான் ஒழுப்பாடுக்கூடு செய்யுமா..”

അങ്ങളിനെയാവാണെന്ന മന്ത്രിമാർ കൈയേറു. അം
കു ജും കഫിന്റത്തിൽപ്പുണ്ടാണ്, യാഗവിഷയഭാഗി അവ
രവയടക്ക ജോലികൾ നിമ്പംടിക്കവാൻ കൂത്തിനുകളിൽ നാ
ചിവമാരും അവിടെന്നിനു പോയി. ദഹരമനാവട്ടു,
സപ്രഹരണത്തിൽ ചെന്ന് താൻറെ പ്രിയപതികളു കണ്ണേ
സുതാരമ്മം താൻ ചെയ്യുവാൻ പോകുന്ന യാർത്തിലേ ക്ഷേ
ദിക്ഷ കൈകുഴാളിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. ഈ പ്രിയപതാരകേട്ട്
കേജസപിസിക്കുായ രാജപതിമാരുടെ മുഖം സുന്തോജി
യത്തിൽ പത്രക്കെന്നപോലെ വികസിച്ചുണ്ടാണില്ല.

യാഗലീക്കുള്ളടക്കമീട്ട് കൊല്ലുമെന്നാണുണ്ടി. യാഗക്കുള്ളടക്കം ധാരാവിശൻറെ പ്രിയംപോലെ നടത്തിക്കൊണ്ട് വസിപ്പുചെയ്യാൻ മുന്നനിന്നുതു് ആ ഒഹം പ്രാജ്ഞന്മാർ ആരക്കാരെ വിശ്വിച്ചു് അവരവർ ചെയ്യുണ്ട ജോലി തുന്നതി നാത്തുന്ന തരംതിരിച്ചു്. അന്നാദിന ദീഡായി

പ്രൂഢം അരതതെന്നം അനാദിക്കാശം ദാതാവിന്നാനായുണ്ടാക്കമെന്നം ആ മഹാഭാഗി പ്രജയകം ചാമ്പിപ്പി കയ്യുചെപ്പു. വസിപ്പിവിഡിയോഗപ്പോലെ കാൽപ്പാമസ്താം മറയ്ക്കു നടന്ന. ധാരകനാർ, ധാമ്പികനാർ, ശാസ്ത്രനാർ, ശില്പികൾ, വനകനാർ, ലേഖകനാർ, നടന്നത്തനകനാർ, ശ്രദ്ധികനാർ മുതലാശവർ അവശ്യകത ജോലികളിൽ എപ്പും. രാജാക്കന്നാർക്ക് വിപ്രാത്മകന്നാർക്ക് മായി ക്ഷുദ്രാനാധാനസ്ഥലങ്ങായ അല്ലയാദി ദിവസരു പണിതിന്റെ. ചെറുരുദ്ധരപ്പുനാർക്കുള്ള പാപ്പിടിക്കളും അവിടെ ഉയന്ന് കാണമാണെന്നി. അതിനുപുറത്തോടു ക്ഷുദ്രപാനാദികൾ തരുംരാക്കന്ന പല പല എടുക്കുകൾ തുടങ്ങിനെ ആ യജത്തെന്നിൽക്കൂടുതൽ ചുറവും ചുതിയെങ്കാം നന്ദി സുഖാദനം നിന്മിത്തമായി. അഞ്ചുപ്പാദങ്ങളും അതിമീകരികൾ ശ്രദ്ധാക്കുളമായി എത്തിന്തുടങ്ങാറി. ശ്രൂവമനാർ, ക്ഷത്രിയൻ, വൈദ്യർ, മുതു എന്നിവർ ആ മഹായാഗം കൂൺവാനായി സംശ്ലേഖനിച്ചു. മിച്ചിലൻ, കൈകയൻ, കാഴിനാമൻ, ആംഗരേണൻ, സെസന്യവൻ, സെസ വീറൻ, സെസംജുൻ തുടങ്ങി നാലു ദിക്കുകളിലുമുള്ള രാജാക്കന്നാരേവരും ബാസവന്നാരാട്ടം ചതുരംഗസെന്റു തേതാടിശ്രൂട്ടി കാഴ്യുള്ളായി രത്നഭാഡ്യത്രോടെ, കോസല: തനിക്കവന്ന് അവവവക്കുള്ള മന്ത്രിരങ്ങളും പ്രഭവരിച്ചു-കാമ്പാളാങ്ങളും പ്രേരിതരായി ആത്മഭേദം അനാദിരം. കാണിച്ചില്ല. എപ്പും അതിക്കാരെയും, എപ്പിന്തരക്കാരെയും സർക്കരിച്ചു പുജിച്ചു. അനാധാനാദികൾ വേണ്ടുന്ന പൊലെ അവക്കുവക്കും അനേകം നൽകി. ശില്പികൾ മുതലാം ദിവലിക്കാരരെയോക്കെയും സമ്മാനിച്ചു തുട്ടുരാക്കി. ഇത്തപസ്പിയായ ആലുമുംഗനെ മുന്നനിൽക്കിയും ചീം ആ രഹംയാഗം നടന്ന തു യുതോത വിശ്വാന വും

അതു യാഗത്തിനുണ്ടായില്ല. അജാതശത്രുവായ ദഹര മരഞ്ഞര അംഗപും നിർബാധായം തിരിച്ചെത്തി.. യാഗശാല ക്ഷിയനിന്ന് ഫോമയുമും, ആകാശമണ്ഡലം വ്യാപിച്ചു. ഭേദ അഖണ്ഡമാരോ സുപ്രതിഫാറോ അല്പാത്ത വിപ്രമാർക്ക് യാഗ ശാലയിൽ പ്രവേശിക്കായില്ല. അതു മഹാപ്രാജ്ഞന്മാരുടെ ശാസ്യവാദകോല്യാഹലം നീണ്ടുനീണ്ടുതന്നെ നിന്നു. അനന്നന്ന് പൂത്രു പുത്രതായി കന്നകനായിട്ടാണു ഭക്ഷ്യ ഒംഭാജ്ഞങ്ങൾ അവിടെ കുട്ടിവന്നാൽ. വസ്ത്രാന്വാനം കൊണ്ടു സംതൃപ്തിരാവാത്തവരാം അതു തജ്ജനംണില്ല.

ആ അംഗപ്രദേശയാഗം അവസാനിച്ചു, ഭൂരിഒക്കി എനകളും, വിപ്രമാരെ സഹിഷ്ണുരാക്കിയതിൽപ്പുണ്ടാനും ദഹരമാൻ ഘുതകാഴമജ്ഞി തുടങ്ങിയതു്. അന്തേപ്പാറി അഗരിക്കണ്ണായത്തിൽനിന്ന്, റിരിക്രിന്റംപോലെ മഹാകാ യന്നു, അബറിക്കായും അതിന്തുനേരജുപോലെ ഉജ്ജപ്പലഞ്ച ചന്ദ്രായ പ്രാജ്ഞാപത്രുന്നരും ദിവ്യലൈശണങ്ങൾ വാത്തി ചുക്ഷണാനപിതനായി ഉയന്നുവന്നു. സ്പണ്ടനിമ്മിത്തമായി വാത്തിശടങ്ങപ്പൂട്ടുകിയ പാരസ്പാത്രങ്ങാടകയാണ് അതു ഭാര്യാഭിനീക്കപ്പനനായ മഹാവീംഗ്രും ദഹരമെന്നു മുമ്പിൽ അവിഭിന്നിച്ചുതു്.

“ഹേ രാജാവേ, പ്രാജ്ഞാപത്രുന്നായ നന്നനാണു് ക്ഷതാനും. ഇതാ, തോനു ഭവാന്തു മുയിൽ വന്നിരിക്കുന്നു.”

ദഹരമാൻ:—“ഭഗവൻ, ഭവാനു സപാഗതം. തോനു ക്ഷവാനു് ഏതൊണ്ടു ചെങ്ഗുണ്ടു്?”

പ്രാജ്ഞാപത്രുന്ന്:—“അഭലുംയോ രാജസിംഹ, ‘ഭവാൻ ചെങ്ഗു ഭവവുജയാൽ ഇതു ചിപ്പുസാധനം ഭവാനു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടും. ഭവമാർ ഉണ്ടാക്കിയ പാരസ്മാണിതു്. സന്തതികരവും അതഭോഗ്യവല്ലനുമായ ഇതു പായസരങ്ങ

குவாஞ் வான்னிக்கூட்டுக் கு. அவுள் ஹது^ஒ ஹஸ்பனி கூர்க்க ஓழியவுள் கொட்டுகளை. அபரிசு பொன் புதுநால் ஜனிக்கூ.

பெரம்புள் அத்துறையால் அது மதாடுத்தென்ற நமஸ்ரிதூ^ஒ புக்கிளங்கெவூ^ஒ வேவுகிழ்விதமாய் அது பாயுஸ்தென் ரிரிஸா கெக்கெக்காள்ளு. அது பாயுஸ் தொஞ், நில்லெங்கை யங்கிடியது^ஒபோலை, ராஜாவின் புறம்மை^ஒஷாலாயி. பூஜாபத்ராவாவட்டு, பாயுஸ் கூர்க்கத் தூட்டை அந்தால்லாங்கெவூ. ஸிதிகாந்தாய் பெரம்பால் அது பாயுஸ்தெந்தாந்துடி அந்தப்புராணிக்கூக்க போயி. ரைதுபுராங் அதுகாலமென்பாலை, ராஜா விவாந்தர் வாய்ந்தேயால் அது அந்தப்புறம்மை^ஒ புக்கு மூன்றாமாயி. கெஞ்சுலை, கெக்கேயி, ஸுநி உ என்னி ணதிகை டூ^ஒ பதிகஹூ^ஒ பெரம்பாந்து^ஒ. தனிக்கூ கிடிய பாயுஸ்தெய்கின்^ஒ ராஜாவு^ஒ நேர்ப்பக்கி கெஞ்சுலர்ப்பூ^ஒ கொட்டுது. வொக்கி பக்கதிதிலை அல்லாங்கு ஸுநிதுயூ^ஒ நாக்கி. அவுதேஷ்வரதை கை பகு^ஒ கெக்கைக்கிழ்கூ மரோத பகு^ஒ விளை^ஒ ஸுநிதுயூ^ஒ மாயி பக்கது. அது ஸுநாந்தென் ஸுநோடு அயிதூ^ஒ அவற் முவடு ஸேவிக்கையும் தூட்டை ரங்கவதிகஹூயிகை^ஒ தீர்க்கயும் செவூ.

நாயத்தினாயி வாய் ராஜாக்கவூடும் ஸுவாமினாங்கு மரோப்புவதும் ஸுதுப்புராயி அவுரவுதெட நாட்கு தீவிலைக் கடன்பேப்பாயி. ராஜகந்துபெய் நாயத்தித்தெய்க்கூ தீவிதெடுத்தி. துதுதுநாய் பெரம்புள் ரங்காந்பதிகூ கைத்தென் பினிதூ^ஒ பினிதூ^ஒ ஸுநோதையுதெடை வான். புதிக்கிதூ^ஒதுப்போலை ரங்கவதிகஹூய ராஜபதிகை

മാർ നാലു പുത്രരാഹര പ്രസവിച്ചു. കൗസല്യപ്രിയൻനിന്ന് രാമനം, കൈകേട്ടയിയിൽനിന്ന് ഭരതനം, സുമിത്രയിൽ നിന്ന് ലക്ഷ്മണൻമാറ്റുള്ളീനമാരം സംജാതരാധി. അങ്ങെയാശ്യാനഗരരമെഴും മഹോസവമായിത്തീർന്ന്. രാജാവിൽ കീന സമ്മാനങ്ങളും ദക്ഷിണകളും ഇടവിടാതെ വച്ചിച്ചു. രാജപുത്രനമാരുടെ ജാതകമം്മാദിക്രാഷ്ട്രം ധാമാവിച്ചിയായമാകാലം വസിപ്പുണ്ട് നടത്തി. അവർ നാൽവരും പക്ഷിന്മായും ക്രതമായി വിളിക്കി.

പുത്രനമാരുടെ വിശ്വാസ്യാസത്തിൽ ഒരുമാൻ നല്ലവുണ്ടും മനസ്സുവെച്ചു. വസിപ്പുണ്ട് ശ്രീക്ഷ്ണന്താൽ ആക്കമാരമാർ വേദശാഖക്രമാരാധി. ധനവേദം ദാഴവൻ അശ്വൻ എഡിസമമാക്കി. ക്ഷേത്രാച്വിതമായ വിശ്വകരാഷ്ട്രം പുത്രനാർ അല്ലെസിച്ചുകഴിഞ്ഞതിൽപ്പുണ്ടിനൊ അവരുടെ വിവാഹം വിശ്വയന്തിലായി ഒരുമാറ്റുണ്ട് വിവാഹം. അക്കണ്ഠ തുഞ്ഞെങ്കണ്ഠിച്ചു് ആലോച്ചിച്ചുകൊണ്ട് രാജാവു് മഹ്രി മാരുടെയും പുരോഹിതമാരുടെയും ബംഗ്യവന്മാരുടെയും മലപ്പുത്തിയ സ്ഥിതിചെയ്യുവെ വിശ്വാമിത്രമാണ്ണി അവിടെ എഴുന്നാളുള്ളി. ഉശ്ജപ്ലതയപസ്തിയായ ആ നിശ്ചി തലുതനെ രാജാവു് പ്രസന്നമാവന്നായി എതിരേറ്റു് അമ്പ്രപാത്രങ്ങൾ നൽകി യഥാർമ്മം സത്കാരിച്ചു. ആ പുജകരെജ്ജും കൈക്കൊണ്ടതിൽപ്പുണ്ടിനൊ വിശ്വാമിത്രന്നു ഒരുമാറ്റുണ്ട് ഹശലപ്രഫോ ചെയ്യു.

“അല്ലെയോ രാജാദ്രു, ഭവാനം കശശമല്ലെയോ? നാട്ടുനാഗരങ്ങളെല്ലാം കശലമായി വർല്പിക്കുന്നില്ലെയോ? ഒരുപാശാനം സംപൂർണ്ണമല്ലെയോ? ബന്ധുമില്ലാതെനുറം അക്കശല്പിക്കുംായി ഉത്തിക്കുന്നില്ലെയോ? മറ്റൊരുപരമാനുപരാജിതരാധി ഭവാനു് അധിനിന്നായി നില്ലാന്തീരും യോട്ടേ

ഒരുവികവും മാനവികവുമായ കമ്മ്പങ്ങളോക്കെയും ഓവാൻ വിധിപ്പോലെ നടത്തുന്നില്ലോ?"

ശരദമൻ:—“അല്ലെങ്കിലും ഭവാൻറെ ദം നന്തരാൽ അമൃതസിദ്ധിയുണ്ടായപോലെ എന്നിൽ ഒരു അംശാന്വാദം വളരുന്നു. മര്യുമിച്ചിൽ മഴ പെട്ടെന്നും, അപുതുറാം അന്തരുപയായ പത്രിയിൽ ഉണ്ടിയുണ്ടായപോലെയും, നൃഥമായ ദനം വീജക്കിട്ടിയവോ ലൈഫ്മാനാം എന്നിങ്കിൽപ്പോൾ ദംനം. മദ്യാസ്വദം പോലെവുള്ള അരുളും എന്നിങ്കിൽ ഇളപ്പാടു ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിലും മഹാഭക്താൻ, ഭവാനാം സപാഗതം. ഭവാൻറെ അംഗരുഹത്താൽ എന്നിങ്കിൽ എപ്പോൾ പ്രകാരത്തിലും കുറലംതന്നെ. ഭവാൻറെ അഭീഷ്ടബഹുഭാബാം? ഭവാന്നവേണ്ടി ശ്രാം എന്നുതാണോ ചെങ്ഗുതായുള്ളതും? എൻ്റെ ഭാഗ്യതാലാബാം? ഭവാൻ ഇങ്ങ് വന്നതും? എൻ്റെ ജനമം ഇന്തും സഫലമായി. എൻ്റെ ജീവിതരം സുജീവിതാ തന്നെ. പണ്ട് രാജഞ്ചിയായ ഭവാനാം ഇളപ്പാടു തച്ചുണ്ടുകൊണ്ടു്. ഉള്ളജ്ഞപ്പലപ്പുണ്ടായ ശ്രൂമംഗ്നിയായി പ്രശ്നാച്ചിഷ്ഠവാൻ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അംഗിനെ യുള്ള ഭവാൻ എന്നിങ്കിൽ എപ്പോൾ വിജയിച്ചിരിക്കുന്നും. ഭവാൻറെ ദംനാത്താൽ പുണ്യക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രവേശിച്ച തുട്ടപാലെ എൻ്റെ മനസ്സും പരിപൂർത്തായിരിക്കുന്നിനിനിനിനി കുണ്ടം. ഭവാൻ എത്ര കാഞ്ഞത്തിനാബാം ഇങ്ങ് എഴുന്നളിയതെന്നും? അഭളിച്ചാഛിയോളും. എത്ര കാഞ്ഞഭായാബും, ഭവാൻറെ അംഗരുഹത്തിന്നവേണ്ടി, അതും നിവർണ്ണിക്കുവാൻ ശ്രാം സന്നാലിനാബാം. കാഞ്ഞത്തിന്റെ ദത്തിനായ ക്രിച്ചിച്ചും? ഭവാനാം ആലോചനയെന്നും വേണ്ടും. എത്ര കാഞ്ഞമായാബും, അതും ചെങ്ഗുണ്ടെങ്കിൽ ദാരം എൻ്റെത്താബാം. എൻ്റെ ഒരുത്തഭാബാം? ഭവാൻ. ഭവാൻറെ ആസ്തനം

അതായ്ക്ക് മഹത്തായ അല്ലെങ്കിലും എന്നിക്കണ്ണായിരിക്കുന്നതും, എന്നിങ്കും ഉത്തമധമ്പരിപൂർത്തിയും ഈ ആര്യ മനസ്താൻ സിലമായി.”

വിശ്വാമിത്രൻ:—“ഗ്രേച്ചുവംജീനം വസിഷ്ഠി സ്വരമായ ഭവാനിക്കനിന്നും ഈ പ്രിയവാക്കകൾ പറ്റ പ്രദാനതിൽ അഭ്യർത്ഥിപ്പിക്കുന്നു. തൊൻ പരയുവാൻ പോകുന്ന കാര്യത്തിൽ, അതു കേരംക്കംബുദ്ധേ നിയുധം ചെയ്യുകഴിഞ്ഞെന്നു ദിനക്കുണ്ടെങ്കിൽ, അതു സ്വന്നാഗരനായിരിക്കുന്ന നിന്മക്കാഞ്ഞു ശിഖതാജാരും. സിദ്ധിക്ഷവേണ്ടി തൊൻ ഇപ്പോൾ പീക്ഷ തക്കാക്കാണ്ഡിനിക്കയാണും. മാരീചവനനം സുഖാഹ്ന വെന്നം പേരായി കാമത്രപ്രഭാരായ രണ്ടു രാക്ഷസമാർഥരും എന്നാർഹ പ്രതാളിനു വിലുന്നുംബുദ്ധാക്കന്നു. എന്തേ തേജസ്സും അതു ഭാജുമാരെ ദഹിപ്പിക്കവാൻ എന്നിക്കു കഴിയാണും. കോപഃമാ ശാപഃമാ അഭ്യതാത്ത അത്തരം പ്രതവച്ചുളിപ്പാണും തൊൻ ഇപ്പോൾ പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്നതും അതുകാണ്ടും, രാക്ഷസവധനത്തിനായി ഭോഗ്യം ആശുപ്പം അനുഭവാണ രാമനും ശ്രീരാമാക്രൂഷണ അഭ്യച്ഛുതരണം. എന്നാർഹ രക്ഷാവിൽ സപ്താമം തേജസ്സുംകാണ്ടും രാക്ഷസമാരാ നാഡിപ്പിക്കവാൻ രാമൻ ശൈത്യനാണുന്നും. എന്നിക്കു വാസിജീവിം മരംപ്പൂം തപസ്പികരംകും അറിയാം. മുഖാശയ്യായി എന്നാർഹത്വക്കുടെ വജനാതുകാണ്ടും യഗ്നിസ്തും ശ്രാവണസ്തും രാമനാഭാക്കം. പ്രതവാസല്പരക്കും എന്നും ഭവാൻ മടിക്കേണിലും. ധമ്മവും കീതിയും വേണുമെന്നും ഭവാ ദ വിചാരിക്കുന്നതുക്കിൽ പത്രാഭോഗേക്കും രാഘവനും എന്നിജായി തരികയാണു വേണ്ടതും. ഇതിൽ കാലാവിജംബു, പത്രം, വസിഷ്ഠാഭി പുരാഹിതാഭാദ്യാട്ടം സും ശ്രാവി ശ്രാവിഭാദ്യാട്ടി അഭവാവിച്ചും ഭവാനും അതു ഇപ്പും പിരാന്നും ആഭ്യച്ഛുപ്പാണും.”

വിഹ്പാമിത്രൻറെ അഴിക്കും ഇഷ്ടിന്നയാണെന്ന് ഒരു വിചാരിക്കുന്നായില്ലെന്ന്. തന്റെ നാലു പത്ര നാരിൽവെച്ച് രാമനില്ലാണ് ദശരമ്പൻ അധികം പ്രീയം. രാമവിജയാദം ഒരു നിമിഷത്തേക്കപ്പോലും സഹിക്കവാൻ ആ രാജാവിന്റെ കഴിവില്ലെന്ന്. അന്തുകൊണ്ടു ആ മഹർഷിയുടെ വാക്കു കേട്ട ഉടനെ രാജാവും ഒരു മഹാത്മയും ഒരു പ്രകിയണായതുംപോയി. പിന്നൊന്നാണെന്നു മരിച്ചിരുന്നായതു്.

ദശരമ്പൻ:—“അല്ലെങ്കിലും മഹാഭാഗി, ഭവാൻ ക്ഷമിക്കണേ! പതിനാറു വയസ്സുമുഖം തികയാത്തവനാണിൾ രാജീവലോചനനായ രാമൻ. ഒലാരരാക്ഷസമാരോടു പൊതുവാൻ എൻ്റെ മകനും ശക്തിയില്ലെന്ന്. എൻ്റെ അക്കഷണഹിന്നിപ്പുട ഇതാ സന്ധുഞ്ഞമായി നിലകൊള്ളിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ നാമനാണും തൊൻ. ഇതു ക്രസന്നപ്രതീക്ഷകുടി വന്നും തൊൻ രാക്ഷസമാരാട്ടതിക്കും. എൻ്റെ ഇം ഭേദമാർക്ക് ശ്രദ്ധാരാജം വിക്രാന്തമായം അന്ത്യുകോവിഭവാതമാണും. രാക്ഷസമാരാട്ടായി യുദ്ധം ചെയ്യാൻ അവക്കേവക്കം കൈട്ടിണ്ടും. രാമനെ ഭവാൻ ക്രൂരിക്കണാണും പോകത്തേ! തൊൻതന്നെ ചാംഡാരിയായി വന്നും പടതലയ്ക്കുൽ നിന്നൊക്കൊള്ളിക്കാം.. മുഴുണ്ണൻ വിശ്വവര രാക്ഷസമാരോടും എന്തിക്കുവാൻ എന്ന നിക്ഷേപ ചെയ്തുണ്ടും എൻ്റെ രക്ഷയിൽ ഭവാന്റെ പീക്ഷയ്ക്കും വിശ്വനമ്മാക്കന്നതല്ലെന്ന്. തൊൻ ഇതാ പുരിപ്പുടക്കയായി. ഭവാൻ രാമനെ ക്രൂരിക്കണാണുംപോകരാതും. കൈവല്യം ബാലകന്നാണും എൻ്റെ മകൻ. അവരും വിശ്വാസം പുത്രനിയായിട്ടില്ലെന്ന്. ബലാബലത്തേക്കറിച്ചു നേണം അറിതുമ്പും. അന്ത്യും ബലാബലത്തേക്കറിച്ചു നേണം അഞ്ചിന്തിച്ചില്ലെന്ന്. അങ്ങിനെയും

എൻ്റെ മകൻ രാക്ഷസമാരോട്⁹ ഇടയ്ക്കുവാൻ ഇപ്പോൾ
അതിനായിത്തിന്നു. കളിക്കുവാൻ കഴുന്ന തെളിഞ്ഞവരാണ
ശ്ലൂ അവർ. ഇനി ഗവാന്തിജ്യം ദാനം പറഞ്ഞതുണ്ടാം.
രാമനെ പിഠിഞ്ഞതാൽ ഇല്ലത്തംപോലും ജീവിക്കുവാൻ
എനിക്കു ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. അമവാ, രാമനെന്നതെന്ന ഭോ
സം¹⁰ ക്രൂരക്കാഞ്ചപോകേണമെങ്കിൽ എന്നും, ഇത്
ചതുരംഗസെസന്നുണ്ടായിരുന്നുവെന്നൊടക്കാപ്പും ഭോൻ കൊ
ണ്ടപോകണാ. എനിക്കിലേപ്പൂർവ്വം വയസ്സ്¹¹ അടയതിനാ
കിരുമായി. ദാനം ബഹുകാലം തേരുന്നിച്ചിട്ടാണോ¹² രാമനെ
എനിക്കു കിട്ടിയിരിക്കുന്നതു¹³ അവനു ഭോൻ കൊ
ണ്ടപോകുന്നതേ എന്റെ നാലു പുതുമാരിക്കുവെച്ചു¹⁴
രാമനെന്നയാണോ എനിക്കു¹⁵ അധികം ഇപ്പോൾ. ധമ്മനിൽ
നായ ആ ശ്രൂപ്പുത്തുനെ ഭോൻ കൊണ്ടപോകുന്നതേ
ആ രാക്ഷസമാർക്ക്¹⁶ എത്തുന്നും വീഞ്ഞുംണിനോ,
അവൻ ആരുടെ പുതുമാരാണെന്നോ, അവൻടെ ന്യമിതി
എത്താണെന്നോ, അവയ്ക്കുടെ രക്ഷകൾ ആരാണെന്നോ,
അവക്ക്¹⁷ ഏറ്റവിനുണ്ടാം കഴിവുണ്ടെന്നോ, അവരോടെ
തിരുക്കണ്ണതു¹⁸ എങ്കിനെയെന്നോ എനിക്കാവട്ടു, താമ
സാവട്ടു, എൻ്റെ സെസന്നുത്തിനാവട്ടു അറിഞ്ഞുകൂടു.
കനാദ്യുടിവാണാല്ലോ രാക്ഷസമാരുടെ മിച്ചക്ക്¹⁹ വീഞ്ഞു
കൂട്ടംമാരുമാണവർ. അവൻ ആരാണെന്നും, എത്തുന്നു
കാരാണെന്നും, അവരോടു²⁰ എതിങ്കുണ്ടതു²¹ എങ്കിനെ
യെന്നും ഭോൻതെന്ന ഉറച്ചതുനാലും²²"

വിശ്വാമിത്രൻ:—"പെണ്ണവസ്ത്രവംശത്തിൽ വിത്രു
വസ്ത്രിൻ്റെ പുതുനായി ജനിച്ച രാവണനെന്ന രാക്ഷസ
ആണും മും യാഗവിജയംന്തിന്റെ കത്താവു്. മുഖം
വിശ്വാമിനു കിട്ടിയ വരവുല്ലതാൽ ആ മഹാ വീഞ്ഞൻ
ത്രിലോകങ്ങളും പീഡിപ്പിക്കുന്നു. ആ മഹാവുല്ലാസ്

കുഡായത്താലുണ്ട് മാരീചനം സുഖവും യാഗം
കൂടുതലായി വരുന്നതു്. ഇവയം മഹാ വേഗമാരായ
അലാറരാക്ഷസനാർ തന്നെ.”

ഭരതമൻ:—“അംഗോ, അതു കൂർഖലിയായ രാവം
ജാതിനാട്ടാണോ രാമൻ ഇടയേണ്ടതു്! അതിനു് എന്തു
മകൻ ഇപ്പോൾ ഒന്നുകാണാട്ടം അതുകൂടായിട്ടില്ല. ധന്മഞ്ചല
നായ ഭവാൻ എൻ്റെ വത്സനിൽ കുഞ്ഞാ ചേങ്ങളാമേര
ഓയുമീനനാണു് തൊൻ എപ്പിലും ഭവാൻ എൻ്റെ
ഇത്തവം ദൈവവുമല്ലേയോ? അംഗദിനെയുള്ളൂ ഭവാൻ
ഈ എന്തിൽ കാജശ്ശേരിപ്പാതെ വരുമോ! ദേവദാനവ
നാംബാവട്ടേ യക്ഷപന്നഗരന്യവ്യാക്കാവട്ടേ രാവണൻ
താങ്ങാവുന്നാവന്നല്ല. പിന്നെയാണോ ഇം മാനഷനാർ.
മഹാ വീഞ്ഞനാരേപ്പോലും നിവീഞ്ഞനാരാക്ഷനാവരാണു്
മായാവികളായ രാക്ഷസനാർ. എപ്പാ മക്കളോട്ടം എപ്പാ
പ്പോ സെസന്മുക്കാളോട്ടം ചേന്നു് തൊൻ ചെന്നാലും അതു
രാവണനോട് ചൊയ്തതുവാൻ തന്ത്രാക്കയില്ല. അതുകെങ്കിൽ
ഒരു യുദ്ധപരിചയമില്ലാത്ത ദേവാഭന്നായ ഓമനക്കെത്തി
നെ നിശ്ചയമായും തൊൻ അയയ്ക്കില്ല. സുരോപസ്ഥി
ദാമാങ്കര പ്രത്രാണപ്പോ മാരീച—സുഖവും അംഗം. ഭവാ
ഞ്ഞെ യജ്ഞത്വഹനതാക്കളുായ അതു കാലാന്തരക്കത്തുല്പന്നാരോട്
ചൊയ്തതുവാൻ എൻ്റെ ഉണ്ണി അതുല്ല. മഹാവേഗ
മാരം മഹാ വീഞ്ഞനാരമാണവർ. അവരിൽ ഒരു
ഒന്നാട്ടു്; പക്ഷേ, തൊൻ വന്നു് സെസന്മുക്കെത്തം എപ്പിക്കാം.”

ചുത്രവാസല്പത്താൻ സഹിതാന്തരിക്കാണു് ഭരം
മധ്യൻ ഇതും പറഞ്ഞതു്. വിശപാമിത്രനാവട്ടേ, ഭരം
മധ്യൻറെ പ്രതിജ്ഞനാലംഘനത്തിൽ കോപാവിജ്ഞനായി.
വലിയേ വന്നു് കാൽം ക്രൈറ്റിക്കു് ഇപ്പോൾ വാങ്ങ മാരു

കയാണോ എന്നും, രാലുകളത്തിനും ഈ പ്രതിജ്ഞയും അല്ലെന്നും യുക്തമാണോ എന്നും ആ മഹാ കോവന നായ മഹാഷി വോലിച്ചു. അദ്ദേഹം സഭ ഒഴിവാണ് ക്ഷയംകൊണ്ടു വിരുച്ചു. വിശ്രദാമിത്രകോവപം ഔദാരവി പത്തിനും മേരുവാകമെന്നറിത്തു് മഹാ പ്രാജ്ഞന്നായ വസിഖ്യൻ ദശമനെ സാന്തപ്തനംചെയ്യാൻ മനിച്ചു.

“അല്ലെങ്കിൽ രാലുകളോത്തമ, ധർമ്മാത്മാവെന്നും കലാകമഞ്ചം വിത്രുതനായി ഡീരണം തുംബാനും സത്യ പ്രത്യന്മായ ഭവാൻ ദന്തകൊണ്ടം ധർമ്മത്തെ കൈവിട ക്കതു്. അധികമായി കൈകുടക്കുന്നതും സ്വന്തമായി കൈകുടാളും! എറബകഴിത്തെ കാഞ്ഞും ചെയ്യുകൊടുക്കാതിരിക്കാതു് ഇഹത്തിലും പരത്തിലും നില കിട്ടുക കില്ലു. അന്തുകൊണ്ടു്, ഭവാന്നും പ്രതിജ്ഞയോലു രാമനെ ഉടൻ അയച്ചുകൊടുത്തുക്കു. രാഥൻ തിരാസു നായാലും അതുതാസ്യനായാലും വിശ്രദാമിത്രനും രക്ഷ യുദ്ധപ്പോരി രാമനെ രാക്ഷസനാക്കു് തീണ്ടുവാൻപോലും കഴികയില്ലു. ധർമ്മം ദൃതിമത്തായ മഹാവീഞ്ഞനാം ഇതു തപോനിയി. മഹാമതിയും മഹാതേജസ്തിയുമായ വിശ്രദാമിത്രൻ സവാസ്യം ഉണ്ടാക്കുന്നും ഭവാൻ ഓക്കെനും. സൗഖ്യികം സംഘാരത്തിനും ഈ ഉത്തപ്പസ്തി ശക്തനാണു്. അങ്ങിനെയുള്ള സവജ്ഞന്നായ ഇതു അമേധാത്മാവു് വിളിക്കുന്നോരു രാമനെ നിസ്സംശയം അയച്ചുകൊടുക്കാം. രാക്ഷസനാരെ ഹനിക്കുവാൻ കഴിവി ക്കുതെയല്ല വിശ്രദാമിത്രൻ ഇങ്ങു വനിറിക്കുന്നതു് ഭവാനും ചാത്രനും ഹിതം ചെയ്യുന്നമെന്ന കത്തിയാണു് ഇതു വരവു്.”

സത്യസന്ധനായ ദശമനും വസിഖ്യവാക്കുത്തൊന്തുരിച്ചു് സപ്തം പ്രതിജ്ഞയെ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ

ബെയ്യൻപുട്ട്. ഉടനെ രാമനെ വിളിച്ചു് അരികെ അണ്ണച്ചു് മുല്ലാവിൽ ചുംബിച്ചതാണ്ടപ്പിനും വിശ്വാമിതനെ ഏല്പിക്കും ചെയ്തു. ആ മഹാഷ്ഠിയുടെ മഹത്പത്രങ്ങൾ സൗരിക്കും, തന്റെ പുത്രനും ഭാവിയേപ്പുറി രാജാവിനു് ശക്യംഭായില്ല. രാമനോടൊന്നിച്ചു് സ്വന്തമാണു് അതുപൊസ്താവാണു് ദശമനു് അതുപൊസ്താവാണു് ദശമനു്.

എതാനം നാടു ചെന്നതിൽപ്പിനും മിമിലയിൽ നിന്നും വന്ന രാജാക്കുതന്മാരിൽക്കിനാണു് തന്റെ പുത്രനും മാരേസംബന്ധിച്ചു് വത്തമാനമെല്ലാം ദശമനു് അവിച്ചതു്. രാക്ഷസരെ നിറുഹിച്ചു് വിശ്വാമിതനും ധാരാ നിവിശ്വാനും നടക്കമാറാക്കിയതിൽപ്പിനും ലക്ഷ്മണും നടപിതനായ രാമൻ പല അത്രുതകമംങ്ങളും ദേയും കത്താവായി ജനകരാജയാനിക്കിൽ വന്നു് വീഞ്ഞുത്തുരുത്തുകയാണു് സീതയെ നേടി. വിവാഹമുറ്റത്തിൽ മുതീക്ഷിച്ചു് കൊണ്ടു് സസ്യവം വാഴുന്നവെന്നും, അതിലേക്കു് ജനക നും ക്ഷേമാം വധിച്ചുകൊണ്ടാണു് ഈ മുത്രമാരെ വരവെന്നും അദ്ദേഹല്ലായിപ്പതി അറിഞ്ഞു. ആ മുത്രമാർ ഉണ്ടാത്തിച്ചു് ജനകസദ്ദേശം ഇംഗ്ലീഷന്റു്: —

“സ്വന്തം ഉപാല്പൂയപുരോധിതനമാരോടും അതുപൊരുതനാരോടും കുട്ടി ഓഡിനോരാത്രെത്തെ പുരസ്സരിച്ചു് ജനകൻ ഭവാനോടു് കശലും ചോദിക്കും. വിണ്ടും ഭവാനോടു് ആ മിമിലാധിപതി കശലപുറ്റും ചെയ്യുണ്ടു്. കൈശ്ചികനും അശനമതിയോടും കുട്ടി ജനകരാജാവു് ഭവാനെ അറിയിക്കുവാൻ തെങ്ങെഴു. എല്പിച്ചുതുക്കുന്നും: —

“എൻറെ പുതി വീഞ്ഞുത്തക്കയാണെന്ന് ഭവാന്മ അവിയാമപ്പോ; അവജ്ഞ വരിക്കവാൻ വന്ന രാജാക്ക നാരേവാം വീഞ്ഞംകെട്ട് പിന്നാറിയതും ഭവാൻ കേട്ടിട്ട ഒളിതാണ്. എൻറെ ആ മകളെ ഭവാൻറെ പുതുനാൻ വിശ്വാമിത്രപുരോഗരായി യദ്ദെയ്യാ വന്ന് ഇതാ നേടി കിരിക്കുന്നു. വീഞ്ഞപരിക്ഷയ്ക്കായി വെച്ചിരുന്ന ആ ദിവ്യ ചാപത്തെ മഹാജനസംബന്ധിൽവെച്ചു് മഹാനായ രാമന്റെ കനരെ നടക്കുവ ചൊട്ടിച്ചു. അതുകൊണ്ട് എൻറെ പ്രതി അതപ്രകാരം വീഞ്ഞുത്തക്കയായ സീതയെ രാമനു കൊട്ട ക്കവാൻ ഭവാൻറെ അനന്തരയുണ്ടാവണും. തൃപാല്പുരായ നാരോട്ടം പുരോഹിതനാരോട്ടം കുടി ഭവാൻ വന്ന് പുതുനാരെ കണ്ട് അവക്കം എന്നിക്കു പ്രീതി വളർത്തി ഡാലും.”

“ഇതാണ് മിമിലേഡൻ ഭവാനു അറിക്കുകുന്ന മധ്യരസ്സിലുവച്ചും.”

മുത്തമാർ പാഞ്ചത്തു കേട്ട് എററവും എഴുന്നായ അഡരമെൻ പുരോഹിതനാരോട്ടം മന്ത്രിമാരോട്ടമായി തന്റെ അഭിമതം അറിയിച്ചു:—

“വിശ്വാമിത്രൻ രക്ഷകനായുള്ള രാമൻ ലക്ഷ്മി ദന്താട്ടുക്കുടി മിമിലയിൽ പാക്കുന്നണിഞ്ഞേ. രാമൻറെ വീഞ്ഞം കണ്ട് ആ കൈസംശ്ല്യാനങ്ങവർല്ലുന്നു് തന്റെ മകളെ നന്ദികവാൻ ജനകൻ നിയുക്തിചെറിക്കുന്നു. ജനകൻറെ ഇം എപ്പുട്ടും നിങ്ങൾക്കേവക്കും സമ്മതമാണെങ്കിൽ കാലവിളംബ്രംഫുടാതെ നാം മിമിലയിലേക്കു ചുറപ്പുടുണ്ടും.”

ജനകൻമായുള്ള ബന്ധുതപത്തിൽ എപ്പാവക്കും സമ്മതമും സന്ദേശാഘ്യവുമേ ഉണ്ടായുള്ളു. പിരുന്നനാറി

മന്ത

അതനെ അയോല്ലുംരാജാവു് മിച്ചിലയിലേക്കെ പുറപ്പെട്ടു..
സത്താബാധിക്കുട്ടി ആരഡ്ക്കാരെ മുഖിൽ അയച്ചു..
വസിപ്പിവാമദേശാദി പുരോധിതന്മാർ മന്തിലും, ചതുരഞ്ചി
ഗണ്ണെന്നും പിന്നിലുമായി ദശരമൻ യാത്രയായി..
നാലു ദിവസത്തെ സമ്മാരംകൊണ്ടു് ഇവരേവരും മിച്ചി
ലയിലെത്തി. ജനകരാജാവു് രൂലിലുപനായ ദശരഥിനെ
എതിരേറു് എററവും സന്ദേശങ്ങളെതാട്ട് സർക്കു
രിച്ചു.

മഹാരാജാവായ ഭോന്നു് സപാഗതം. എൻ്റെ
അശ്വത്താഹാണു് ഭോന്നു ഇങ്ങു് വരമാറായതു് വീണ്ണു
വാന്മാരായ ഇം പുത്രമാരിയ്ക്കിനു് ഭോന്നു ആന്ന
ദശരത നേടിയാലും. മഹാബലവാന്മാരായ രാജവമ്പാ
രംചു സംഖ്യമുണ്ടാക്കുന്നു് എൻ്റെ വംശം ഷുജി
തഥായി. ഔഷ്ണിസമതജാംവണിം നാളേ കാലത്തുതനെ
ഈ വിവാഹം നടത്തിത്തന്നാലും.

ദശരമൻ:—“ഭാതാവു് തങ്കാട്ടേതോ അതു് തു
ച്ചിയേണ്ട പ്രതിഗ്രഹിക്കാണിം ധനം. അതുകൊണ്ടു്
ഇതിൽ ഭോന്നെൻ്റെ ഇണ്ണംപോലെ ചെറുംനാതു് എനിക്കു്
സന്ദേശംതന്നെ.”

പിരീറന്നാട്ട വിവാഹാദോഹം സവിശ്വശര
കടവാ. അന്നതനെ, ദശരമപുത്രമാരിൽ മറ്റു മുവരും
കാഴ്രോ രാജകുർക്കുഡെ വേരക്കായെല്ലായി. സീതാരാമവി
വാഹം കണ്ണതിൽപ്പിനു വിശ്രാമിത്തൻ അവിടേനിനു
ഒപായി. ദശരമൻ പുത്രമാരോട്ടുട്ടി ജനകൻ്റെ വില
ഡേറിയ സമ്മാനങ്ങളെല്ലാം വഹിച്ചുകൊണ്ടു് അയോല്ല
യിലേക്കെ പുറപ്പെട്ടു. ആ യാത്രയിൽ മാർഗ്ഗമലേ ചില
ദിനിമിത്തങ്ങൾക്കാണ്ടുയിവന്നു. എന്നേ മഹാഭയം സമീ

‘പിള്ളിരിക്കുവേന്നുത്ത്’ ദഗ്ധമൻ ശ്രാവാതുരനായി. അപ്പോഴെക്കും, കൈലാസപ്പോലെ ഭൂല്പൽക്കാം, കാലം ശ്രിപ്പോലെ ഭൂസ്ഥാനം തീമതേജസ്ഥിതിമായ ഭാർത്തവരുമനെ അവിടെ കാണായിവനു. ക്ഷത്രത്തെ ഇംഗ്ലേഷുവട്ടു നാഡിപ്പിച്ചു പറത്തുരാമനെ അവിടെ കണ്ണതോട്ടുട്ടി രാജാവിന്റെ മനസ്സിനു നിലയില്ലാതായി. എന്നതനൊയ്യോ, തന്റെ ജോദ്ധഘട്ടത്തായ രാമനെ പോരിന്ന വിളിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഭാർത്തവന്റെ പരവ കണ്ണത്തു്. ഉടനെ, ദ്രാന്തു വനായ ദഗ്ധമൻ കൈയ്യുട്ടിക്കൊണ്ടു് ആ പറത്തുയരുന്നോട് അഭ്യർപ്പാത്മനവെങ്കും:—

“ഒഗവൻ, ഭവാനാം ക്ഷത്രിയനുംരാജുംഖാവ രോഷ്ടം അനേന ശമിച്ചുകഴിത്തതാണപ്പേ. യശസ്തിയായ ഗ്രൂപ്പു മണ്ണബന്ധംപ്പു ഭവാൻ. ബാലകനുംരായ ഏൻറെ പുതു നൂക്ക് ഭവാൻ അഭ്യർപ്പാത്മകിയാലും. സപാലിംഗം വാനം മുത്തുകതനമായ ഭവാൻ സപ്രതാ ട്രൈക്കല തനിന്നു് അനന്തപദ്ധതി ഔഹാരകമ്മതനിൽ ഏപ്പെട്ടു കാതിരിക്കേണ്ണേം ഇന്ത്രനോട് ശപമ്മചേരുന്നു ശസ്ത്രം താഴേവെച്ചു് ധമ്പതരനായിത്തീറ്റു് കാശ്യപനു് ഭ്രമി മഴവൻ. ദാനംചെങ്ങിട്ടു് ഭവാൻ ഇപ്പോൾ മഹേന്ദ്രപ ധതത്തിലാണഭേദം വസിക്കുന്നതു്. അങ്കിനെയുള്ള ഭവാൻ ഇനി യുലകമ്മാവിൽ ഏർപ്പെട്ടുകാഞ്ഞോ? എന്തു സവന്നാർത്ഥത്തിനാണോ ഭവാൻ ഇങ്കു വന്നതു്? രാജനൊരാരം മരിക്കുയാണെങ്കിൽ, പിരാ, തെങ്ങംകുംഖാക്കി മില്ലാ ജീവിതം.”

എന്നാൽ, ദഗ്ധമൻറെ ഇ പ്രാത്മനക്കാണ്ണ മലമുണ്ടായില്ല. ഭാർത്തവരാമനെന്നു നിർബന്ധത്താൽ രാജവരാമൻ സപവിത്തുത്തെ പ്രകടിപ്പിച്ചു കാണിച്ചു. അതു കണ്ണതോട്ടുട്ടി പറത്തുരാമൻ തലതാഴീക്കൊണ്ടു

ವಾಗಿ ಪಾಡೆ ಪೋಕಹ್ಯಂ ಚೆತ್ತಿ. ಭಾಗ್ಯಭಾಗ ಪೋಯಿರೆಹಣಂ ಹುನಿ ಯಾತ್ರ ತ್ರಾಂತಾರೆಮನ್‌ ರಾಮನಿಂದಿನಿನ್ ಕೆಟ್ಟಪ್ಪಾರ್ ಪರಾರ್ಮಣ್ ಪುನರ್ಜಾಹಂ ಕಿಟಿಂತ್ರಾಪೋಾಲ್ ತೋನ್‌ನಿ. ಅತ ಪುತ್ರವಶಲಾಸ್ ಧರಂತಾತ್ ಪುತ್ರಕಾಞ್ಚಿತಾಯಿ ರಾಮಗಣ ಗಾಂಧಾರಾಯಿ ಅತ್ಯಂತಾಷ್ಟಿತ್ತು ಮುಂಬಾವಿಂ ಚುಂಬಿ ಶ್ರತಿಂತ್ಪಿನೆನ ತಾಂತ್ರ ಯಾತ್ರ ತ್ರಾಂತಂ. ಸರ್ವತ್ರ ಕಮನೀಯ ಮಾಯಿ ಅಲಂಕೃತಮಾಯ ಪುರಿಯಿತ್ ಪುತ್ರಾಂಶರಾಂ ಸರ್ವಂ ಮಾರೋಂ ಕ್ರಿ ರಾಜಾವ್ ಪ್ರವೇಶಿತ್ತ. ರಾಜಯಾನಿ ಧೃವಂ ಅಂತಂ ಪಿಗೆಂಬ್ಯಂ ಮಹೋತ್ಸವಮಾಯಿ. ವಿರಾಹಂತರಂ ತಾತಕಣ ಶತ್ರಾಂ ಗಾರಿ ಸಪ್ತಾರತ್ತಿಯ ಪಾಕಂವಾಗಾಯಿ ಕ್ರಿಕೆಂ ಗಳಿಂಬಾಕಾರ್ಯಾತ್ ಭಾಂತ್ರಾಸಮೆತರಾಯಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಿಣಂಬಾರ್ ಕಿಂಬಾಕಾರ್ಯಾತ್ ಪರಾರ್ಮಣ್ ಪರಮತ್ರಾಷ್ಟಿಯೋಡೆ ವಾಣಿ.

— ಶಿಂ.೦.ಎಂ —

ರಾಂತ್ರಾಂ ಶಾಂತಿಂ.

ಸರ್ವತ್ರಣಾಗಾರಿತಾಯಿ ವಹಿತಣ ರಾಮಗಣ ಕಳಿತ್ ತಾಂತ್ರ ಜಿವಿತಕಾಲತ್ತಿಂತಣ ಅತ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರಾಂ ರಾಜಾವಾಯಿಂಳಾಂಬಾಯಾನ್ ಪರಾರ್ಮಣ್ ಕೊತ್ತಿತ್ತು ತ್ರಾಂತಾಂ. ಏತಾರ್ಥ, ಅತ್ತು ಪೆಣರವುತ್ತಿನ್ ಸಮರ್ಥ ಮಾಕರ್ಮೋ ಏತಣ ಶಕಿತ್ತು ತಾಂತ್ರ ಮಣೋರಮಣೆತ್ ಪುರಾತ್ ವಿಫಿಂಬಾನ್ ರಾಜಾವು ಮರಿತ್ತ. ತಂತ್ರ ಅತ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರಾಂ ಉಂಫಿ ವಾರ್ಣಿಗಾತ್ರ ಕಾಣಂಕ ಏತಣ ರಣ ಕಾಮಂ ಕಾತ್ರಾಂ ತಾರಮ ನಿತ್ ಅಂವಣೆಯಿತ್ರಿತಣಹ್ತಿ.

“ಏತಾಂತ್ರ ರಾಮಗಣಕಣ ಅಂಬಿಷಣಕಂಚೆತ್ತಿ ಏ ಏಂಂಬಾ ತೆ ನೀ ಕಾಂಬಾಗಾತ್ರಿ! ಪೋಕಾಂತಿತ್ಪಿಂಬಿಯಿಂ ಸಂಭಾ

କିରତରେ, ସପ୍ତକ୍ରମାଳୀଙ୍କୁ ଦିବ୍ୟାପରରେ, ବନ୍ଧୀକଣଙ୍କ
ପରଞ୍ଜଗ୍ରଂହୋଳେ, ଏକାଶକାରୀ ଜଗତପ୍ରିୟରେ, ବୀର୍ଯ୍ୟ
ତନିକୁ ଯନେନ୍ଦ୍ରିୟରୁଲ୍ପରାଠ, ଶୁଦ୍ଧିଶିଳ୍ପ ସ୍ଵରୂପତିଷ୍ଠିତ
କାରେ, ଏ ଶମ୍ଭୁତନିକୁ ପଚନ୍ତିରେ, ଏକାଶକାରୀ
ରୂପାନ୍ତିକରନ୍ତମାତ୍ର ରାମର ହୁଏ ତ୍ରୁଟି ମୁଖର ପରିଷ୍ଠା
ଦିକ୍ଷକାରୁ” ଏକର ହୁଏ ଜୀବକାଳତନିକୁ କଣିକିଟ୍ଟୁ ଏକ
କିମ୍ବା ପରଲୋକର ପ୍ରାପିକଷବାର କଶିଛମୋ?”

ହୁଏ ଆଶିଲାହ୍ୟ ଦୂର ଦୂର ହୁଏ ଲୁଗି ବେଶିପ୍ରକଟରେ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କଶିକରିପ୍ଲଟାଯି. ଅଥାରତୀତୀରେ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ
କାରେ କଣଟ୍ଟ ତନୀଙ୍କ ମାନକାଳୀ ସନ୍ତ୍ରୀପିତ୍ତିରିକା
ଶବ୍ଦରେ ଭରାମନ ତୋଣି. ତାହର ଫେରରେ ଜର
ବ୍ୟାଧିପ୍ରିକଷକାରୁ” ଅତ୍ୟ ବୁଝି କାଣିକରୁଂ ଦେଇଲୁ
ତାହର କାମାଳୋଳାଲ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକଷବାର ଲୁଗିବଳାକୁ
ବେବକିପ୍ରକ୍ରିଟରେ ରାଜାବୁ ନିରୁପିତ୍ତ. ଲୋକପ୍ରିୟ
କାଣେ ରାମକଣ୍ଠ, ତନିକୁ ପ୍ରିତିରୁବୁ କାନ୍ତାକୁ ଡେଇ
ଦ୍ୱାରା ରାମକାର ପରମାନମାକମେନ୍ଦ୍ରର, ପୁଣ୍ୟକାରୀର
ସପ୍ତରୂପାପୁଣ୍ୟମାତ୍ର ରାମକଣ ରାଜାବାତିକଣାଣିକେ
କାନ୍ତାକେବଳିକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟିଦେଇଯାଇବାକୁ ଜୁଦ୍ଧ ବେଗରେ
ତିଥିରୁଥୁଁ ତାହର ଆଶିଲାହ୍ୟ ବେଶିପ୍ରକଟରୁତରୁବାର
ଭରାମନ ମହାସଙ୍ଗ ବିଶିଷ୍ଟିତୁଟି. ଆତିକୁ ରାଜକ
କଣମାତ୍ର ପେଣାଥପ୍ରମାଣରେ ଜାଗନ୍ନାଥରେଣୁଷ୍ଟରେ
ମାତ୍ର ବ୍ୟାହାରେପ୍ରେସ୍ ସଂବାଧିତ୍ତ. ତିର୍ଥକଣଙ୍କ କେବୁ
କୁଣ୍ଡରେ ମିଥିବନ୍ଦେଇ କ୍ଷମିକଷବାର କଶିତନିଲ୍ଲ-
ହୁଏ ପ୍ରିଯବର୍ତ୍ତମାନ ଅବର ପିଣ୍ଡିକୁ କେନ୍ଦ୍ରକୋତ୍ତି ମେନ୍ଦ୍ର
ବିଷାରିତ୍ୟକଣ୍ଠକଣ୍ଠ ଚେଷ୍ଟରୁଁ ବେଗାତନିଯବରେ
ଜ୍ଵାବରେ ବିକିତରେ ମାନିତମାତ୍ର ରାଜାବିକର ଚାରି
ଶାକେଣ୍ଟ ବରାସକଣାଳୀଙ୍କ ସମିତିରେଣ୍ଟ. ଅନନ୍ତରେ
କାରୁ ପରମାନମାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧରୂପାରାଜାବୁ” ପେଣିବୁବରାଯାଲି

പോലെയും ഇടിച്ചുകണ്ടപോലെയും മരുരാലിക്കേഴ്
ജീവനാദ് ഗംഗീരമായും, എന്നാൽ സുവൃക്തമയുരമായും
സദസ്യരോടായി ഇങ്ങിനെ പറത്തു:—

“എൻ്റെ പുത്രകിന്നാരായ നശേന്ത്രമാർ പുത്രനിബി
ഡിഷിം പരിപാലിച്ചുവന്ന ഇതു രാജ്യം സദ്വാത്തമമായി
വിളിക്കാളുണ്ടെന്നു നിങ്ങൾക്കുവെങ്കിം അറിവുണ്ടെന്നു
ണ്ടാലും. ഒരുക്കപാകവമാർ സംരക്ഷിച്ചു വർദ്ധിപ്പിച്ചു
സുഖാർഹമായ ഇതു രാജ്യത്തിനും ദൈനന്ദിനിയും ഗ്രാന്റ്
വളരേതുമെന്നും തൊനിപ്പോരം ആരുഗമിക്കുന്നു. പുത്രി
ക്കമായടക്ക മാർഗ്ഗത്തെത്തുന്ന ശരിക്കു പിള്ളുവരുകാണു്
എന്നാൽ ആചുംപോലെചയ്യും തൊനം എന്നും പ്രശ്നം
കുളി ജാഗത്തുക്കയോടു പാലിച്ചുവന്നിട്ടുണ്ടു്. ലോകം
ത്തിനൊല്ലാം യഥാർക്കതി വിത്തംചെയ്തുകൊണ്ടു് ഇതു ഒരു
ശംകൊറാക്കടയാട നിശ്ചലിക്കുത്തുന്ന നോൺ എൻ്റെ
സംശയത്തെ ജീണ്ടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. പതിനായിരം വയസ്സു
വരെ ജീവിച്ചു് ഇപ്പോൾ ജീണ്ടിപ്പതുടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഇതു
ഒരുത്തിനും ഇന്നി അല്ലോ വിത്രുമും കൊടുക്കുണ്ടെന്നു
നീറു തൊന്ന് വിചാരിക്കുന്നതു്. ഭ്രാഹം അജിത്രേന്ത്രിയമുഖ
ക്കു തീരെ ചുവർമ്മാണ്ടാലും. തൊനാവഞ്ച്, ഇന്ത്രിയദാരം
ക്കു അനധിനന്നായി വത്തിച്ചുകൊണ്ടു് രാജപ്രഭാവോച്ചി
തമായ ധമ്മന്ത്രം ഇതുജുകാലം താങ്കിത്താങ്കി വംശം
ഇപ്പോൾ എറവും താൻകുഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതുകൊക്കു
ണ്ടു്, ഇന്നിയുള്ള കാലം പ്രജാരക്ഷണം മകനു എല്ലിച്ചു്
തൊന്ന് അല്ലോ വിത്രുമിക്കുട്ട്. അതു് നിങ്ങൾക്കുണ്ടാവക്കും
സമർത്ഥമാക്കുമെന്നു തൊന്ന് വിശ്രദിക്കുന്നു. സർഹുണ്ണങ്ങൾ
കൊണ്ടു് എന്നിക്കു് അന്ത്യപന്നാണു് എൻ്റെ ജേയ്യുള്ള
ആൻ. വീണ്ടുംകൊണ്ടു് ഇതുപ്രതിമന്നാണു് പരപ്പരജീവം

ರಾಯ ರಾಮನ್. ಅತು ಯಾಂತ್ರಿಕಗ್ರಹಣ್ಯಗಾಯ ಷಟ್ಪಂಚಸಿಂಹ ಎನ ಯಾವುದಾಜ್ಯತೆಯಿಂದ ವಾಷಿಕಣವಾಗು ಎನ್ನಿಕೆ ಸಭಿತಾಷ್ಟ ಇಳಿಕ್ಕು. ಲಕ್ಷ್ಮಿವಿಖಲೀಗಾಗಾಗು ಅತು ಲಕ್ಷ್ಮಿಂದಾರ್ಜನ್ ನಿಷ್ಠೆಯ ಕೆವರ್ಪಂ ತಪ್ಪಾತಾಯ ಗಾಮಗಾಣು. ಅತು ಗಾಮನ್ ಗ್ರಿಲೋ ಕ್ರಿಡಾಘ್ರೆಯುಂ ಸಂಘಾಮಂಬಾಷಣು. ಅಂತಿಗಣ, ರಾಮವಾ ಯವ ರಾಜಾವಾಸಕೆಹೆಣು ಅತು ಗ್ರಹಮಾಣು ಹ್ಲಾಪ್ತಾರ್ಥ ತೊಂಬ ಚೆಬ್ಬಿವಾಗು ವಿಚಾರಿಕಣಂತ್ರು. ಎನ್ನಿಂದು ಮಹಿಳಾಕಣಂಬಾಳ್ಕಿ ಇಲ್ಲ ಶ್ರಮಿತೆಯ ವಾಹಿನಿಪ್ರಿಯ್ಯು ಗ್ರಹಯೋರ್ವಾಲಿಕೆ ವಾಷಿಂಧಾಕಣಿ ಕಿತಾಂ ಹ್ಲಾಪಿ ಫ್ಲೈಂ ವೆಡಿಂತ್ರೆ ವಾಷಿಕ್ತ. ಇತ್ತು ಎನ್ನಿಕೆ ಯುಕತಶಾಂಕಣಹಿಯಿ— ಎನ್ನಿಂದ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಲೋಚನ ಶರಿಯಾ ಕಣಹಿಯಿ ಹ್ಲಾಪಿಯಿ ನಿಂಬಾಳ್ಕಿ ಅಂಗಂತಿರೆಯ ತೊಂಬ ಪ್ರತ್ಯಾರ್ಥಿಗಣಂ. ತೊಂಬ ಚೆಬ್ಬೆಣಿ ಎತ್ತಾಂಕಣಂ ನಿಕಾರ ಪರಿಷುಬ್ದಿಗು. ಎನ್ನಿಂದ ಪ್ರಿಯಂ ಹ್ಲಾಪಿಗಾಯಾಗು ಕಿಲ್ಲು, ನಿಂಬಾಳ್ಕಿ ಹಿತು ವೆರಿಯಾಂಕಣಹಿಯಿ ಅತ್ತು ನಿಕಾರ ತುಂಬಾಪರಿಷುಬ್ದಾಗುತ್ತು ಎನ್ನಿಕೆ ಸಭಿತಾಷ್ಟಂಬಾಣು. ಅಂತಿಪ್ರಾಯತೆಯಿಂದ ಗಾಂ ತಹಿಯಿ ಡಿಗಿಕಣಾತಾಯಾತ್ ಮಲ್ಪುಸಮವಿಚಾರವುಮಾವಾಂ. ಎತ್ತಾಂಕಾಲ್ಲು, ನಲ್ಲಿಪಣಿಂ ಅನ್ನಲೋಚನಾಹೆಯ್ಯು ಎನ್ನಿಲ್ಲಾವಹಂ ಯಿತಹಾಯ ರೀತಿಯಿಳೆ ಕಾಂತ್ಯು ನಟತಾಯ್ಯು.”

ರಾಜಾವಿಂದ್ರ ಇಲ್ಲ ಅರಳಿಮತಾ ಸಭಸ್ಯಫರ್ಕವಕ್ಕಿರ ನರಿತವು ಪ್ರಿಯವುಂಬಾಳಿ ವಾಗಂ. ಶಿವೃತ್ತಾಂಸಂಪೂರ್ಣಂ ಅಲಾಕಾಶಿಂಭಾಂಬಾಯ ರಾಮನ್ ಗಾಢವಾಳಿಗಾತ್ರ ಕಾಂಗಾವಾಗು ಗಾಂಡಾರೆವಜಂ ಕೊತಿಷ್ಯುಕಾಂಕಣಿರಿಕಣಂತ್ರು. ತೆಕಿಯ ವಾಹ್ಯಿ ಕಾಲಿಂಬ್ರಾಗಿಂತ್ರುತ್ವಾಂಪಾಂಬಾಯಿತ್ತು ಸಭಿತಾಷ್ಟಾ ಉರ್ಧ ಶಮವಾಲ್ಪಾಂಪಾಂ ಸಭಸ್ಯಾಂಭಾಂತಿ. “ರಾಮವಾ ಯವರಾಜಾ ವಾಕಿ ವ್ಯಾಳಾಯ ವೋಂ ವಿಗ್ರಹಿಷ್ಯಾಲ್ಪಂ” ಎನ್ನ ರೂಪ ಅಂತಾ, ವಿಪ್ರಾಂತಾ, ಪೆಣಾಂತಾ, ಜಾಗಾಪಾಂತಾತ್ರಂ

എക്കുകണ്ണോ അഭിപ്രായപ്പെട്ട്. അപ്പോൾ അവരെ തന്ന പരീക്ഷിക്കേണമെന്ന് ദശരമന്ന തോന്തി.

ദശരമൻ:—“രാമൻ” യെല്ലുരാജ്യം കൊടുക്കേണ്ണ മെന്ന തോൻ്റ് പറഞ്ഞപ്പോൾ, എൻ്റെ പ്രിയത്തിനു വേണ്ടി മാത്രം നിങ്ങളും അതു് എററുപറഞ്ഞുവെന്നല്ലോ ഒത്ത്, നിങ്ങളുടെ ആര്ഥരികമായ മതമാണോ ഇതെന്നു അഭാൻ്റ് ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. തോൻ്റ് ധർമ്മാന്ത്രപരമായി രാജ്യപും പരം ചെയ്തുവരുന്നണണായിരിക്കു, എൻ്റെ മകനെ യുവ കാജാവായി വാഴിക്കുവാൻ നിങ്ങൾക്കു് ഈ സ്ഥായുണ്ടായതെ അറിഞ്ഞു് സേവയല്ലോ, സത്യമാണു് നിങ്ങൾ ഈവിടെ പരാ ദൂഢിട്ടു് എൻ്റെ പ്രിയചല്ലോ നിങ്ങളുടെ ഹിതമാണു് നിങ്ങൾ നോക്കേണ്ടതു്.”

ഇതിനു മരുപടിചായി സദസ്യരിൽനിന്നു് അവിടെ രാഖാക്കിത്തനമാണുണ്ടായതു്. രാമൻ യെല്ലുരാജ്യം വാഴുന്നതു കാണുവാൻ സവംജനത്തിനും തൈപ്പോലെ തുല്ലിയുണ്ടെന്ന വെളിപ്പെട്ടു. തന്നാക്കാളിയികും പ്രിയാ ശമാദിനീദിരം രാമൻ യുവരാജാവായാൽ ജനങ്ങൾക്കുണ്ടാക്കു കെന്നും ദശരമൻ അഭിതെത്തു. അതിൽ ആ രൂലുരാജാ വിനു് അശ്രൂധികചായ സംഗ്രഹിയുണ്ടായി. ഘൃഷ്ണിത വനങ്ങളും ശ്രേംഗമായ ചെച്ചത്രംകുലമാണു ആപ്പോൾ, പുയംനുക്കുത്തമാണു് പിറ്റുന്നാരു. അന്നതന്നെ ഓപ്പും ചെറുവരാജ്യാഭിഡിക്കുമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് അതു ക്ലേക്ക വേണ്ടുന്ന എക്കുപ്പുട്ടുകൾ ചെയ്യുവാൻ മന്ത്രിമാരും പുരോധിത്തമാരെയും എല്ലിച്ചതില്ലപ്പുണ്ണെ രാജാ ചു് രാമകു ശ്രൂടിക്കുണ്ടുവരുന്നായി ആകുള അയച്ചു. പ്രാപാഹംകാഡിം കൗംഗ്രെസ്സുംകുണ്ണം സ്റ്റേറ്റും കൂട്ടു, കുട്ടിം കുവരുന്ന അഭിരാമനാഡ രാമൻ ആ സദസ്യിക്കു

തുപാഗതനായി. തന്റെ അതു പ്രിയപുത്രനെ ഒഴുക്കമണം എത്തെയെതു കണ്ണിട്ടിം മുള്ളിയായില്ല. കമ്പിട്ട് തൊഴുക്കിൽക്കു തീർക്കുന്ന മകനെ രാജാവു് അതു തൊഴുകെക്കയിൽ പിടിച്ചു് മാറോട്ടണമ്പു തുഴകിയതിൽപ്പുന്നു മഹാമംമായ ആസന്നതിൽ ഇത്തതി, ദ്വാപ്രാത്യതിൽ പ്രതിബിംബിക്കുന്ന തന്നെയെന്നാഘോശം രാജാവു് തന്റെ ഉകനേ നോക്കി ആനുന്നിച്ചുംകൊണ്ടു് അഭിശേഷകവുത്താനും അറിച്ചിരു.

“അംഗങ്ങുപരായ എൻ്റെ ജ്ഞേയപത്തിയിൽ എന്നിക്കു് അംഗങ്ങുപനായി ജനിച്ചവനാണു് നീ. സർജ്ജം ദണ്ഡാത്മകനായ നിന്നിലെന്നാഘോശം എന്നിക്കു് മററാറി മുമില്ലാ അതു പ്രിയം. സപ്രതിജ്ഞാഖൈകൊണ്ടു് ലീ ഇം പ്രജകളെ മുഴുവൻ സദേശാശ്വിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അങ്ഗുകൊണ്ടു്, നാശേ പുയംനക്ഷത്രതിൽ നീ ദൈവരാജു ആത്മത എററുകൈഞ്ഞുകൂട്ടുക. നീ ജനനാ വിനീതനം ഗ്രാം വാന്നെങ്കിലും, വാസല്പുംകൊണ്ടു് നീന്തേ ധിത്തതിനും വേണ്ടതു് എന്നിക്കു പറയാതിരിക്കുവാൻ വരു. വിന്നയ തന്ത നീ നേരുകൊണ്ടു് ക്ഷേത്രവിടത്തു്. എപ്പോഴും ജീതേ ആയനായി വേണം വത്തിക്കുവാൻ. കാടങ്കോധിജജൈലായ വികാരങ്ങളുംനം നിന്നോ ബാധിക്കുത്തു്. പ്രത്യക്ഷമായും പരോക്ഷമായും കാഞ്ഞംഡരു കണ്ണികൊണ്ടു് അമാരു മാരെയും പ്രജകളുയും നീ സർജ്ജ രജിപ്പിക്കുന്നും. ആ മുഖ്യദാലകൾ, ധാന്യാലയങ്ങൾ, ഭണ്യാഗാരം എന്നിവയെ സംരക്ഷിച്ചു വോഷിപ്പിച്ചു് നാട്കകാർക്ക് ഹർഷം വളരുമാറു് നീ നാട്വാഴിനും. നിന്റെ ജീവിതം നാട്കകാങ്കേതാണെന്നു വിവാരണത്താണെ മനസ്തക്കവിക്കുണ്ടുവേണ്ടി എല്ലാ കാഞ്ഞങ്ങളിലും എപ്പോഴും അപ്പോഴും അരുതം നേടുകയാൽ ദേവമാരന്നാഘോശം നിന്നനും പ്രജകൾ സന്തുഷ്ടരാകയുള്ളൂ ”

അപ്പുന്നെൻ ഈ ശാസനത്തെ രാമൻ ശിരസം വഹിച്ചു. ഇതുകൂടും കഴിഞ്ഞതോടുകൂടി അതു സദസ്യ പരിരിക്കുകയും ചെയ്തു. വാസ്തവത്തിൽ, ദശരമർ തന്റെ അള്ളിലുള്ളതു മഴവൻ അപ്പോരാധ രാമതോട് പറയുകയും ണായിട്ടില്ല. അനുർ കേട്ടുക്കേന്ന കൂത്തി അതെപ്പാം അഭ്യവയ്ക്കയാണു ചെയ്തു. എപ്പാവജം അകന്ന പോയതിൽ പിന്നു അന്തർഗ്രഹത്തിൽ പ്രവേശിച്ച രാജാവും വീണ്ടും രാമനെ വിഹിച്ചും അരികെയിത്തതി തന്നെൻ അന്തർത്ഥത്തെ പ്രകടിതമാക്കി.

“മകനേ, തൊൻ ഇപ്പോരാ രൂലംനായി. ഈ ദീപ്തം ആസ്തിനിടയിൽ ഇപ്പോൾക്കുള്ളാം തൊൻ ഇജിച്ചു കഴിഞ്ഞതു. ഭരിഡക്ഷിണകളോടുകൂടി പല ധാരക്കളും തന്നെ ചെയ്തു. ലോകത്തിൽ അപ്രതിഫലിയ ഇപ്പോൾ പത്രമായി നീങ്കും എനിക്കുണ്ടായി. ദാനം, യജ്ഞത്തോം, കായുള്ളനും എനിതെപ്പാം തന്നെ വിധിപ്പോലെ ആവശ്യമില്ലാണെന്നും തന്നെ വാക്കിയില്ല. ദേവനും പിതൃക്കു കൂലിയും, ആൺകുളിയും, വിപ്രനും സംബന്ധിച്ചും എനിക്കുളിയും കടവും തൊൻ തീര്ത്തിട്ടാണെന്നും. നിന്നും അഭിയോഗകും നേരാതുമേ ഇനി എനിക്കു ചെയ്യേണ്ടതും കാണേണ്ടതുമായുള്ളതും. അതുകൊണ്ട് എന്നെൻ അഭിയാസംപോലെ ഇവിടെ നീ പ്രവർത്തിക്കണം. നിന്നെന്ന രാജാവായിക്കാണുവാൻ പ്രജകൾക്കുവെക്കും ആത്രഗ്രഹ മുണ്ടും. പ്രജകൾക്കു പ്രിയമാണെന്നും അരിങ്ങൽത്തന്നെ മാണം നിന്നെന്ന ഘവാജാവാക്കുവാൻ തൊൻ നിന്തുവിച്ചുതും. പിന്നു, മാറാജ കാര്യം ശ്രീകൃഷ്ണ നിന്നോട് പരഞ്ഞതക്കാം. സപ്പച്ചന്തതിൽ ഒല്ലാറനിശ്ചിതത്തുകൾ ചൂം തും തൊൻ കണ്ണുടന്തിരിക്കിയിക്കുന്നു. ആക്കാശത്തിൽ

കാണോ ഇടിയുള്ളക്കെത്താടക കൊള്ളിമീൻ ചീററിക്കാണ്ടു വീഴുന്നു. ദേഹാരഗ്രഹങ്ങളായ സൂത്രൻ, കജൻ, രാഹു എന്നിവ എന്തോന്തുക്കുത്തുന്നതു തീണ്ടുന്നു. ഇങ്ങിനെന്നയും നിമിത്തങ്ങൾ കണ്ടാൽ രാജാവു മരിക്കയോ ദേഹാരവിച്ച തനിൽ പതിക്കേണ്ട ചെയ്യേക്കമെന്നോ ജ്ഞാതസ്ഥാർ ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ടു എന്തോന്തു മനസ്സു് എന്നിൽനിന്നു പോകുമ്പോൾ നിംവിരുത്തിലും അഭിശേഷകം നടക്കുന്നു. ഒക്കെ കരിക്കല്ലാം മനസ്സു് ചായുചമാണോ. തൊൻ മുത്തുവിശയ സച്ചിപ്പിക്കുന്നു, വസ്തു വിപ്പന്തിലും വീഴുകയോ ചെയ്യു അബാദി എന്തോന്തു മനസ്സു് വേറോ വിധിത്തിൽ മാറക തിഉല്ലോ എങ്കിനെ നിയുക്തിക്കാം? അതാണോ എന്തോന്തു മനസ്സിന്തോന്തു ഇരു സ്വന്ധതയിൽത്തന്നു നിംവിരുത്തിശേഷകം നടക്കുന്നെന്നോ തൊൻ ഇരു തിട്ടങ്ങളായും. ചാറുകൾ ഇന്നോ പുണ്ടത്തിലാണു നിർക്കുന്നതും; നാശൈ പൂയത്തിൽ ചെല്ലും. അതും അഭിശേഷകത്തിനോ ഗ്രേഡിനമാണെന്നു ദേശവാദത്തോർ വിധിച്ചുരിക്കുന്നു. തേട്ടു വെക്കിക്കുണ്ടു കാഞ്ഞമോ കാലമോ അല്ല ഇതും. വിംഗൾ ദൈവരാജ്യാഭിശേഷകം നാശൈത്തന്നുനായാ ലേ എന്നിങ്കും അതുപാസമുള്ളതും. അഭിശേഷകാത്മം, ഇന്നു രാത്രി ആത്മാശംഖമന്ത്രങ്ങാടക വധുവോകാനിച്ചും ദിന്തല്ലുണ്ടിൽ കിടന്ന നീ ഉചവസിക്കുന്നും. ദോഷലേ ശമിപ്പാത്ത സ്വീരൂത്തുകരി നിന്നുന്ന കാഞ്ഞനിൽക്കുന്നു. ഈ അതരം കാഞ്ഞങ്ങളിൽ പല വിശദം നാശൈ സംഭവിച്ചുക്കൂട്ടുന്നും നീ നല്ലവന്നും കജത്താം. അകന്ന തുവർ മാത്ര മല്ല, അടുള്ളൂട്ടുവർപ്പോലും വിശദം കാരാരികളുണ്ടായെങ്കുറം കുത്തേൻ ഇരു പുരത്തിൽനിന്നോ എന്നോ അകന്ന താനു വേണ്ടി മിക്കും നിംവിരുത്തിശേഷകം. സുരൂത്തുനാട്ടു ചെംബാശ്വരവോരോസ് ദീപിലും കുത്തുപുത്തു കുത്തുവരുന്നു

എനിക്ക് അറിഞ്ഞുക്കായ്യെല്ല. അന്നെക്കുന്നം ജിതേദ്ദി യന്മായ ജോധ്യാനവർത്തിയമാണെന്ന്. എന്നാലും മന സ്വരൂപം ചിത്രം സദാ ചാഞ്ചലമാണെല്ലാ. കാമലോച്ച ഔദിണാൽത്തു മോഹിപ്പിക്കുവോടു ആകർഷം മനസ്സു മാറി ദേഹാർ. അതുകൊണ്ട്, ഭരതൻ തിരിച്ചുവരുമെന്നു—
എൻ്റെ മനസ്സു മരിയുമെന്നു—എൻ്റെ പ്രാണങ്ങ് കൈചുമുഖവു നിഃന്തര അഭിഷേകം നടക്കുന്നു. അതു നാളുത്തുനെ വേണം. കാഞ്ഞിരളിലെല്ലാം എറവും ജാഗ്രതായി വർത്തിച്ചുകൊള്ളുകയും വേണം.”

ഇതുവും പറഞ്ഞു് രാമനെ അയച്ചു് അഭിശേകം സംഭാരങ്ങൾക്കായി ആരഡക്കാരെ നിയോഗിക്കുവാൻ ഒരു മനുഖാംശം ഇരുന്നു. രാജാവിൻ്റെ ആശങ്ക പുറപ്പെട്ടുവേച്ച കഴക്കം നാട്ടം നഗരവുമെല്ലാം സവിശേഷം അലംസ്ഥിതമായിത്തുടങ്കി. അഭിശേകത്തിനു വേണ്ടിനാം സാമാന്യങ്ങളും തയ്യാറായി. രാമൻ്റെ ഒഴുവരാജുത്തെപ്പറ്റിയെല്ലാതെ മരംരാത വാങ്ങോ മരാറ്റൽ കാഞ്ഞുമോ അവിടെയാക്കുന്ന ഇല്ലെന്നമായി.

— :0: —

രൂനാഥല്ലുംഉം

‘കൈകേരിയിരുടെ അംഗത്വത്വത്തിൽപ്പെട്ടുട ഉന്നമരിയുടുക്ക മാതൃമേ രാമാഭിശേകവർത്തമാനം ടെക്കു ഒച്ചിക്കാതായി’ വന്നുള്ളൂ. ‘അത് ടവ്വുത്ത ഉടൻതുനെ കൊച്ചാക്കാലാമായ ഓവ അതിൽ കൈകേരിയിരുടെ മാളികയിൽ കയറിതുന്നും.

“ഫേ രൂഡേ, എഴുന്നേള്ളു്, എഴുന്നേള്ളു്. മഹാജയക സമീപിച്ചിരിക്കുന്നതറിയാതെ എന്തൊരു കിടപ്പാണിതു്!

കൗലാരഥിവാദിൽ അക്കൗട്ടിട്ടിളിയിൽ കാണാതെ തന്റെ സൗഖ്യത്വം നോക്കി തെളിഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് ഈ ദിവസം തിരിൽ എന്നു സൗഖ്യം! വേന്നുക്കാലത്തു് എന്നു നാമിപ്പുഹാഹം!”

കാഞ്ചൻമൈന്മാറിയതെ കൈകേക്കി വിഷമിച്ചു. അതുകണ്ട് ദിന്മതിയായ ആ എഴുപ്പിക്കാരി വീണ്ടും മിഡിനെ പറത്തു:—

“അേ ദേവീ, എന്നും തീരാതയ ദേഹാശമാണോ വെതിയെ ഇളാ ബാധിക്കുന്നതു്. ഒന്നറമ്പരാജാവു് രാമനോ ചെയ്യവരാജും കൊട്ടശാഖ നിശ്ചയിച്ചുകഴിഞ്ഞെന്നു. ദിവസം ശ്രാക്കാതുകമായ മഹാഭയത്തിലാണോ തൊൻ ഇപ്പോൾ അനുഭവിപ്പിക്കുന്നതു്. തീരിയിൽ വീണ്ടുന്നുപോലെ ചെന്തു നീടനു തൊൻ വെതിച്ചുടെ ഹിതാതിനായിട്ടാണോ ഇങ്ങാട്ടു ഭോഗാതു്. ഭവതിയുടെ ദിവസം എന്നേൻറെയും ദിവസമാണാണു. അതുപോലെ, ഭവതിയുടെ വുലി എന്നേ ആം വുലിയാണോ. രാജവംശത്തിൽ ജനിച്ചു് രാജവല്ലു തയാറി ധാരനാ ഭവതിക്കു് രാജ്യമത്തിന്റെ ദേഹാശ ഗതി ഒട്ടം അറിഞ്ഞുകുടെനോ? ഭവതിയെ വണ്ണിക്കുവാൻ ഭവാൺ ധാരംവാക്കുകുട മധുരസപരത്തിൽ. പറയുന്നതു കൈട്ടു്, ശ്രദ്ധാശക്തിനാണോ തന്റെ ഭർത്താവെന്നോ ഭവതി വിചാരിക്കുവോ! കേവലം ശംനം നിർദ്ദേശനമാണോ ആം രാജാവു്. തരംപോലെ നിന്നു് ഭവതിയോടു് വെറും കംഗിവാക്കുകുട പറയുക മാത്രമേ രാജാവു് ചെയ്യുന്നതു. എന്നിട്ടോ? ശ്രദ്ധയസ്തു മഴവൻ കൈസല്ലുകയിൽ ചെലുത്തു കയാണോ ഭവതിയുടെ പ്രീയൻ ചെയ്യുന്നതു്. ആ ദിവസം ഭവതിയുടെ പുത്രനെ ബന്ധുഗ്രഹത്തിലേക്കു് അകററിവിട്ടില്ലോ? എന്തിനോ? ശല്പമേതും ക്രാനതു.

“നാഞ്ചി രാമനും യൈശവരാജും കൊട്ടക്കച്ചവാൻതന്നെ. കൂദാം മുഖ്യധാരയ നീ ഓലാരസപ്പ് തന്ത്രധാരാം മടിയിൽ കയ്യ റവിവെച്ചതും. അതു സപ്പ് എല്ല ചെയ്യുമോ അതുതന്നെ ധാരാ ദശാമരാജാവും ഇപ്പോൾ ചെയ്തിരിക്കുന്നതും. ഭാഗി വാക്കു പറഞ്ഞു മയ്ക്കുന്ന അതു പാപാത്മാവും നിരുപ്പം സ്വാഹാർഹധാരയ ഭവതിക്കേ ഇതാ ടുഡിവിക്കമാറാക്കിയിരിക്കുന്നു. രാമനും യൈശവരാജും കൊട്ടക്കായ്യംബന്നകിൽ ഭവതി ആട്ടതേണ്ട നാഡിക്കത്തന്നുചെയ്യും. അതുകൊണ്ടും ദർശനിച്ചാംഗിധാരയ ഭവതി ഹിത്തമതെന്നാറിഞ്ഞും അത്മാ വിശനയും, അത്മജനേയും, ഇഴ അത്മസവിശയയും പരി മഹിഷവാൻ ഉടൻ മുമ്പിക്കുണ്ടോ.”

രാമാജ്ഞാലിശ്വർക്കും കേള്ളും പ്രധാനം വളരുന്നും കൈകൈക്കു എഴുന്നേറുന്നും വിലയേറിയ രഹാഭ്രതാം അഴിച്ചേട്ടു തു മന്മാധു സമ്മാനിച്ചു.

“എനിക്കും എറാവും പ്രിയമായ വർത്തമാനത്തോടു ആട്ടിയാണും നീ ഇപ്പോൾ വന്നിരിക്കുന്നതും. എനിക്കും ഇ അപിനെ പ്രിയംചെയ്തു നിന്നക്കും എന്നാണും വേംബ്രതന്നു പറഞ്ഞാൽ അഭ്യന്തരം തൊന്തു തരാം. രാമനും ഭാരതനും എനിക്കും ഒരപ്പോലെയാണും. രാമനെ യുവരാജാവാക്കു വാൻ രാജാവു നിശ്ചയിച്ചുതു വളരെ നന്നായി.”

കൈകൈക്കു ഇഴ മനോഗതി കണ്ണും അസുഖ ആഴത്തെ മന്മഹ കോപത്വാപ്പങ്ങളോടെ അതു അനുഭവണ്ണത്തു ചേരുമ്പെയറിഞ്ഞു.

ഒന്നും—“മുഖ്യധാരയ ഭവതി അസ്ഥാനത്തിലുണ്ടു മന്മഹിക്കുന്നതും. ഭവതിയുടെ ഇഴ നില കണ്ണും എനിക്കു പരിഹാസമാണാണെങ്കുന്നതും”. സന്തപ്പിശ്വേണി കാര്യത്തിൽ ഭവതി സദ്ഗാംഖിക്കേണ്ടും സപ്രാജീച്ചതുനേ

എപ്പോഴും ശത്രവായിട്ടു കയറാവു എന്ന് വെതി അറി; യുനിലും. ശത്രവിന്റെ മുലിയിൽ വെതി മോദിക്കണാണ് ചെയ്യുന്നതു്. നാളുഡാണ് രാമൻറെ യൈഥുരാജുാദിഞ്ചേ കും. ഭാഗ്യവതിരായ കെണസല്പു നാളുമതക മഹത്തു യ സംഖ്യിതി സൗഖ്യതായി. വെതിക്കു് ദാസിയെന്നാവോ ലെ കെണസല്പുവയ ഭജിക്കേണ്ടതായി വന്നു. വെതിയുടെ പുതും ഇന്നി ട്രിബുനന്നാവോലെ രാമൻ പരിചരിക്കും. അങ്ങിനെ ചെയ്യാതിജ്ഞനാൽ നയജ്ഞതന്നായ രാമൻ സ്വപ്നിപ്പുതുനായ ഭരതനെ നശിപ്പിക്കാതെ വിച്ഛ കയിലും. അതു് ഹാക്കണ്ണോരും എൻ്റെ നെന്തതു് പിടിയുണ്ടു്. രാമൻറെ അന്തിപ്പുരസ്സീകരി നാളുമതക പൊതു തായ ഫർഷർ കൊള്ളും ദേവാർഥം വെതിയുടെ സ്ത്രീഘംഗം കൊടുതായി ശ്രോകദമ്പംക്കയാണു് ചെയ്യു്.”

കെണസല്പു:—“എന്തോ ഉന്നതേ, രാജാവിന്റെ ജീവ്യപുത്രനായ രാമൻ തന്നെയല്ല യൈഥുരാജുത്തിനു് അംഗമന്നു്. അതു രാമനാവട്ട ധമ്മജ്ഞനാം, സുഖിക്കും തന്നു, സത്രവാദിജുമാണു്. അതു മുത്തുതന്നു് അതുയുണ്ടാ നായ പിതാവിനെപ്പോലെ ഭാതാക്കരണയേധം ട്രിബുനാ രേഖം വേണ്ടുംവന്നും ഭരിക്കാതിരിക്കയില്ലും. അങ്ങിനെ യിരിക്കും രാമാണിഡേക്കത്തിൽ നിന്നുക്കു് എന്നുണ്ടിതു് സ്വന്താപം? രാമൻറെ കാലംകഴിത്തും പിറ്റെപെതു മധമായ മുഴുരാജുത്തത ഭരതനും ഭരിക്കാമല്ലോ. വഴി ഷപാലെ കാൽം നടക്കണ്ണോരും അതിൽ കേടുകാണ്ണുന്ന തന്ത്തിനു്? വാസ്തുവത്തിൽ ഭരതനെക്കാരു എന്നിക്കു് രാമനെന്നുണ്ടും. കെണസല്പുവയക്കാരു എന്നെന്നയാണു് രാമൻ മുരുംഗിക്കാരളുള്ളതു്. രാമനും രാജും കിട്ടിയാൽ അതു് ഭരതനും കിട്ടിയതുപോലെതന്നെ. തന്നെപ്പോലെ തന്നെ തന്റെ ഭാതാക്കരുയേധം കത്തരുന്നവനാണു് രാമൻ.”

മന്മഹഃ—“മെഴുസ്ത്രത്വാർ ഭവതിയാട ബുല്ലി ഇ
പ്പോരു കേവലം അന്തർത്ഥിലേക്കെ തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്ന
ണം”. അററവും ആദ്യവും കാണാത്ത ശ്രോകസാഗരത്തിലും
ണം ഇപ്പോരു വീണകിടക്കുന്നതെന്ന് ഭവതി അറിയുന്നി
ലി. രാമൻ രാജാവായാൽ പിന്നെ രാമൻറെ പുത്രപരമ്പ
രജ്യാശീരം രാജ്യം. ഭരതൻ രാജവംശത്തിൽനിന്നുണ്ടു
പോകുന്ന ഗതിയുള്ളി. പുത്രപൈശത്രമാർവ്വിക്കല്ലൂരെ,
ജ്യോഷ്യാനജമാർവ്വിക്ക് രാജ്യാധികാരമുണ്ടായാൽ അതു
വലിയ കഴുപ്പുത്രതിനിടിയാകും. അതുകൊണ്ട് രാജാവും
തന്റെ ജ്യോഷ്യപുത്രനു മാത്രമേ രാജ്യം കൊടുക്കായുള്ളി. ആ
സ്ഥിതിക്ക് ഭവതിയാട പുത്രൻ രാജത്പത്രത്തിൽനിന്നു
ഭേദിച്ചപോകമെന്ന തീച്ച്യാക്കാം. നാട്ട് നേടിക്കഴി
ശ്രദ്ധാർ, ഭരതൻ തനിക്കെ ബാധകമാവാതിരിക്കുവാനു
യി ആ കുമാരനെ പരപ്പരങ്ങേക്കു യന്ത്രപ്പരങ്ങേക്കു
രാമൻ അയച്ചുകുറഞ്ഞു. അപ്പോരു രാമൻ ശല്പംത്രംകാഞ്ഞ
നാട്ടവാഴാമല്ലൂ. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ ഭരതനെ മാത്രം
മഹഗ്രഹത്തിലേക്കും അയച്ചുതെന്നിന്നാണും. ഇടവിടം
തെ അറികെ കാണാനുവാരം അചരണങ്ങളിൽക്കൂടിയും മന
ശ്ചക്ഷ ദിന്മാദമുണ്ടായെങ്കാം. പലനാളേക്ക് വേർപ്പിരി
ശ്രദ്ധാലുവട്ട സപ്പുത്രനിൽക്കൂടിയും മനശ്ചന്ന് ദിന്മാദ
മങ്ങിയേക്കും. ഭരതൻ അകന്നവാഴക്കുണ്ടല്ലേ ഭവതി
ക്ക് സ്വന്നം പുത്രനെക്കാരം രാമനിൽ ദിന്മാദമുണ്ടായതും.
ഇതിന്റെ ഫലം ഇതാ നാളേമുള്ളതു ഭവതിതന്നെ അന്തം
ഭവിക്കുന്നതായി. ഭവതി ഇനി കന്നേ ചെയ്യേണ്ടതുള്ളി.
കൈകയ്ക്കുന്നതിൽനിന്നുതന്നെ ഭരതൻ എഴേഞ്ഞടക്കിലും
പോകുട്ട. അങ്ങിനെന്നായാൽ ആത്മരക്ഷയെങ്കിലും
ആ കുമാരനും നേടാം. സപ്പുത്രനെക്കാരം അനജനേ
ദിന്മാദമുണ്ടായതും രാമന്നല്ലൂ ലോകത്തിൽ ആരുജന

തന്നെ ചെയ്യുമ്പിലും. തന്റെ കാലം കഴിഞ്ഞാൽ ഭരത നാണ്യം നാട്ടബാളിക്കുന്നും സ്വന്തം പുതുനും രാജതപ്രമീ തല്ലിനും അറിയുവോരും രാമൻ ഭരതനെ വെച്ചുക്കുമോ? സമുദ്ദാത്മകായ രാമനും നഞ്ചാത്മകായ ഭരതൻ എത്തു കിസ്സാൻ! അതുകൊണ്ടു് ഭരതന്റെ അത്രമരക്ഷയെ കീഴും ഭവതി ചെയ്തുകൊടുക്കു. അക്കദിക്കന്യായാൽ വേ തിരുവുട സപജനങ്ങൾക്കും രക്ഷയായി. ഭരതനെ ബഹി ഷ്ടൈരിക്കുവോരും ഭരതന്റെ സപജനങ്ങളും രാമൻ വെച്ചു ഒത്ത വിട്ടുന്നതല്ലെല്ലാം ഭരതൻ അതല്ലെന്നും നാട്ടബിട്ടു കാട്ട കൈരുകയാണെങ്കിൽ ഇംഗ്ലിഷ് സപജനങ്ങൾക്കു് അല്ലെന്നും പൊരുതിക്കിട്ടും. അതുകുമെങ്കിലും ഇംഗ്ലീഷ് വക്കു വേണ്ടി പെഡ്യൂക്കു. രാമനെ ഇതും വിശ്വസിക്കുന്ന ഭവതി കൈഞ്ഞല്ലെന്നുപോരി എന്താണും വിധാരിക്കുന്ന തന്നും ഒന്നു പറഞ്ഞുകൂടിക്കുന്നു? സൗഖ്യാർഹവും കൊണ്ടു് ഭവതിക്കാൽ അവമാനിതയാണു് കൈഞ്ഞല്ലു. സവ്യംഗസുഖരിയായ ഭവതിയെക്കൊണ്ടു് ധമാക്കാമും തന്ത്രസുഖം നേട്ടവാൻ കഴിമാതാക്കന്തിൽ വച്ചതായ അസൂയ കൈഞ്ഞല്ലെല്ലാം. ഭവതിയുടെ അ സപ്തതി ഇനിയിങ്കു് പകവീട്ടാതിനിഷ്ടമോ? രാജാംബവാക്കുവാൻ പോകുന്ന അതു രാമജനനിയിൽനിന്നും ഭവതിക്കു് സുവ ഇണ്ടാക്കുമ്പന്നാണോ കൂത്തുനന്തരു്? എന്തായാലും, ഒന്നു തീച്ചുതന്നു. ഇതു രാജൂട്ടു എന്നു് രാമന്റെതാക്കന്നുവോ അണും മുതൽ ഭരതനും ഭവതിക്കും വിപ്പണ്ടുതന്നു.”

ഇതും കേടുതോടുകൂടി കൈകൈയിയുടെ മനസ്സു് വളരെതൃതിരിത്തുവോയി.

“ഇന്നതന്നു രാമനെ തൊൻ കാട്ടിലേക്കെയെത്തുക്കാം. ഭരതനെ തൊൻ ഇന്നതന്നു യുവരാജാവാക്കക്കയും ചെയ്യും. എന്നാൽ, ഇക്കാല്യം സംധിക്കേണ്ടതു് എല്ലപ്പായ

താലുക്കെന്നു്, എടോ മന്ത്രം, നീ തന്നെ പറഞ്ഞുതുതു.

മന്ത്രഃ—“ഹാ, ഇപ്പോൾ ഭവതിയുടെ മനസ്സു് ഒന്നുംവഴിയില്ലായി. ഭരതൻനു് രാജുംകിട്ടവാനുള്ള ഉപാധം ഭവതിയുടെ വശംതന്നെയുണ്ടപ്പോ. അതു രംസ്യം ഭവതി നാശകയോ മറഞ്ഞുകയോ, എന്താണിതു്? എന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുതന്നെയല്ലോ അതു സ്വകാര്യം. അതു് തൊൻ തന്നെ ഭവതിയോടു പരായണമെങ്കിൽ അംഗീകാരം ചെയ്യാം. മുമ്പു് ദേവാസുരയുലമുണ്ടായപ്പോൾ ദേവദ്രോഹം സഹായിപ്പുന്നനായി രാജം്സിസമേതനായ ദശാമരം ആവു് ഭവതിയേയും ക്രട്ടിക്കൊണ്ടാണപ്പോ ചോദ്യതു്. അതു ആലുത്തിൽ മഹാഭാരതനായ രജാവു് ശബ്ദരാസുരനോടെട്ടു് അല്ലാരമായി ചൊത്തുവേ അസുരാസുങ്ഗങ്ങൾക്കാണു് മരിഞ്ഞു മുർച്ചിതന്നും വിശ്വാസപോശി. അപ്പോൾ രമാതന്നു പിന്തിപിസ്തിച്ചു് രജാവിനേ രഷ്ണിച്ചുതു ഭവതിയാണു്. അതിൽ സംപ്രീതനായ രജാവു് രണ്ടു വരങ്ങൾ ഭവതിക്കുന്നു. അതുവയ്ക്കും വരങ്ങുവാരും അതു വരങ്ങൾ വാങ്ങിക്കൊള്ളാണും ഭവതി അൻഡ് പരബ്രഹ്മവുതുതു്. ഈ രമാസ്യം ഭവതിതന്നെയാണു് എന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. ഇപ്പോൾ അതു വരങ്ങൾ ഭവതിക്കു് അതുവയ്ക്കുമായി വന്നി കിക്കും. ഒക്കെ വരങ്ങുകാണു് ഭരതൻനു് അഭിഷേകം നടക്കുന്നു. മറ്റൊരു വരംകൊണ്ടു് രാമൻ പതിനൊലാണു് കാലം കാട്ടിയുംവരുന്നു. അതുവയ്ക്കും കശിജതു് രാമൻ തിരിച്ചുവരുന്നതായാൽ, അപ്പോൾ ശൈലീം പ്രജക്കാളു മുഴുവൻ സേയുട്ടെത്താൽ വശമുള്ളതാവുന്ന ഭരതൻനു് രാമം ഒന്നു വീണ്ടും നാട്കടത്തിവിട്ടവാൻ പ്രയാസമുണ്ടാക്കയി ദി. ഭവതി ഇപ്പോൾ കോപാലയത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് മലിനവസ്തുയായി ക്രോധിക്കാവത്തോടെ വെരും നിലത്തു

കിടക്കണം. രാജാവു വന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരേ നോക്കുകയാവദേ അദ്ദേഹത്തോട് വല്ലതും മിഞ്ചുകയാവ ഒട്ട ചെയ്യുതും. കണ്ണിൻവാത്തു കേൾക്കുകാണ്ടി നിലത്തു കിടന്നേക്കു. രാജാവിശ്ശേഷം പ്രിയതമരംബന്ധും വേതി. ഭവതിക്കവേണ്ടി തിരുത്ത ഹാട്ടവാൻപോലും രാജാവു മടിക്കയില്ല. വേതിനായ കോപിപ്പിക്കയുാവദേ ചെയ്യുന്നതിനും രാജാവും അശക്തന്നാണോ. ഭവതിയുടെ പ്രിയത്തിനായി പ്രാണത്രാഗത്തിനും രാജാവും ദൈജ്ഞം. ഭവതിയുടെ ക്ഷരാററ വാശങ്ങോലും അതിലംഘിക്കവാൻ അദ്ദേഹം ആളുല്ല. അതുജു സൗഖ്യാല്ലും വേതിക്കണ്ട്. വേതിയെ പ്രസാദിപ്പിക്കവാനായി രതാവും സപ്ളിവും രാജാവു വാരിവാരിതന്നേക്കും. അതിലെവാനിചും ഭവതി മനസ്സുവെയ്യുതും. അന്നാത്തെ ആ രണ്ടു വരങ്ങാളും ഒ മിപ്പിച്ചും, ആ തന്നെകാഴ്ചയെന്ന സത്തും ചെയ്യിപ്പിച്ചും. ആ സത്രാസന്ന വാശമാരുകയില്ല. ഭവതിയെ അദ്ദേഹംതന്നെ പിടിച്ചെഴുഫേണ്ടിച്ചു വരണ്ണാം ചെയ്യും. കൂതരം നാട്ടവാഴിലും, രാമൻ കാട്ടകേരളം ചിരിക്കണം ആ വരങ്ങാം. ഇംഗ്രേജിസ്സറം കഴിച്ചുവോടു ഭരതൻ ഇ വിടെ തുമ്മുഖനായിത്തീരും. പിന്നൊരു രാമൻ ഇങ്ങും നിലകിട്ടുകയില്ല.”

കൈകൈയി:—“എഞ്ചോ മന്മഹം, നിഃനാദപ്പാലവ സ്ഥിവരം വേരായാൽഒട്ടും എൻ്റെ വിതംപോലെ കൂർത്തുങ്ങാം നോക്കുന്നതിനും എന്നിക്കു നീ മാതൃമേധ്യള്ളി. രാജാവിന്റെ മനോഗതി ഇങ്ങിനെ ഭിജ്ഞമാരാണെന്നും തഥാൻ ആളും ചൊന്തില്ല. നീ തുമ്മിയാണെങ്കിലും കാര്യം കാണാംവാൻ നിന്നുക്കു കഴിവരുള്ളും.”

എന്നിങ്ങനെ കൈകേകയി മന്ത്രരൈയെ ഉത്സാഹംചുവിം വീണ്ടും വീണ്ടും പുക്കള്ളി. ക്രന്തികളജ്ഞിപ്പാം ഷ്യാരാത്രു ചിന്നികളുംബന്നു വിചാരിശ്രന്ന കൈകേകയിക്ക് മന്ത്രം യുടെ ക്രസ്സ് നല്ലോരലക്കാരമായിട്ടു കാണായി വന്നുള്ളി. വാതംകൊണ്ട് അല്ലോ ക്രമലുണ്ടാണിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, സർഖം ഗസുഡരിയാണ് മന്ത്രരൈയെ കൈകേകയി പ്രത്യുംഗരം സ്ഥിതിച്ചു. മന്ത്രാധികാരിയും മായാപ്രദേശാഗതിയേറ്റ യും, ബുദ്ധിപ്രഭാവത്തിയേറ്റ ക്ഷത്രവില്ലയുടെയും ഇരിപ്പിടമാണുണ്ട് കൈകേകയി പറഞ്ഞതു്. അതു യധികം സ്ഥൂമമാണ് ആ തോഴിൽ രാജപതിക്കുണ്ടായതു്. ചോന്നതക്കി ആ ക്രന്തികൾ പൂജിക്കൊടുക്കണമെന്നും, അതിനേൽക്കു ചോന്നാലുഡിനിയെണമെന്നും കൈകേകയിക്കു തോന്തി. ആ രാജഭാിഷ്ടരു മനസ്സു് ഇതുയും കൂദിതമായിക്കുണ്ടാണിട്ടും മന്ത്രം പിന്നെയും വിട്ടില്ല. ആഞ്ചേരി വാക്കും ശരാംപരാജയും കൈകേകയിച്ചുവരു മനസ്സു് വീണ്ടും വീണ്ടും കലക്കിമറിച്ചു. ശ്രവിൽ, കൈകേകയി തുറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞതുവിത്തു്:—

“ഈൻ ചത്തകിടക്കയാണുന്നതോ നീ വിചാരിക്കുന്നതു്? രാമൻ കാട്ടകേടുകയും തെരുവിൽ നാട്ടു വാഴക്കയും ചെയ്യും പഠിപ്പാതെ തോൻ അടങ്കുകയില്ല. കനകക്കട്ടിക്കളോ രത്നാരണങ്ങളോ ദൃഢം എന്നിക്കു വേണ്ടാ. രാമാണി ശഷ്കം നടന്നവെന്നാൽ അന്നു് എന്തെന്നു ജീവാവസാനമാണു്. ദനകിൽ, തോൻ യമാലയം പുക്കിയതായി നീ ജനങ്ങളെ അറിയിച്ചോക്കു. അബ്ലൂഫ്പിൽ, രാമൻ കാട്ടില്ലും തെരുവിൽ നാട്ടിലും പഠാതുതു് നീ കാണും പാശുട്ടാശം അം വരദനാം നാംജിലും അനാച്ചാനാശം അം ഏരുവിക്കു വേണ്ടാ. രാമൻ കാട്ടിലേക്കു തോന്തും ആ നാശം മുഖ പ്രാന്താന്തരിക്കിയും എന്നിക്കു തോന്തും.

കൈകേയിയുടെ ഇം ദ്രോഗിയും കണ്ണതോട്ടുടർന്ന് മന്ത്ര സംസ്ക്രിതിയോടെ അവിടെനിന്ന് അകന്ന. കൈകൈയിയാവട്ടെ, ഭൂംഖലയും പ്രവേശിച്ചു് ആദരം ശാഖകളും അഴിച്ചുറിാത്തു് മലിനവന്നും ധരിച്ചു് വിശ്വാസരഹംമറ്റ കിനാരിയെന്നപോലെ വെറ്റം നില തു കിടപ്പായി. പെൻപാക്കവനപോലെ ആ ഭാമിനി മുട്ടച്ചുടെ നെടുവില്ലപ്പീട്ടുട്ടുടങ്ങി. പുരികക്കണാട്ടി വള്ളച്ചു കൊണ്ടു് മുഖത്തുനിന്ന് ഉറ്റകാപജപാല പുരപ്പുട്ടവിച്ചു. അഴിച്ചുറിാത്ത വിചിത്രമാല്യാഭരണങ്ങൾ അകും മത്തിൽ താരങ്ങാഭുന്നപോലെ ആ നിലതു ചിത്രാം തനിള്ളുടി. ഇങ്ങിനെന്നാണ്, ദശമാസ രാമാണിക്ഷകതനിന്ന് വട്ടങ്കുട്ടങ്ങും, അന്തഃപുരത്തിൽ നടന്നവന്നകാര്യം.

— എം. ഓ. ചേരു —

നാല്പറമ്പുറായം

കെണ്ണല്ലൂചുതനായ രാമന്ന് പിരീറന്നാരു അഭിശേഷകത്തിനായുള്ള ഒങ്കണ്ണാഭുല്ലാം ചെയ്തിപ്പിനേന്ന ദശമാസ് ആ പ്രധിവത്തമാനത്തെ വധിച്ചുകൊണ്ടു് കൈകൈയിഗേഹത്താിൽ പ്രവേശിച്ചു. അകത്തുകടന്നു് ശാരൂർത്ഥിക്കുത്തിൽ നോക്കിയപ്പോരു കൈകൈയിയെ അവിം കൂടു കണ്ണില്ല. കാമബാണാർപ്പിതനായ രാജംവു് തന്റെ കാമിനിയെ അവിടെയെങ്കും തെരഞ്ഞെടുത്തുട്ടുടങ്ങി. അന്തം വരെ, പതിയേ കാണാതെ അന്തഃപുരത്തിൽ കാത്തനി ചുട്ടേണ്ട അനേന്പഷിച്ചു നടക്കയേണ്ട രാജാവിനു വേണ്ടിയുണ്ടില്ല. ശുന്നുഗേഹത്തിൽ വിഷ്ണുനായി നിൽക്കുന്നു അന്തു് അന്നമാത്രമേ അട്ടേഹത്തിനാണിച്ചിട്ടുള്ളത്. തന്റെ

ചയിത് തീരേ സപ്താർധപരയാണോ” ആ ശ്രൂലഭാത്മാവും അറിഞ്ഞതില്ല. തവണക്കാരിയെ കണ്ട് ചോദിച്ചപ്പോൾ ശാഖാവും അക്കാധാലയത്തിലാണ് ഒക്കേക്കെയിയുടെ കിട്ടേണ്ട നന്ദിത്വത്തും. അവിടെ ചെന്ന നോക്കിച്ചപ്പോൾ അനന്തരായ മായ ഭ്രമിയിൽ വീണാക്കിടക്കുന്ന ഭാസ്ത്രങ്ങൾ രാജാവും ശ്രാക്കത്തായി. പ്രാണാധികപ്രിയയായ ആ തരം ണി വെറ്റം നിലത്തു കിടക്കുന്നതും ആ വൃഥാലന്ന സഹിക്കുവതായില്ല. മറിച്ചിട്ട് വജ്രിയെയും, ഭ്രമിയിൽവീണ ദേഹം വത്യെയും, ഭേദ്യായ മായയെയുംപോലെ ആഞ്ചേ കിടക്കുന്ന ഒക്കേക്കെയിരെ ആ കാമമോധിതൻ ഉദ്ധിഗ്രാനായി അരികേ ചെന്ന ഒക്കുളാൽ തലോടിക്കൊണ്ട് സാന്തപ്പനംചെയ്തു.

“എ ദേവി, ഭവതിക്കു് എന്നിൽ കോപ്തിണാക്ക ചാൻ എന്നാണു ഘേതുവവനു് എന്നിക്കരിഞ്ഞതുകുടാ. ഭവതിയെ ആത്രാനം ദിനിച്ചുവോ? ആക്കാണു ഭവതിയെ അവഗണിക്കുവാം ചെയ്തുംബാധത്തും? എന്നോ ശോശ്രേണു, ഭവതി ഇം വെറ്റം നിലത്തു കിടക്കുന്നതിൽ എന്നിക്കുള്ള ക്ഷിവം ക്ലൂഡമാണു് കാറമൊന്നം ചേരാത്ത ഇതു ക്കാൻ ഉണ്ണായിരിക്കേ ഭവതി ഏറ്റവിനുണ്ടിനു നിലാത്ത കിടക്കുന്നു? മുതാദേവമത്തൊൽ മനസ്സു കെട്ടുപോലെ ഭവതി കിടക്കുന്നതുകാണുമ്പോൾ എൻ്റെ എല്ലാം തകരുന്നു. എ, ദേവ ഭാമിനി, ഭവതിക്കു വല്ല രോഗവുമുണ്ടോ? എന്നിൽ പ്രിയം കുടിയ ക്കശലവെയ്ത്രുന്നാൽ ഇവിടെയുള്ള പ്പോൾ ഭവതിയുടെ രോഗരൂപനാത്തിൽ എന്നുള്ള സംശയം? അമുഖം, ഭവതിക്കു് ആരിലെക്കിലും പ്രിയം ചെയ്തു ആമെന്നണേണോ? ആത്രാനം ഇവിടെ വല്ല ആപ്രിയവും ചെയ്തുവോ? ആത്രാണു പ്രിയം എൻ്റെക്കുണ്ടെന്നും, ആക്കാണു ലോരവിളിയം നൽകേണ്ടതുനും ഭവതി പറ-

കത്താൽ അതു തൊൻ ചെയ്യാം. ഒമ്മേറി, ഭവതി ഇങ്ങിനേ കരയ്ക്കതേ! ഇന്ന് ദേഹപീഡനം അരയതാ കത്താഞ്ഞു! ഭവതിക്കണ്ണവെണ്ടി, അവബല്പനായ എത്താങ്ങ വനാശം വല്പനാവെണ്ടതു്? എത്തവല്പനെ തൊൻ മുക്തനാക്കണം? വല്പു ആവല്പുട്ടന്നും നിസപനോ, വല്പു നിസപനും അരധുനോ അരക്കണ്ണഭര്ത്രാണക്കിയ അത്തും തൊൻ ചെയ്യാം. തൊരു എന്നർ അരുംകണാരാക്കണ്ണയും ഭവതിക്കു് അധിനരാണാല്ലോ. ഭവതിയിട അഭിമത കൗത ദരിക്കല്ലും നിരാകരിക്കാവാൻ നന്നാക്കാണ്ടിം തൊൻ ശക്തന്നല്ല. ഭവതി ഇന്തിക്കന്നതു് എന്നുണ്ടെന്നും ചെയ്യാം. ഭവതി എന്ന സ്ഥാരാധിക്കരതേ | ഭവതിക്കു് സ്ഥിയമേതോ അതു തൊൻ ചെയ്യാമെന്നു് എന്നർ പുണ്ണ കമ്മ്പണ്ണേ സാക്ഷിയാക്കി ഇതാ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുകോ ആളിനു. രമാധനും എത്തുവരെ ഉജണ്ണവചല്ലുമോ അതുവ രേഖകളു ഭ്രമി മുഴവൻ എന്നിക്കയീനമാണോ. നാലുബിംഗി ആദിജ്ഞ എത്തു രാജുത്തിക്കിനിനു് എത്താൻം ഭവതി അര ചരിക്കന്നവോ അതു് തൊൻ ഇവിട കൊണ്ടവയിച്ച തരാം. ഭവതി നന്നാക്കാണ്ടിം ഭാവിക്കേണ്ടാ, എഴുനേരു കൂടി, എഴുനേരുക്കൂടി. എന്നോടു സത്യംപറയു. ഭവതിക്കു് എത്തു വിപ്രിയമാണണംകിരിക്കുന്നതു്?“

കൈകൈക്കി:— “അരല്ലേ ചാ ദേവ, എന്ന അതു മാനിക്കാതിരന്നിട്ടില്ല. രോഗമേതും എന്നിക്കില്ല. ഒരി സാൽ, രൈഖ്യം കുറിപ്പിട്ടപുഞ്ചാഖായിട്ടിട്ടു് അതു സാധിച്ചിട്ടുത അഞ്ചാക്കാട്ടും. നാമ്പറിനു ചെയ്യു. ഒരി ക്രൈംബപ്പിയിൽ അമ്പുഞ്ചാ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുന്നും. എന്നു ചെലാ എന്നും ചും

ഒരുമൻ:—“എന്നോ മുഖം, ഭവതിയെക്കാരം
പ്രിയം എനിക്ക് എത്തൊങ്ങനാരിയിലുമില്ലെന്ന് ഭവതിക്കു
തന്നെ അറിയാമല്ലോ. സർപ്പീചുദശമാരിചുംവെച്ചു്
രാമൻ എനിക്ക് പ്രിയതമനാശനന്നതു് ശരിയാണോ്.
അജയ്യനം മഹാവിത്തുനമായ അതു രാമനെക്കൊടു് തൊന്തു
പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുക്കാം. ഭവതിയുടെ അംഗീക്ഷയിം എത്തു
നേന്നു പറയു. അതു തൈനിനിഷംപോലും കാണുന്നതു
അന്നാൽ എന്നിക്ക് ജീവിക്കുവാൻ കഴിക്കണിസ്വേശാം അതു
രാമനാണെന്ന ഭവതി പറയുംപോലെ തൊന്തു ചെയ്യാം അതു
മഹാവിനേശം, പുതമാരേയം, എന്നെന്നു സർപ്പംപരാജാ
യും അതുക്കുവാടി തൊന്തു പരിത്രജിക്കുമോ അതു ദാക്ഷാ
ജന ഭവതിയുടെ അംഗീക്ഷയിം ശ്രാവം നീറുവാനാം ഒപ്പം
യാൽ എന്നു മനസ്സു് അന്തര്യും അവളജ്ജിത്തൊന്നാണോ് ഒപ്പം
തീരുമാനിക്കുന്നതു് ഭവതിയുടെ ചീരു നാം
അന്തു് തൊന്തു എന്നു സൗത്തുത്തൊന്നു ചെയ്യാം അജക്ക് ”

കൈകെക്കും:— മനുഷ്യവാലു വരുതു
 അതിൽ അണ്ണയിട്ടുകയും വോൻ ചെയ്തു
 വരിക്കന്നതേതോ അതു തന്നുകാശിച്ച
 ചെയ്യു മുഴ പ്രതിജ്ഞയു മധുമതിയുകൊട്ടി
 സുഞ്ചവന്നാലി ഗുഹയുള്ളി, ലോകങ്ങൾ, ദി
 റാത്രിങ്ങൾ എന്നിവയും, അകാശത്രികകളി
 കൂട്ടായ ഭ്രതങ്ങളും, ഗ്രഹങ്ങളും
 ഒക്കുകൊഞ്ചത്ത്. തേജസ്സപിഡിം, ധർമ്മജ്ഞന
 അതിൽ, സാമ്പു
 മീറ്റിംഗുകൾവോസ് എന്നൊട്ട് പ്രത
 ഭാർത്തോ മരി തൊൻ എന്നോരു കാര്യം

സുരാസുരയ്യലമുണ്ടായതും എന്നേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ട് ഭവാൻ അതിൽ സംഖ്യാപ്പിച്ചതും ഇപ്പോൾ .മറന്തിട്ടില്ലപ്പോൾ അന്ന് ശത്രുഗുരുക്കളെന്ന് വോൻ മുൻചീതനായപ്പോൾ ഭവാനെ തൊൻ രക്ഷിക്കുവായില്ലോ. തൊൻ കയറ്റാലോടെ കാത്രതനിന്ന തുറന്തുഷിക്കുവായും ഭവാൻ എന്നിൽ തുറീതനായി, എന്നിക്കും അന്ന് രണ്ട് വരങ്ങുവാ തരികയും ജാഡി. ആവശ്യമുണ്ടാക്കുന്നോരു വാങ്ങിക്കുമാഞ്ചാമെന്നു വെച്ചു് ആ വരങ്ങുവാ ഭവാനെന്തെന്ന എല്ലിക്കുവാണു ചുവഴ്തു്. അതും ഭവാൻ മറന്തിട്ടില്ലനാണോ തൊൻ വിശ്വസിക്കുന്നതു്. ഇപ്പോൾ ആ വരങ്ങുവാ എന്നിക്കും ആവശ്യമായി വന്നിരിക്കുന്നു. വേണ്ടേതെന്നു അതു് തന്നു കൊള്ളാണെന്നു് ധമ്പുമായി കൈയേററിട്ടു് ഇനി അതു ഒപ്പാലെ ഭവാൻ ചെയ്യുതിരന്നായു ഭവാനാൽ അവമാനി തയായ തൊൻ ഇപ്പോഴേ ജീവൻ വെടിഞ്ഞെന്നും. സത്യ ശാംഗരനായ ഭവാൻ വാക്കു തെററുകയില്ലെന്നു ആക്കി വിശ്വസം. ഭവാൻറെ അന്നു തന്ന ആ വരലുകാരം ഇപ്പോൾ എന്നിക്കു വേണ്ടുന്നതു് എന്നതാണെന്നും തൊൻ പാറഞ്ഞെന്നും. രാമന്ന് അഭിഭേഷകത്തിനായി സംശേ രക്ഷാപ്പെട്ടും ഇപ്പോൾ ഒരുക്കിട്ടാണപ്പോൾ. ആ സംഭാരം അഭിഭേഷകാണ്ടു് ഭരതന്ന് അഭിഭേഷവനം ചെയ്യുന്നും. പിന്നു, രണ്ടാമതായി ഒരു വരം കൂടിയും ഭവാൻ തന്നി ക്കണ്ടുല്ലോ. അതിന്റെ പ്രകാരം, രാമൻ ഒരു തനിനും കൊല്ലും പണിയക്കാരാണ്പുത്തിൽ ചെന്ന് ജടയും വരുക്കലാവും യരിച്ചു് മനിവൃത്തിയും വാഴട്ടു. ഭരതൻ അക്കണ്ടികമായും ദൈവരാജും ഇന്നതെന്നു നേടുന്നും. രാമൻ ഇപ്പോൾ കത്തെന്നു കാട്ടിലേക്കു പോകുന്നതു് എന്നിക്കു കാണംകുയും ആണും. ഇതാണോ എന്നെന്നു അഭീംജ്ഞം. ഭവാൻ എന്നിക്കു മുന്നു തന്നു വരങ്ങുവെള്ളു മാത്രമേ എൻ്റെ ചോദ്ധിക്കുന്നതു് ~

ഭവാൻ പ്രതിജ്ഞയേ നിറവേററി കലന്തെയും, ശീല തന്തയും, ജനങ്ങളെയും രക്ഷിച്ചുണ്ടാലോ! മനസ്സുക്ക് സത്യ വാക്കാണ് സപ്രദേശവാസത്തിനു പ്രധാനമായതെന്ന് മഹാ ഷ്ണികരം വിഡിച്ചിട്ടിരുന്നു ഭവാൻ ഓത്താലും!

“എന്തും! എന്തും! അദ്ദേഹം, എന്താണിതും! ഇതും സപ്രദേശാണോ! ചിത്തവിശ്വാസംമുഖം, അംഗങ്ങളുടെ ഒരു മാനസികപീഡയോ എന്താണിതും—” എന്നിങ്കും കൈ വിചാരണയോടെ രാജാവും മുൻകൾിൽനിന്നും കൊണ്ടുവരുന്ന ഏകക്കേയിയുടെ വാക്കിലൂടും രാത്രിയും കണ്ണിലൂടും മാനസിലൂടും അപ്രകാശിയാൽ വിനിച്ചും, അഴിലാൽ ദഹിച്ചുംകൊണ്ടും ആ കിലിൽത്തുടരുന്ന മനസ്സം തജ്ജാലമായ വിശ്വാസം പ്ലാങ്പോലെ നിഃശ്വസിച്ചുതുടങ്കി. കുമണം, കൊക്കേയി തയ ഓത്തും അമർഷം വളർന്നപ്പോറും “ചനി; ചനി” എന്ന മാത്രം ഉച്ചരിച്ചതോടുകൂടി വീണ്ടും രാജാവും തീരു ശ്രോകത്താൽ നാശസംജ്ഞയെന്നായി. സംജ്ഞയുണ്ടാക്കുന്ന തിന്ന് എറെനേരം വേണ്ടിവന്നു. ആ ശ്രോകാത്തൻ, ക്രൂയത്താൽ ഉജ്ജപലമായ നേതൃത്വാർഹി ഭൂമിക്കുതമാക്ക മാറ്റും കൊക്കേയിയെ നേരു നോക്കി.

എടുക്കി നിഷ്ഠം ദേ, ഈ വംശത്തെ നശിപ്പിക്കാവാ കാണോ ഭർവ്വത്തയായ നീ ഇങ്ങ് വന്നാതും? എടുക്കുന്നും, ഒരു ദാനോ രാമനോ നിനക്ക് എന്തും തെററാണും ചെയ്യുന്തും? സ്വപ്നം പെററമ്പയെപ്പോലെയപ്പേ നിനു രാമൻ ശ്രദ്ധയിച്ചിട്ടുവരുന്നതും? അങ്ങിനെയുള്ളതും നാശനും അംഗത്വത്തിനായിട്ടാണോ നിന്നും പുരൂഷനും? നിനു തൊന്തു എന്നും ഗ്രഹത്തിൽ കടത്തിയതും. അദ്ദേഹം, എന്നും നാശനും അംഗത്വത്തിനാണും മെരുവുത്താം രാജപുത്രി

കെന്ന വിചാരിച്ചുകൊണ്ട് ദേഹാരവ്യാഴിയെയ്യാൻ തൊൻ
കൊണ്ടുവന്നതു്. ലോകത്തിലെ സർപ്പാൺികളും രാമഗോപ്പ്
ശാന്മദശൈല പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുവേ, അങ്ഗോ, എ
നെന്നു കരിറം പറത്തിട്ടാണു് എന്നുറ മകനെ തൊൻ
കൂളയേണ്ടതു്? കെതസല്പ്പയേയും, സൂചിത്രയേയും, രാജ
അനീയേയും, എന്നുറ പ്രാണനെന്നതനെന്നയും തൊൻ വെടി
ഞേതക്കാം. എന്നാലും, പിറുകെതനായ രാമനേ തുജ്ജി
ക്കുവാൻ എന്നിക്കു വയ്ക്കു. ആ ജ്ഞായ്യുചുതുനെ കണ്ടുകൊ
ണ്ടിരിക്കുന്നതിലാണു് എന്നുറ പ്രീതി മൃദുവൻ. രാമനെ
കാണാതായാൽ, അനാംു് എന്നുറ ജീവിതം നഷ്ടമാകും.
സുമ്പുനെന്നക്രൂട്ടാതെ ലോകം വർത്തിച്ചുക്കാം; വെള്ളിംഗ്രൂട്ടാ
തെ സസ്യങ്ങൾ വളഞ്ഞ് കാം; എന്നാൽ, രാമനെന്നക്രൂട്ടാ
തെ എന്നുറ ദേഹത്തിൽ ജീവാൻ നിൽക്കുവിലും. എടീ
പാപനിയുയെ, ഇന്ത കുറയ്ക്കും മതിമതി! ഇന്ത ദേഹം
നിയുധത്തെ നീ പിന്നവലിക്കുക. നിന്നുറ കാലിൽ എ
നിന്നു തല അനാച്ചു് തൊൻ ഇതാ കമ്പിട്ടുണ്ട്. നീ എ
നീൽ പ്രസാദിക്കുക. എടീ പാപയിലേ, ഇതു പരമ
ഭാതണമായ കമ്മം നീ എങ്കിലെന വിചാരിച്ചു? അമ്പവാ,
കരതനിൽ എന്നിക്കുള്ള പ്രിയാപ്രിയത്തെ നീ പൂരീക്ഷി
ക്കുയാണോ? അനീമാനായ രാമൻ എന്നുറ ചുത്തിൽ
ജ്ഞായ്യുനെന്നപോലെ ധർമ്മത്തിൽ ശ്രദ്ധയുമാണെന്നു് നീ
മുന്നു പറയാറില്ലോ? എന്നു സേവയ്ക്കു വേണ്ടി രൂപ്യാ പറ
യുന്ന പ്രിയവാക്കാനതെനു് തൊൻ കൂളിയാക്കുന്നുണ്ടോ
പ്രിയാം നീ ഭിംബിച്ചിരില്ലോ? ഇപ്പോൾ നീ ആരക്കെട കുട
ക്കിൽപ്പുട്ടിട്ടാണു് ഇക്കിന്ന ഖുഖ്യി നാിതു് ഇന്ത
ഈ ദാഹന പ്രാപ്തി ന സ്ഥ്രൂദ്ധായ ഇ ആ
വംശാത്മിക ദാഖലതായ ഏന്നതുനാണ്ടോ നീ
വലിച്ചിട്ടും "! ഒരു ദാഹി നാഡാര നല്ലും ഏറ്റിക്കു

അപ്പിയോ അയുക്കമോ ആയി വേതി യാതൊനും ചെയ്തിട്ടില്ലോ. അതുകൊണ്ട്, വിശാലാക്ഷിഭായ ദേ തിയുടെ ഇതു കൂർവ്വരപ്പാത്മന സത്യമാണോ എന്ന് വിശ്രസിക്കുന്നില്ല. എന്ദോ സുഖാലികെ, “രാഹനം ഒരു കൈം എന്നിക്ക് ഒരപോലെയാണോ” എന്നു് വേതി എ നോട്ട് പലവുതു പറഞ്ഞിട്ടില്ലോ? ആ യഥസ്പിഷായ ധർമ്മത്വാദു് പതിനാലുകൊല്ലം കാട്ടിൽ ചെന്ന പാക്കക്ക തെന്നു വിചാരിക്കുവാൻ തങ്ക ചിത്രകാർഡിനും ഭീജവായ നിനക്ക് എങ്കിനെയുണ്ടായി? എൻ്റെ ദേവി, ആ കോമളക്കേബുരുന്നു ലോറവനവാസം വേതിക്ക വിചാരിക്കാവതാണോ! വേതിയെ സദാ മുരുഷിക്കുന്ന സുന്ദരാക്കാരനായ രാഹനെ നാട്ടുകടത്തിവിട്ടവാൻ വേതിക്ക് എങ്കിനെ തോന്തി? ഭരതനെക്കാരി രാമനാണെല്ലോ ദേ തിയെ മുരുഷിക്കാടിളിത്തു്. പിതുമാതുമുരുഷയിൽ രാമനെക്കാരി എന്തുമെന്തും ഭരതനാണ്ട്? പുജ, മുരുഷി, മുത്തപ്പം, ആശത്താനവത്തുനും എന്നിവയിൽ രാമനേക്കവിച്ചുകൊണ്ട് വേതിക്ക് ആരാനമുണ്ടോ? ഭത്രയായം ഭാസികളുമായി ഇവിടെ അസംഖ്യപ്പേരുള്ളവരിൽ ആരുംതന്നെ രാമനെക്കറിച്ചു് അപവാദം ചുറപ്പെട്ടവിക്കരിക്കുന്നുണ്ടു് വേതിക്ക് അറിഞ്ഞുകൂട്ടുകയോ? ആരോട്ടും സപ്പന്തപനവാക്കു പറത്തുകൊണ്ടും നിമ്മംചാവിത്തനായി പ്രീയം ചെയ്തുകൊണ്ടും നാട്ടുകാരെ മഴുവൻ പാട്ടിലുക്കിയായമംമാത്വാണു് നരസ്യാമ്പുനായ രാമൻ. സത്യതാൽ ലോകങ്ങളെയും, ഭാനത്താൽ ഭീനജനത്തെയും, മുരുഷിയാൽ മുരുഷവർത്തനയും, ചാപത്താൽ ശത്രുക്കലത്തെയും രാമൻ ജയിച്ചിരിക്കുന്നു. സത്യം, ഭാനം, തച്ചം, തൃശ്ശം, മിത്തപ്പം, ശ്രൂവം, ആശജ്ജവം, വില്ലു, മുരുശുരുശു പ്രീനിവ രാമനിൽ സ്വസ്ഥിരമായുണ്ട്. ദേശന്നിനെനും

സത്യവിക്രമമായ ആ തേജസ്സിയേ ഭ്രാഹ്മിക്കവാൻ വിചാരിക്കുന്നതു് ഭവതിക്കു് ആക്രമാണോ! ആ ലോക പ്രിയകാരിയിൽ വിപ്രിയം കരുതുവാൻ എന്നിക്കു് രഹിക്കാം വണ്ണ. ഭവതിക്കവേണ്ടിയാണോ താൻ ഇനി എന്തോളിയരാമനോടു് അപ്രിയം പറയേണ്ടതു്? ക്ഷമ, ദമ, ത്രാഗം, സത്യം, ധർമ്മം, തൃതശ്ശത, അധിസേ എന്നി ഗുണങ്ങൾളുംതിക്കത്തെ രാമനേ വെടിത്തൊൽ എന്നിക്കു് എന്തുണ്ണം ഗതി? കേവലം മുലനാട്ടി ആസന്നമരണാനായി, ശോകഭരാൻ ചേപ പരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇതു പാവപ്പെട്ടവനിൽ, എടോ കൈകേയി, ഭവതിക്കു് ക്രാഡിയുണ്ടാകേണമേ! സമുദ്രവഴര പരന്നകിടക്കുന്ന ഇതു ഭ്രമിക്കിടക്കിയിന്നു് എത്തേതെല്ലാം കിട്ടുമോ അതെതാങ്കെയും ഭവതിക്കു് താൻ തരം. ഇതാ, താൻ ഭവതിയേ കൈകു കൂട്ടുന്നു. താൻ ഭവതിശുഭര കാലുകൾ പിടിക്കാം. ഭവതി കോച്ചപിക്കാതിരിക്കുന്നമേ! രാമനെ നിരാലുപ്പെന്നാക്കിയതേ! എന്ന അധമ്മത്തിൽ വീഴ്ത്തുയുതേ!”

കൈകേയി:—“അമേ രജാവു, ഭവാൻ എന്നിക്കു് വരംതന്നിട്ടു് ഇരുപ്പാർ പദ്ധാത്തപിക്കയോണോ? ഇങ്ങിനെ ഒപ്പാക്ക ധർമ്മിഷ്ടനാബന്നു് ലോകത്തിൽ ആത്രാണ പ്രായുക! എന്നോടു ചെയ്യുതിനനക്കവിച്ചു് രാജം്പിക്കുള്ളാം ചേൻ്നു് ഭവാനോടു ഭോദിക്കുന്നതു യാൽ എതായിരിക്കും ഭവാന്നുറ മരുപടി? ആരക്കു പ്രസാദത്തൊൽ യുലത്തിൽ താൻ മരിച്ചിപ്പേഡോ, ആരു് എന്ന രക്ഷിച്ചുവോ ആ കൈകേയിയേ പ്രതിജ്ഞാല്പര ലുനത്തൊൽ താൻ വണ്ണിച്ചു്” വെന്നോ ഭവാൻ പറയുക! നാരേന്നുമാർക്കിടയിൽ വലിയ മാനക്കേട്ടണഭാക്കവാനാണു് ഭവാന്നുറ പുറപ്പാടു്. എന്നിക്കു് വരംതന്നിട്ടു് ഭവാൻ ഇരുപ്പാർ മരിച്ചപ്പേ പറയുന്നതു്? കടലുപോലും പ്രതീ

‘ശ്രദ്ധയേജ്യാത്മ’ കരയെ ലംഗിക്കാറില്ല. ഈതാ ഭവാൻ കീഴ്‌നടപ്പു മറന്നു പ്രതിജ്ഞാലംഘനത്തിനായി ഒങ്ങളുണ്ടാണ്. ഇനി, ചുമ്മതിഡായ ഭവാൻ ധർമ്മത്വവൈദികതയും രാമ ശന നാട്വാഴിയും കൈസല്പ്രയോടൊന്നിയും രഹിച്ചാലും! കൗൺസിൽ, കൗൺസിൽ ഇതു ചുമ്മിച്ചപോയപ്പേണ്ടും ഭവാൻ മനസ്സും ധർമ്മമോ അധികമുഖ്യമോ നന്ദയോ തിന്നുയോ എന്നാലും ഭവാൻ എങ്ങനാടും എററപരഞ്ഞപോയ കാഞ്ചിത്തിന്നും ഇനി വല്ല നീക്കപോക്കുമുണ്ടാ? ഭവാൻ വാക്കു തെററി രാമനെ അഭിഷേകം ചെയ്തും ഭവാൻറെ മുഹിൽവൈദ്യും തൊൻ വിഷം കുടിച്ചു മരിക്കും. ആ രാമനും അമ്മവയു പ്രത്യേകം എന്നാക്കാളികും ടുജിക്കുന്നതും ഒരു നാട്ക പോലും കണ്ണടക്കാണ്ടു ജീവിക്കുവാൻ എന്നിക്കു വരും. രാമനെ അകററിയപ്പോതെ ക്രാറാനകാണ്ടിം തൊൻ പ്രസാദിക്കുവില്ലെന്നതും ഉച്ചനാണോ, ഭരതനാണോ സത്യം അണോ.’’

അലാറൈറയയായ കൈകേക്കയി ഇക്കിനെ ഒലാര മാഡി പരഞ്ഞുപൂരി ദശമടൻ ഒരുക്കമശനായി നിലയിലും കാണാതെ നിലത്തുകുടിനും ഉയണട്ടുക്കും. പിന്നൊയും എഴുന്നേറു മാറ്റുകയിച്ചു കുറഞ്ഞുകൊണ്ടും കൈകേക്കയി തയാറു പലതും പരാത്യും ദീനനായി വിജാതിം വീണ്ടിം യാ ചീതു. വഞ്ഞാൻകുടമായ അടുത്തിന്നുക്കുണ്ടാനായാണും ആ കൂരയിൽനിന്നും ദാനാനും ഭാവഭേദാക്കണമായി പുരപ്പുച്ചകാണിക്കുന്നതും കൂടിട്ടെന്നും നിന്മാവിത്തനിന്നി തമശനായി കൈകേക്കയിലെ ഏറ്റവും കുറക്കിയതിന്നുപോലീനും രാമ രാമത്തി നിഃപ്രസിച്ചുകൊണ്ടും മറിച്ചിട്ടും മാനും കലെ ദശമടൻ- ഭ്രിയിൽ വീണും ത്വാലികെട്ടും ദേശനേയും, സപ്രസഥവിട്ടും രാഗിയേയും, ഉസ്തുനാഡിച്ചുണ്ടായും പോലും രാജാവിശൻറെ സ്വന്തിം. ആ വൃക്കവും

യൻ കൈകേയിരെ പ്രസാദിപ്പിക്കവാൻ പിന്നുയും ചെന്നിപ്പുച്ചേനാക്കി.

“അതുമാണെന്ന് ഭാവത്തിൽ ഈ അനന്തമത്തെ ചെതിക്കും അരാണു കാണിച്ചുതന്നു്? ഭ്രാവേശത്താൽ മനസ്സിന്തവാളപ്പോലെ ചെതിക്കും ഇരു എന്നാട്ടു പറയുവാൻ നാണംതോന്നനില്ലയോ? ഇതിനുവെബാരി കലും ബാലയായ ചെതിക്കിൽ ഇതരം ദ്രോഹം താൻ കണക്കിലില്ലാണു. ഇപ്പോൾ ഇരു ഭാവപ്പുകൾ എങ്ങിനെ യുണ്ടായി? രാമനെ നിന്നക്കും ഭയമുണ്ടാവാൻ എന്നാണു യെതു? ഭരതനു നാട്ടം രാജനു കാട്ടമെന്നാലും ഭവതി ചോദിക്കുന്ന വരം? അഡ്യോ, അതു് ദാക്ഷവാനേ എന്നിക്കു വയ്ക്കു. തത്താവിനും പുതുനും ലോകത്തിനും പ്രിയമാ വേണാമക്കിൽ ഇരു ചിരിതാവധമായ അഭിപ്പിത്തതു നീ പിന്നുവല്ലിക്കുന്നും. അഡ്യോ എത്ര നിന്തുകയയാണോ നീ, നിന്നുപ്പോഴും പാരസകല്ലും ദിഷ്ടുകയാരിണിയു മായ കഷ്ടം വേറേയില്ല. വിപ്രിയംചെയ്തു് എന്നുയും രാജു നെയ്യും ദിവിപ്പിക്കവാനാലും നീ കയറ്റുന്നു്? നിന്നും അഭിപ്പിം സാധിച്ചാലും, രാമനെക്കുടാതെ ഭരതൻ നാട്ടു വാഴമെന്നോ നീ വിചാരിക്കുന്നും. ധർമ്മബുദ്ധിക്കിൽ രാജു നെക്കാരം മേലെയാണോ ഭരതൻ്റെ നിലയെന്നോ നീ അറി തെറ്റിട്ടില്ലായിരിക്കാം. അഡ്യോ, താൻ രാമനേ നോക്കി കാട്ടിലേക്കു പോകു എന്ന പറഞ്ഞൊരു ആ ദാമനു കണ്ണറ മുഖവണ്ണം ഗുസ്തചുരുന്നുപ്പോലെ മാറന്നതു് തിാൻ എങ്ങിനെ കാണാം! അഭിശേകകുഞ്ഞും ജണാതിക ഓംക്രാന്തി നിശ്ചയംചെയ്തിൽപ്പിനു എന്തു് ബുദ്ധി, ശരൂക്കുംതു മർദ്ദിതമായ സൈന്യമെന്നുംപാലു കല അമിലിഞ്ഞതു് രാമൻ എങ്ങിനെ സഹിക്കാം ഇവിടെ

വന്നനെത്തീട്ടിള്ള രാജാക്കന്മാർ എററു ഇന്ത ഘോരകമ്മൻ
കണ്ണാൽ “ഈതു മുഖനായ രാജാവാണെല്ലാ ഇന്ത നാട്ട് ഈ-
അയുംകാലം വാണിവന്നതു” എന്ന ചോദിക്കയില്ലോ? പ്രാ-
ജനമാരം തുണ്ണൊത്തരമായ വുലംനാർ രാമനെക്ക
റിച്ച ചോദിച്ചുണ്ട് എന്നാൻ ഞാൻ അവരോട് പറ-
യുക? കൈകേകയിയുടെ നിർബന്ധംകൊണ്ട് രാമനെ
ഞാൻ നാട്ടകടത്തിയെന്ന സത്യമോ? എന്നാൽ ആ സത്യം
അസത്യമായിട്ടുണ്ട് വരിക? രാമൻ വന്നതിലേക്കു
പോയാൽ കെണ്ണസല്പ് എന്നോട് ചോദിക്കുന്നതു എന്നോ
യിരിക്കും? ഈ ഘോരമായ അനിഷ്ടമെഴുപ്പിട്ട് ആ ദേവി
ദ്രോഡ് ഞാൻ എത്തു പറയും? പ്രിയവഭയും, പ്രിയക്കാ-
രിണിയും, പുത്രവസലയുമായ കെണ്ണസല്പ് എന്നെന്ന ഭാസി
ങ്ങയും, തോഴിച്ചയയും, ഭാത്യ്യയും, പെദ്ദേശയും, അമ്മ-
യേയുംപോലെ ഉപാസിച്ചുവന്നിട്ടും ആ പുജ്യയായ ദേ-
വിയെ നിന്നെ വിചാരിച്ച് ഞാൻ ഇതുവരെ വേണ്ടപോ-
ലെ പുജിക്കാതിരിക്കയാണെല്ലാ ചെയ്തു. നിന്നെ ഞാൻ
അതിർക്കനു പരിലാളിച്ചതു ഇപ്പോൾ എന്നെന്ന തപാ-
സ്ഥിക്കമാറായി. അപത്ര്യാനും ഭജിച്ച രോഗിയെപ്പോൾ
ലെ ഞാൻ ഇപ്പോൾ കൂടുന്നു. രാമൻറെ രാജുംശ്വരും
വന്നയാത്രയും കണ്ണാൽ ഭ്രാക്കലയായിത്തീരാവുന്ന സുമി-
തു, പിന്നെ, എന്നെ വിഹ്രപിക്കമോ? മാ, ആ പാവ
ക്ഷുട്ട വെണ്ടപിക്കും രണ്ട് വിപ്രിയങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് കേരള
ക്കണ്ണത്തായിട്ടുണ്ടെല്ലാ വരിക! ഞാൻ മരിച്ചപോയി
യെന്നും രാമൻ കാട്ടകേരിയെന്നും കേട്ടാൽ ആ പാവ
സഹിക്കമോ? ശ്രോകത്താൽ ദഹിച്ചു് ആ ജനകപുത്രി,
കീനാനും പരിത്രക്കയായ കീനാരിയെന്നുപോലെ
ജീവൻ പെടിത്തേതക്കും. രാമൻ കാട്ടറിയത്രും സ്വിത കു-
യന്നത്രും കണ്ടുകൊണ്ട് എന്നിക്കണ്ണും ജീവിക്കുവാൻ.

ശക്തി! തൊൻ മരിച്ചിട്ട്, വിധവയായ നീ നിന്റു പുതിനാട്ടുകൂടി നാട് വാണംകൊള്ളിക്കു. രാമൻ പിരിഞ്ഞു ഷോയിട്ട് തൊൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്ന് നീ വിചാരിക്കുയേ അഭിഭാഷാ. സതിഖായിട്ടാണ് നീ ജനിച്ചതെങ്കിലും അസ്തിയായിട്ടാണെല്ലാ നിന്റു ജീവിതം. വിഷം കലന്ന മല്ലും സേവിച്ചുവൈപ്പുാലേഹായെല്ലാ നിന്റു വാക്കും മനസ്സും!, കപടതയാൽ നീ എന്നു മയക്കുയല്ലേഡു തുപ്പുരാ ചെയ്യുതു്! മാനിനേ പ്രശ്നാഭനാദിയാൽ അട്ടപ്പിച്ചു് നീർക്കുയും കൊപ്പുന്ന കാട്ടാളുന്നപ്പുരോധയാണ് നീ തുപ്പുരാ എന്നു സംബന്ധിച്ച ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. വിനി ജൂച്ചതുനേ നിന്നക്കായി വിരുക്കുള്ളതു ഇം ഭൂജുംനു മല്ലു പനായ വിപ്രാന്വയനാഹോലേ വഴിയിച്ചെങ്ങും ജനങ്ങരു തുനി ധിശനിച്ചുകൊ. അങ്ഗും, കൃഷ്ണം, കൃഷ്ണം! നിന്റു വാക്കാൽ എറ്റ ഭോമാജ ഭിവമാണ് എന്നു പാഡി ചുതു്! ഇതു് തൊൻ എക്കിട്ടെന്നു സഹിക്കും! പുവ്ജന്മത്തിൽ ആവും പാചത്താലോ ഇം ഭിവം എനിക്കുണ്ടായതു്! ഒരു പാപി, ഇം ഭാവിച്ചി ഇതുയും കാലം നിന്നു തുവിനേ രക്ഷിച്ചുവള്ളുത്തിയെല്ലാ. എനിക്ക് തുക്കിച്ചുവാ സ്ഥിര കയറിനെയാണെല്ലാ മുഖത്തും തൊൻ ഇവിടെ സുക്ഷിച്ചുവന്നതു്! നിന്നോടൊന്നിച്ചു കൂടിച്ചിച്ചുവന്ന തൊൻ നീ എന്റു മുത്തുവാണുന്നു് അറിഞ്ഞതില്ലെല്ലാ. ദിവാലൻ വിജന്മതിൽ വെച്ചു് തുഞ്ചിസ്വപ്പന്തെയെന്ന ഷപാലെ തൊൻ നിന്നു തൊട്ടുപോയി. അഭ്യൂതം, ശിശ്യാ ത്രാവായ രാമൻ ഇം ഭൂജുന്നായ പിതാവിനാൽ അദ്ദുനി പ്ലാക്കട്ടിയായിത്തിന്നിവുംവെല്ലാ. “മുഖം കാദമാമന്ത്രണ മാജ ദഗ്ധരമരാജാവു് സ്രീരാജം, സപാതം, പ്രിയപ്പരാന കാട്ടിലേശയച്ചുവഴിപ്പാ” എന്നു് എന്നു സർജനങ്ങളും നിശ്ചയമായി ആക്ഷേപിക്കും. - ഫതു, മുന്മവച്ച,

വില്ലാലും എന്നിവയാൽ. ദ്രോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന എൻ ഒക്കൾ സുവിക്ഷണം കാലം വന്നാപ്പോരു ലോറവിപ്പ തിലാണല്ലോ പതിച്ചതു്! മറിച്ചുതു് വാക്കുപോലും എങ്ങനെ പറയുവാൻ കൗക്കാണ്ടം അത്തല്ലാത്തവനാണു് എന്നു് ഉള്ളി. “കാട്ടിലേക്ക പോകക” എന്നു് തൊൻ അതിനും അപ്പിനെയാവാമനേന്ന അവൻ പറയു. “കാട്ടിലേക്ക പോകക” എന്നു് തൊൻ പറഞ്ഞതാൽ അതിനു പ്രതിക്രിയമായിട്ടാണു് എന്നു് മകൻ നിൽക്കെയകിൽക്കും, എന്നിൽ എത്തു സന്തോഷമാകും! എന്നാൽ, എന്നു് വത്സൻ അപ്പിനെ ചെയ്യിപ്പുല്ലോ. തൊൻ ഏതവസ്തു കിലാൻ വീണിരിക്കുന്നതെന്നു് ശ്രദ്ധാത്മാവാഡ രാമൻ അറിക്കയില്ല. കാട്ടിലേക്ക പോകക്കെയെന്നു് തൊൻ പറഞ്ഞതാൽ അപ്പിനെയാവാമനുല്ലാം മരുന്നും അവനു് ഒരുപടി മുണ്ടാകയില്ല. രാമൻ സ്വന്തതിലേക്ക പോയാൽ സർവ്വോക്തവ്യിനും ഗഹിപ്പിയ്ക്കായ തന്ത്ര കുമ്മം എന്നിൽ സഹിക്കുവാൻവരുതെ തൊൻ യഥാല്പയത്തിലേക്കും ചെയ്യും. രാമൻ നാട്ടിട്ടും തൊൻ ജീവൻ വിട്ടുകയും ചെയ്യും ഇവിടെ അവഗ്രഹിക്കുന്ന സാധ്യനത്തിനു് നീ എന്നെപ്പോം ആപ്പത്തുകുറം വരുത്തിവാഴുമോ, അവോ! നാമനെ തൃജിച്ചു് എന്നു നീ ചാകമാറാറിയാൽ എന്നോ കെപനിച്ചു് കൈസല്പ്പും മരിക്കും. രാമനും തൊനും കൈസല്പ്പും അകന്നിട്ടു് ജാനകി ജീവിച്ചിരിക്കുന്നില്ല. ഭാതുവത്സ ലന്നായ ലക്ഷ്മണൻ രാമവിയോഗം സഹിക്കുന്നതായി പ്രാണത്രാഗം ചെയ്യും. അതോടുകൂടി സുമിത്രയുടെ കമ്മും കഴിച്ചും. ഇങ്ങിനെ, കൈസല്പ്പാസുമിത്രക്കോട്ടം ദുന്നു മക്കോട്ടംകൂടി എന്നു നരകത്തിലേക്കു് എറിനത്തിട്ടു് നീ ഇങ്ങു് സുവിച്ചുവാണകൊള്ളുക. ശാന്തപരവും ശ്രംവും ചുമായ ഇന്ന് ഇക്കപ്പാകവംശം ഇതുവരെ അക്കൊള്ളുമ്പുണ്ട്.

കിട്ടാണ് നിലകൊണ്ടിട്ടിള്ളു തു്. എന്നെങ്കിലും രാമനേയും സാകരി ഈ വംശത്തെ ക്ഷുഖ്യവീഡിമാക്കിട്ടു് നീ ഇനി ഒരു സാകൊള്ളീക. രാമൻറെ ഈ വേർപ്പാടു് ഭരതന്റെ ഇപ്പോൾ മാബാക്കിൽ, ഞാൻ മരിച്ചാൽ എൻ്റെ ശൈഷങ്കരിയ ഭരതൻ ചെയ്യുകയും. എൻ്റെ ഐലാറഗത്രവായ എടീ ഭദ്രോ നീ ഇനി സംത്രപ്പിയാമി വാണികൊള്ളീക. രാമൻ കാടേരി, ഞാൻ മരിച്ചു്, നീ വിധവയായി നിന്റെ പുത്രനോടു കൂടി നാട്ടവാണെങ്കു്. രാജപുത്രിയെന്ന പേരോടെ എൻ്റെ ഗ്രഹത്തിൽ വാണിവന നീ ഇനി എതിരില്ലാത്ത ഭദ്രി താഴിയും, അതിരില്ലാത്ത പരാഭവവും, സർജനവിദ്വേപമും എൻ്റെരക്കാണ്ടു് പാപിയപ്പോലെ വാണംലും. ഹാ, എൻ്റെ മകനോ ഗജം, അശോപം, രമം എന്നീ വാഹനങ്ങളിൽ എപ്പോഴും സാമ്പരിച്ച ശീലിച്ച നീ വൻകാട്ടിനു തുടിൽ കാൽനടയായി എങ്ങനെ സഞ്ചരിക്കും! ഭോജനകാലമായാൽ കണ്ണാലികളായ ദൃഢമാർ ഞാൻ ഞാൻ മുഖ്യനാം തിരക്കിക്കൊണ്ടു് വരാനാപാനങ്ങൾ വെച്ചു വിള്ളുവിക്കാട്ടത്തുവന്നതാക്കോ എൻ്റെ അനുമകൻ കയ്യും ചവർപ്പും എരിവുമായ വന്നുംഹാരക്കുറക്കാണ്ടു് എങ്ങിനെന്നാണു് നാടു കഴിക്കുക! മെത്രാക്കരം പട്ടല്ലാത്ത ഉടക്കാറില്ലാത്ത രാമൻ ഇനി കാവി മുണ്ടു ചുററിക്കൊണ്ടാണാട്ടി നാടനീരെ ചുററിണ്ടതു്! അമോ, അതു് ചിന്തിക്കയെ വയ്ക്കു. രാമനു് വനവാസസമന്നം തിരതനു് അഭിഭേദകമന്നമുള്ള ഈ ഐലാറവാക്കു് കുടം ദാക്കാതെ അതുരാണു് എന്നോടു പറഞ്ഞതു്! ഹാ, ഈ കുപ്പുകെക്കേയി! മോശം; മോശം! തീരെ ശറകളും സ്പാത്തംപരകളുമാണു് ഈ പെണ്ണുങ്ങൾ. എതിനു് ഞാൻ സ്രീവർഘ്ഗത്തെ അടച്ചു പഴിക്കുകും! ഈ ദിനതാംബുമാറ്റമാണു് അന്തരക്കാരി. അതുമുമ്പെന്നു മോഹിച്ചു്

അനന്തമതിൽ കൈകയിട്ടു എടീ രൂഹാസേ, എന്ന
ജ്ഞദിനെ ഭിവിപ്പിച്ചുവാൻ ത്വദവാന്നം എന്നിലാവട്ട്,
മഹിതകാരിയായ രാമനിലാവട്ട് നീ എന്നത്രിയമാണോ
കണ്ണതു്? മക്കെളു അട്ടുമാക്കം ദത്താക്കന്നാരെ ഭാന്തുഡ
ക്കം ചിലപ്പോൾ പരിത്രജിക്കേണ്ടി വന്നൊക്കാം. എ
ന്നാൽ, രാമനെ വിപ്രതിൽ തജ്ജിയാൽ ലോകം മുഴ
വൻ ഒന്നായി കോപിച്ചിളിക്കുമെന്ന നീ ടാങ്കേതക്കണ്ണം.
എന്നിക്കാവട്ട്, സപലംതുതനായി ദേവകമാറസനിഃ
നായി വന്നാണയുന്ന രാമനെ അക്കലെ കാണാണവാഴേ
ക്കുത്തുവന്ന അട്ടുറ്റാദംക്കാണ്ടു് മനസ്സു് ചായ്യാട്ടും. അതു
മകനെ തോൻ എങ്ങിനെ പരിത്രജിക്കം? സൗംഗ്നില്ലോ
തെങ്ങും മഴയില്ലാതെങ്ങും ലോകം വർത്തിച്ചുവെന്ന വരാം.
രാമൻ അകന്നപോയാൽ ഇന്ത്യുള്ളവക്കാക്കം വയ്യാ ജീവി
ക്കുവാൻ. കലക്ഷയകാംക്ഷിണിയും, വിപ്രിയകാരിണി
യും, എന്നെന്നു പറമ്പാതുവമായ നിന്നു മുതുവെയെന്ന
ജീവാലുണ്ടാണല്ലോ തോൻ വരിച്ചതു്. വിശ്വാഗ്രസ്ത്വം
മായ നിന്നു മെന്തുരുത്താൽ എന്നെന്നു മടിയിലേറി
വെക്കയാൽ തോനിതാ ധതനായി. തോനം ലക്ഷ്യണം
, നപിതനായ, രാമനം വേൻപെട്ടതിൽപ്പിനു നീയും
നിഃഖാൻ മക്കം കുടി മുഖ നാട്ടാ നഗരവുണ്ടല്ലോ ദരിച്ചു്
ബന്ധുജനഹിംസ ചെയ്തുകൊണ്ടു് ശരീകരിക്കു് ധനം
വുള്ളതിനുക്കാളുള്ള കൂട്ടാണ്ടു്, കൂട്ടം കുസലില്ലാതെ പറ
ഞ്ഞു് എന്ന ഭിവപ്രഹാരമേല്ലിക്കുന്ന എടീ നില്ലും,
നിഃഖാൻ വായിലെ പണ്ടു മുഴവൻ ഓരായിരുന്നു ജായി
കൊഴിഞ്ഞുവീഴ്ന്നില്ലല്ലോ. അഡിതുമാ അപ്രിയമേശ
അരുരോട്ടം ദരിക്കലും പറയാത്തവനാണു് രാമൻ. പ്രയ
ഷമായി യാതൊന്നും ചായ്യവാൻ അവനു് അറിഞ്ഞു
കൂട. അങ്ങിനെയുള്ള ആ മുന്നാദ്ദുനാം പ്രിയവാദിച്ചു

മായ ആരു രാമനേനക്കരിച്ചു് ഇങ്ങിനെ ഭോഷം പറയുവാൻ കിനക്ക തോന്തിച്ചുപ്പോ. നീ തള്ളൻ വീണാലും, എൻ തന്ത്രകരിഞ്ഞതാലും, നബിച്ചുപോയാലും, ഓരാക്കിരം തുണിക്കു മറിഞ്ഞു തെറിച്ചുപ്പും എനിക്കെ സമ്മതംതന്നെന്നു് രാജപാംസനിയായ നിരാൾറ ഇന്ത ഭോദവിച്ചിയവാക്കു് തന്നെ കൈക്കണ്ണാള്ക്കു കയില്ല. എന്തോഴം ഏനൊ മയക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഭൂമിയിച്ചും, വിശ്വാസ്യക്കെയും, കുലാനായും, എൻ്റെ ഏതെന്തെന്ത സന്ധുലം ദഹിപ്പിക്കുവാൻ മുന്തിന് അരാപ്പുമായ നീ ഇനി ജീവിക്കേണമെന്നു് എനിക്കെ വിച്വാദമേയില്ല. എതായാലും എൻ്റെ ജീവകാലം അവസാനിച്ചു. ഇനി എനിക്കെ എന്തുണ്ടു് സുവാംകി രാമനേന്നുടാതെയുള്ള ജീവിതത്തിൽ എന്നാണെ രസംഭം എന്നോ കൈകേയി, ഹാ, എൻ്റെ ഭേദവി, ഇന്ത ക്രൗഢ്യം അതുകൊണ്ടുവെളി എനിക്കെ വിച്ചിയം ചെയ്യുണ്ടെ! തൊൻ ഭവതിചുടക്ക കാലുചിട്ടിക്കൊം. വെളി പ്രസാദിച്ചുപ്പാലും!”

ହୁଣିବିଳନ ଅତୁ ରାଜ୍ୟରେ ଆମାଦିବିଷ୍ଣୁରେ ଯିଲ୍ଲ ପିତୃକୁଂ, ତଥାର କଂସକରୁ ଯିଶ୍ଵାକୁଂ ଯିଶ୍ଵାକୁଂ ରୁହିରୀରୁ ଯିଶ୍ଵାକୁଂ ରୁହିରୀରୁ ଏହାକେବୀରୁକଟ ମନ୍ଦୀରୁଁ ହୁଇକିଛିନ୍ତି.

കൈകേയി:—“കഴിം, കഴിം! താഴ് സത്രവച്ചിയും ദ്രശ്യമല്ലെന്നോ” വോൻ എഴുപാഴം മേരി, പറയാറില്ലോ? ഇപ്പോൾ അതു എങ്ങെപോയി! എനിക്കേ വരം തനിട്ടും അതിനെന്നോ ആവത്തിക്കാതിരിക്കുന്നു. വോന്നാണോ സത്രവാദി?”

ഒരുമാൻ:—“എടക്കി നീവേ, എൻ്റെ ശത്രുവായ കീ കാമമെല്ലാം ഭ്രജിച്ചു് സസ്യവം വാണികകാളിക്കാമൻ കാടെറിക്കൊള്ളിട്ടു്. തൊൻ ഇതാ മരിക്കയോഡോ, തൊൻ പരലോകത്തിൽ ചെന്നാൽ അവിടെയുള്ളാകമല്ലോ രാമനേക്കരിച്ചു ചോല്ലും. ദേവാന്മാർ രാജ

നെപ്പുറവി എന്നോട് ഡിക്കാരത്താട മഹാദിക്ഷയൊം ഞാൻ എങ്ങിനെ സഹിക്കം? കൈകേക്കിയെ പ്രസാദി പ്രീക്ഷവാൻവേണ്ടി രാജൈനെ ഞാൻ നാട്കടത്തിയെന്നു സത്യം പറഞ്ഞതാൽ അതു് അന്തുമായിട്ടുള്ള വരികൾ മകളില്ലാതെ പ്രഥകാലം ദ്രോഗിച്ചു ഭിഖിച്ചു് കൈവത്താൽ നെടിയ മഹാത്മാവും മഹാബാഹുമായ രാമനെ ഞാൻ എങ്ങിനെ പരിത്രജിക്കം? ശ്രൂരനാം, കഷാന്തനം, വില്ലാനിധിയും, ജിതകോപനനമായ ആ പത്രേമക്ഷണനെ ഞാൻ എങ്ങിനെ അകററിവിടു? മഹാബലനം അണിരാമനം ഇങ്ങീവരശ്രാമകൂനമായ രാമനെ ഞാൻ എങ്ങിനെ ദണ്ഡകത്തിലേക്കയുണ്ടു? ഭിഖവമേതും എന്ത്രക്കാതെ സുവാസരം മാത്രം ശ്രീലിച്ച ധീരം റായ റാമനെ ഭിഖിക്ഷവാൻ വിടു് അതു് ഞാൻ എങ്ങിനെ കു കാണാം? ഭിഖവത്തിനു് അനന്തരമനായ രാമനിൽ ഭിഖവംചേക്കണ്ടാതിനിടയാവാതെ ഇഴുട്ടാഴേ ഞാൻ മരിക്കയാശാങ്കിൽ അതുതന്നാണു് എന്നിക്കു സുവം. എടീ നിർദ്ദേശ, എടീ പാപസങ്കല്പ, എൻ്റെ പ്രിയനം സത്യവിശ്രമമായ രാജനു് നീ എന്തിനാണു് അപ്രിയം ചെയ്യുന്നതു്? ഇതിൽനിന്നു ചെങ്കതായ ഭിഞ്ചിത്തിയും കൊടുത്തായ നിന്നക്കണ്ണാക്കമോ?!

ഒരുമാൻ ഇപ്രകാരം കൈകേക്കിയോടു് നിലാ വിടു വിലപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേ സൃഷ്ടിന് അസ്ത്രമിച്ചു്, നാതികാലമായി, ചാരുൻ ഉഭിച്ചയൻ. ആ ചാരുക്കാരമായനായ രജനിക്കു് ശോകാത്തനായ രജാവിനു് ആ ചൂപാസം നൽകവാൻ കഴിയുണ്ടായില്ല. ആ വുല്പരാജാവു് മുട്ട നെടുവിപ്പിടു് ദീനനായി മേല്പാട്ട നോക്കിമൊണ്ടു് എങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

“നക്ഷത്രങ്ങൾന്തരായ ദേഹിൽ, വെതി ഇനി എന്നം പുലരാതിരിക്കട്ടെയെന്നാണ്” എൻ്റെ അതു മാം. ഭേദം, വെതിയെ തൊന്ത് ഇതാ തൊഴുന്ന. വെതി കും എന്നിൽ കയ്യെന്നുണ്ടാവേണമെ! അമധവാ, വെതി ഉടൻതന്നെ ശീതളതുപോയെങ്കും. തൊന്ത് ഇവിടെന്നിന്നു മാറ്റു. രൂഡംസഞ്ചം വിച്ചത്തുകാരിണിയുമായ ഈ കൈ കൈക്കിയെ എനിക്ക് കാണാവാനെ വയ്ക്കു.”

ഈ വെരുപ്പുടെ ശ്രദ്ധാർ ട്രിട മിവാന്തിരിയും നിഃഖാതെ സ്ഥിതിചെയ്തു. എന്നാൽ, കൈകൈക്കിയെ മുംസാദിപ്പിക്കുവാൻ കരിക്കുകുറ്റിയും നോക്കിയെക്കാക്കുവാൻ ആ പുതുപ്പേഡാർട്ടും പിന്നൊയും തോന്തി.

“ആജ്ഞ, ഓഫി, സാധുവാ ലീനനം എപ്പോഴും നി കുങ്കും അധിനിന്മായ ഈ വൃഥതയിൽ വെതി പ്രസാദിച്ചാലും! വിശ്രഷ്ടിയും, രാജാവായ തൊന്താണം” വെതി ശ്രദ്ധം ഇക്കിനെ പ്രാത്മിക്കേന്നാതന്നും ദാക്കുന്നു. തൊന്ത് വല്ല പരിഹരിക്കുവാക്കം പാതതുപോചിക്കുണ്ടെങ്കിൽ, അതു വിജനത്തിൽവെച്ചാണെന്നു കയ്തി വെതി പോരത്തായും! സുഗ്രൗംബിയും, മുന്നവതിയുമായ ഏതുടോ ബാലേ, കുവതി എന്നിൽ കനിഞ്ഞതാലും! വെതിയുടെ കായണ്ണു താം രാഖൻ ഈ അക്ഷയമായ രാജുവത്തെ ഒന്നടക്കം. അതിന്തനിന്നും വെതിക്കു പെരുത്തായ കീത്തി വള്ളംമാറ്റാവട്ടം. സവ്വാംഗസുഖരിയായ വെതി എനിക്കും രാമനം, ഒരതന്നും മുഖജനത്തിനും ഈ ലോകത്തിനും പ്രിയം ചെയ്യു.”

കൈകൈയി:—“എന്നോട് വോൻ എററപ്പാണ്ടി കും ഇപ്പോൾ കേവലം പാപത്തിലേക്കുണ്ടു തിരിയുന്നതു ക്കു? എന്തിനാണും ഈ നിലവും കിടന്നുള്ളുന്നതു്? സ്വന്നമനായി എഴുന്നേരുക്കും. സത്യമാണു മഹായന്മ

കെന്നു ധന്മാർഗ്ഗം പറത്തിട്ടണ്ട്. സത്യധർമ്മത്വം പുരസ്കരിച്ചുകൊംബാണു തൊൻ ഭവാനെ നിർബന്ധിക്കുന്നതു്. എററപറത്തെ കാൽപ്പനിക്കുന്നതു് നടത്തവാൻവേണ്ടി കീബിമഹാരാജാവു് സ്വന്തം ദേഹത്തെ പക്ഷിക്കുകൊട്ടു് സർവ്വത്തിനെ പ്രാപിച്ചില്ലോ? വേദജ്ഞതന്നായവിപ്രാം വന്ന യാവിക്കയാൽ തേജസ്സിന്നായ അളക്കണ്ട് തന്റെ നേതൃത്വം സസ്തനാഷം ചുന്നൊട്ടത്തുകൊട്ടതില്ലയോ? കുകവിയുകയില്ലോ പ്രതിജ്ഞയെങ്കു സാഗരം ആ ആ തിജ്ഞയാലല്ലോ ഇന്ന നിലയിൽത്തന്നെ എന്നും നില്കുന്നതു്? സത്യഭാണ്ഡ് എക്കമായ ബുദ്ധം. സത്യത്തിലാണു യ മന്ത്രിന്റെ നില. സത്യംതന്നായാണു സന്നാതനവേദ ആദം. സത്യത്തിൽനിന്നോ ശ്രദ്ധേണ്ടാകയുള്ളതു്. ധർമ്മപര ആ ഭവാനു് ഉണ്ണണനിരിക്കിൽ സത്യം കൈവിട്ടുതു്. സാധ്യവുത്തന്നും വരംനമായ ഭവാൻ എന്നിക്കുതനു വര തന്ത്രം സ്വന്നപ്രാശി സത്യംതെ രക്ഷിക്കു. എന്നാലേ യ മന്മുഖിയുണ്ടാകയുള്ളതു്. ഏന്നും പ്രാത്മിച്ചതുപോലെ പുത്രനായ രാമനേ പരിത്രജിദ്ധേരുക്കു. ഇതു് തൊൻ ഭവാ ഹന്തു് ഒട്ടശ്ശോധി മുന്നു എടുത്തെടുത്തു പറത്തേതു കാം. പ്രതിജ്ഞ പോലെ ഭവാൻ ചെയ്യാതിനുന്നാൽ ഭവാ നാൽ പരിത്രക്കുന്നായ തൊൻ ഭവാന്റെ മുധിൽവെച്ചു തന്നെ പ്രാണങ്ങേ കളിയും.”

കൈകേകീച്ചാന്തനാൽ ബുദ്ധനായ ദഗ്ധമനു് കനാകാണ്ഡം മോചനം കിട്ടാതായി. മനസ്സു കിടന്ന ചു തന്നിന്ത്യത്തുണ്ടി. മുഖം മങ്കിമയങ്കി. ക്ലീകരി തള്ളിന്ന് കാഴ്ചകെട്ടു. എന്നൊട്ടം, എററാവും പണിപ്പെട്ടു് ടെക്കാനു മനസ്സിപ്പിച്ചു് രാജാവു് ആ ഭർമ്മത്വത്വയെ വെള്ളപ്പോടു കന്ന നോക്കി.

“എടി മണ്ണു, തൊൻ അഗ്നിയായി മന്ത്രചൂർക്കം പാണിഗ്രഹണംചെയ്യുവാണു് നീംയക്കില്ലും നീനൊയും

നീൻറെ മകനെയും തൊൻ ഇതാ പരിത്രജിക്കുന്നു. റജു നീലവി ഇപ്പോൾ മർത്തുപോകാറായി. സുഖ്യാദയം അട്ടത്ത്. അഡിഷേകാത്മം ഗ്രജനം വന്ന് എന്ന ഇപ്പോൾ തിട്ടക്കം. എന്നാൽ, തൊൻ ഇതാ മരിക്കാറായി. രാമാണിശ്വകത്തിനായി ഒരക്കിയ സംഭാരങ്ങൾക്കാണ്ട് രാമൻ എൻ്റെ ഉഡകത്തിയ ചെയ്യുടെ. നീഥാവട്ട, നീളേം പുതുനാവട്ട എൻ്റെ ഉഡകത്തിയയിൽ സംബന്ധിക്കുന്നതു്. രാമാണിശ്വകത്തെ നീ മടക്കുന്നതായാൽ, ഹഷ്ഠംവിട്ടു ഞേരക്കാക്കലരായി തലതാഴ്ത്തി നില്ലുന്ന ജനങ്ങളെ എന്നിക്കകാണവാൻ വയ്ക്കും.”

കൈകൈയി:—“അല്ലെന്നു രാജാവേ, നാനുക്കിച്ചു വരുന്ന മട്ടിൽ എന്തിനാണു് ഭവാൻ ഇം ഭാനുപ്പാം പറയുന്നതു്? വെറെതെ കിടന്ന പുലവ്വാടത രാമനെ ഇങ്ങ് പാരത്തു. എൻ്റെ മകൻ നാട്ടവാഴക്കയും, രാമൻ കാട്ടേരുകയും ചെയ്യേ കഴിയു. എന്ന ഭവാൻ ശത്രുവായിട്ടാണുകുത്തുന്നതെങ്കിൽ ആ വിചാരത്താൽ ഭവാൻ കുതന്തത്തു ചായി വാണാലും!”

ഇം കുറവാക്ക് ചമട്ടിക്കാണ്ട് അടക്കിച്ചുതുപോലും നാണു് ദശരമ്പുദയങ്ങളിൽ പതിച്ചതു്.

“യമ്മബലംകായ എന്നിക്കു് ഇവിടു എന്നാണു ദശരയണ്ടതെന്നോ എന്നാണു ചെയ്യുണ്ടതെന്നോ അറിയാതെനിലയിൽ എൻ്റെ മനസ്സു കെട്ടപോയിരിക്കുന്നു. എത്തു നാലും, എൻ്റെ ജേയുള്ളപ്പറ്റം ധർമ്മത്താവുമായ രാമനെ കുറ്റനിക്കു കാണുണ്ടെന്നുണ്ട്.”

ഇതുമാത്രമേ ദശരമ്പു പറയുവാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളിട്ടു് ക്ഷണംകാശിയാൽ വാടിത്തെള്ളുന്ന് നേരം മിണ്ണവാനാവാതെങ്കുണ്ടെങ്കിലും നിഃശ്വസിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കിടന്നു.

അംഗവാനമഞ്ചുറയം.

ചന്ദ്രതാരാലംസ്തുതമായ ആ രാത്രി മരിക്കുന്ന് സുമ്പുകൾ തുച്ഛിച്ചു. രാമാഭിഷ്ഠകാർമ്മം നാട്ടേഡം കോലാഹലമയാമായി. സംഭാരങ്ങളും തൈക്കുകയും, മൂളയ്ക്കുതം സമീച്ചിപ്പിക്കുകയുംചെയ്തു. എന്നിട്ടും, രാജാവും ഉണ്ടെന്നും വരായ്ക്കായ വസിജ്ഞൻ സുമത്രുന്നു വിളിച്ചും അങ്ങൾ പുരത്തിലേക്കെയ്യും. ആ മഹിമവും പ്രഭാതോച്ചിത്വായ രാജസക്ഷിത്തന്ത്രത്താട്ടകൂട്ടിഡാണോ അകത്തു കടന്നും. പുരുശാകാത്തനായ രാജാവിനും ആ സൗത്തിവാക്കുകളും കണ്ണാതന്നുംമായി. രാജാവിന്റെ ലീനാവസ്ഥകളിപ്പും സംഭരണത്താൽ സുധിത്രുന്നു രണ്ടടി പിന്നവാങ്ങിപ്പുംയി. രാജാവിൽനിന്നു വാക്കൊന്നും പുരപ്പുടം നുത്രുക്കണ്ടും കൈകേക്കുന്നും സുമത്രുന്നോടു കാഞ്ഞംപരക്കാണും.

ഒറ്റ സുമത്രു, രാജാവും രാത്രിമഴവൻ രാമകാഞ്ഞം വിചാരിച്ചു സന്തോഷത്തേക്കിലാൽ ഉറക്കിളിയ്ക്കുകൊണ്ടും ആ ക്ഷീണിംഗിമിത്തം ഇപ്പോഴാണോ ഉറങ്കുന്നതും. രാമനു ഇപ്പോഴിപ്പിടെ കാണേണ്ണമെന്നും രാജാവു പറക്കുണ്ടായി. ഭവാൻ തുവനും രാമനു ഇങ്ങോടു കൂട്ടിക്കാണ്ടു വരും.”

അതിന്നുണ്ടും, സുമത്രുന്നു അവിടേക്കിന്നിരുണ്ടി. പ്രാണപുദ്ദശത്തു ചെല്ലുന്നോഫേക്കും രാജാക്കാമായും ചെറു ചുരുങ്ഗുമായും വന്നും രാജസന്ദർഭത്തിനായി തിക്കിത്തിക്കുകിനില്ലെന്നതു കാണുമാരായി. അഭിഷ്ഠകകാലം അട്ടന്തിട്ടും ദജാവിനെ കാണേംതുതും എന്താണെന്നു ഉൽക്കുഞ്ഞു ഇന്നുണ്ടുണ്ടിലെല്ലാം പഠന്നിരിക്കുന്നതും അതിനെക്കു

“**విష్టు** అవరింగిన తుడలెత్తుడర చొల్పు పురప్పు
చున్నా, కణ్ణు అత మణి తిరికటితాన వార. అండ్రు
మంగోర పత్తిఫిరుబిం కటంలో రాజువిచిన కీఠం
శ్రుంపున ఉణుత్త బాసు గుణిష్ట. నిత్రిషాట స్థానంపే
పుభిష్టుత రాజువు ఏకారపు స్థోయిష్ట మంగుపుష్టిష్ట
స్వమగ్రంథాట్ రణ్ణ వాసమాత్రం పరిణత.

“ఎదో స్వత, తొసు ఉరణ్ణకయిష్టా. రామగా క్రూరీ
చుండి వరికటయంలో వెకుకోయి పరాశతిష్టుయో? రాజు
అంతయే లంఘికయాసో వెయ్యున్నాతు?”

ఖురుకెక్కష్టారు, స్వమగ్రం అవిటయాజ్ఞం నీయు
కూతె గెర రామగెయాత్తిలేకు పోయి. పిత్రునీ
శూగపుకారం రామను పురప్పుక్కు అంద్రుసీర మయిం
చెంసు విగయపుం కాతకటయిశా గమణ్ణరిష్ట. తర్వాత
మకగె గోకీ, “రామా” ఎను మాత్రం ఉత్సర్హికయాసే
శశరమం అగ్రంచుట్టుకుసునాయ అత చీక
గాం తసీర మకగె గోకుయాగో విష్టతుమాస పరిషు
వాసో శక్తిష్టణాయిష్ట. మయోరికట్టుంకణ్ణిక్కిష్టుత
వణ్ణం రాజువిగొంణుయిరికణు డ్రెంకరమాయ ఆవప్పుకు
ప్రుకుణ్ణు, కాలుకుణ్ణు పూచిగె తొక్కపోలె రామను
పెట్టిప్పుకుణ్ణు పీగాకిచిపుష్టపూయి. శోకాగ్నియాకు
తుల్సిలో బుగ్గిఫిరుబిం నీయుపుష్టకుల్లాయి, మంగుఱురిగార్తు
కుకుణ్ణు దీపిగుశపాసపుషుండ కింకణు అంద్రుపును
కోక్కిషుకుషాపుసాగా తింపుండుం
రాశ్రు స్థుగాయ స్థుషుంచుయు, అసత్యపుస పాశతు
పోప ఇంగిషుషుం డువతిసు రామను కుణ్ణు. అంద్రుపుస్తు
శుం శాపపుషుషుషు మెతుషాపుసాగాం అత పీత్రు
కుతుసు వెకుకోయిషుం చోపుష్ట.

వెకుకుకుసు:—“ఎదో రామ, రాజువిగ్గిష్టుండ
శుం కోపపుషుయిక్కిష్ట. యాతుగాంకుణ్ణు, తాపు

ക്കതിനം ഇടയായിട്ടില്ല. എന്നാൽ, എതാരണാത കാഞ്ചും രാജാവു ഒന്നല്ലിൽ വെച്ചിട്ടിട്ടുണ്ട്. ടെട്ടിക്കേണ്ടി അതും നിന്മാട്ടു പറയാതിരിക്കയോണു്. പ്രീഡ നായ നിന്മാട്ടു അപ്പിയം പദ്ധതിവാൻ നാവിളുക്കന്നില്ല. ചെയ്യാമെന്നു് എന്നോട്ടു് രാജാവു് എറുറിട്ടിള്ളു കാഞ്ചും സീയാണു് നട ഏതണ്ണിയിരിക്കുന്നതു്. ആല്ലെങ്കിൽ എന്നിക്കു് വരം തന്ന സർക്കരിച്ചിട്ടു് ഇപ്പോൾ. രാജാവു് വെറും പാവത്രൈ ശ്രദ്ധാലൈ പദ്ധതിവിക്കന്നു. വരം തന്റെമെന്നു് എന്നോട്ടു ഉത്തിജ്ഞതെച്ചു രാജാവു്, ഇപ്പോൾ വെള്ളം മെല്ലാം വാൻ പോയേട്ടതു് മുമാ ചിരകെട്ടുവാൻ ശ്രമിക്കയോണു്. പ്രതിജ്ഞ നിരവേദ്ധാതിജനാത് അധികമാക്കമൊസ് സഞ്ച ക്കാരിക്കല്ലാം അറിയാം. നിംബൻ കാണ്ണത്താൽ രാജാവു് ക്കാപാന്നയനായി സത്രത്രൈ വെടിഞ്ഞെതിരിക്കുന്നു. നന്ദി യായാലും തിന്നയായാലും രാജവാക്കുംപോലൈ പ്രവർത്തി ക്കാവാൻ നീ തയ്യാറാണെങ്കിൽ കാഞ്ചുമെന്തെന്നു തൊൻ നിന്മാട്ടു പറയാം. ഇതു് രാജാവിനു് നിന്മാട്ടു പറയു വാൻ ദെബന്തുമില്ല. രാജവാക്കുത്തെ നീ മിച്ചയാക്കക്കയീ ഷ്ടൈക്കിൽ തൊൻ തുണു നിന്മാട്ടു കാഞ്ചും പറയാം.”

രാമൻ:—“തുരഞ്ഞു രാജാവുഭായ അല്ലെന്ന് എന്നോട്ടു് ആരജതാപിക്കുന്നതായാൽ തൊൻ തീയിൽ ചാട്ടവാൻ പോലും മടിക്കയില്ല. കാഞ്ചുമെന്തേണ്ണു പറയു. അതു് തൊൻ ചെയ്തുകൊള്ളാമെന്നു് ഇതാ കൈയേണ്ടുനു. രാമ നിന്മാട്ടു വാക്കു് കരിക്കലും മാറകയില്ല.”

കൈകൈക്കയി:—“മുന്തു് ദേവാസുഭയുല്ലംഡായ പ്പോൾ, ആതിയു രാജാവിനെ തൊൻ ശല്യംതീരുത്തു ക്കുക്കു ക്കായാൽ എന്നിക്കു രണ്ടു വരം തരികയുണ്ടായി. ആ വര പ്രകാരം ഭരതനു് രാജുാദിശേക്കതിനായും നിന്മക്കു ദണ്ഡകവനവാസത്തിനായും തൊൻ പ്രാത്യീച്ചു. ഇതു

ഈ കാൽം. അല്ലെൻ്റെയും നിശ്ചൽരായും പ്രതിജ്ഞയെ
നിറവേറ്റുവാൻ നീ വിചാരിക്കുമ്പോൾക്കിൽ എന്ന് ച
രയുന്നതു കേൾക്കു. അല്ലെൻ്റെ അര്ജുങ്ങാവത്തിയാണീ
നിൽക്കേണ്ടതു നിശ്ചൽരു കടമയാണ്. അദ്ദേഹം ചെയ്യു
പ്രതിജ്ഞ നീ, തെററിക്കുത്തു. നീ പതിനാലാണ്ട്
കാലം കാട്ടിക്കുവെന്ന പാക്സ്, നിനക്ക് അഭിശേഷക
ത്തിനായി ഒക്കും ഇരു സംഭാരങ്ങൾ രാജാവു് രേതൊന്ന്
അഭിഷിക്തനാക്കുന്നു. നീ ഈ അടക്കിപ്പുകൾത്തെ തൃജിച്ചു്
ജെയും തോലും ധാരിച്ചു് ദണ്ഡാക്കാരണ്ണു തനിപ്പിലുക്കു ചോ
രയും. നാനാംതാസ്വബ്ദിന്മായി ഗജാപ്രതുശാകല
മായ ഈ രാജുവരു കൊല്ലുവാളിൽ വാൻം രേതൻ
ക്രിക്കെട്ട്. ഇങ്ങാൽം നിന്മോച്ച പറയുവാൻ വയ്യാതെയാ
ണോ ക്രാൺറ്രൂനായ രാജാവു് നിന്മ ഒന്നു നോക്കുവാൻ
ക്രോലും കഴിയാതെ ശ്രോകത്താൽ മുഖം വാടി വരണ്ടു്
ഇങ്ങിനേ ദിനനായി സ്ഥിരിച്ചവയുണ്ടു് എടോ രാമ,
അല്ലെൻ്റെ പ്രതിജ്ഞയെ നീ നിറവേറ്റിക്കൊടുക്കു. മ
ഹത്തായ സത്യസംരക്ഷണംകൊണ്ടു് നീ രാജാവിനെ
കരഞ്ഞേറു.”

രാജാചീന്തൻറെ പ്രതിജ്ഞ അങ്കിനെയാണെങ്കിൽ
അതു നിറവേറ്റുന്നതിൽ തനിക്കു സന്തോഷമേയുള്ളൂ
വെന്നും, താൻ ഈതാ സവ്വസ്പദതെയും തൃജിച്ചു് കാട്ടി
ലുക്കു ചുറ്റുപുറകയായിരുന്നു, എന്നാൽ, അല്ലെൻ്റു
ക്രോച്ചുനും മിണ്ണാതിരിക്കുന്നതിലേ വേദമുള്ളുവെന്നു,
അല്ലെൻ്റെ പ്രീതിക്കാണീ അഭിശേഷകാത്മം രേതൊന്ന്
ഇല്ലപ്പാരുത്തുന്ന അതുകൂട്ടു വരുത്തിയേക്കാമെന്നു
പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് രാമൻ ട്രീട അവിടെ നിന്മപ്പൂരം
കൊക്കേയിക്കു് അതു് ഇപ്പോൾക്കുണ്ടു്.

“വൃജികാ രാമ, ഭരതനെ ഇഞ്ചോടു കൂട്ടിക്കൊണ്ട് പാഞ്ചാഖാദ്ധിം. അതിൽ ഒലശവേണി നീ ഇവിടെ താമസിക്കുമ്പോൾ. നിന്റെ മുഖ വിളംബം യുക്തമാണെന്ന് എനിക്കേ തോന്തനില്ല— മനി ടും താമസിക്കാതെ നീ കാട്ടിലേക്കേ പൂർപ്പുട്ടുകൂടാം വേണ്ടതു്. ലഭ്യക്കാണ്ടാൻ രാജാവു് നിന്നോടു് അതെതാനും പറയാതിരിക്കുന്നതു്. അതപ്പോതെ നിന്നിൽക്കും സാജാവിന്നു് അപ്രിയമേയില്ല. അതിനെക്കുറിച്ചു വിഹാരിച്ചു നിന്നു് ദീനത വേണ്ടാ. ഈ നഗരം വിചു് നീ വന്നതിലേക്കേ പോകാവരെ നിന്റെ അട്ടുന്ന കൂളിക്കുക്കേണ്ടു ഉള്ളൂക്കയോ ചെയ്യുന്നതല്ല.”

ഈ മുരബാക്കേ കേടുപ്പുറാറി “ചുണി, ചുണി” എന്നു് നിന്നിച്ചുകൊണ്ടു് ദശരമ്പൻ കൊണ്ടു് നിശ്ചയപ്പെട്ടില്ല. കൈകുകുവാക്കുംതോൽ രാമനുവട്ടു, ചമമട്ടിക്കാണ്ടു് അടി കയറരു കുതിരയെന്നാപോലെ, വന്നയാത്രയ്ക്കു കുതിച്ചു്. അഭ്യന്തരയാഥം സീതേംഡം യാത്രപാതയിട്ടു് രാമ കാട്ടി കേലക്കു് മുതാ പോകുന്നയി എന്നു് കൈകേകയിഞ്ചോടു് നൗദാരു് രാമൻ അവിടെനിന്നിരാറി. അതുകുണ്ടു് അടക്കവാൻ വയ്യാതെ ദിഃപദ്മതാടെ ദശരമ്പൻ ഉറക്കേ കരഞ്ഞുപോയി. മകൻ അവിടം വിചുതോട്ടുകൂടി ആ ശോകാതുരൻ മുൻചരിതനാകയും ചെയ്തു.

വന്നതിലേക്കേ പൂർപ്പുട്ട രാമനെ ധന്തപതിയാണു സീതയ്ക്കു്, പ്രിയഭാതാവായ ലക്ഷ്മണനും സപ്തം അണ്ണ ഗമിച്ചു. വന്നയാത്രാദേശത്തിൽ സീതാലക്ഷ്മണസമേതം ശാമൻ ടുക്കത്തെ യാത്രപരായലിന്നായി അട്ടുന്നുന്ന മുഖിൽ ചെന്നു. രാമൻ വന്നിരിക്കുന്നവെന്നു് സുമാതുന്ന സാജാവിനെ അഭിയിച്ചു്. കാട്ടിലേക്കേ പോകുന്ന രാമനേ കാണുവാൻ അരതിപുരസ്ത്രീകളെയെല്ലാവരേയും മുഞ്ഞു

வாய்த்துக்கொண்^० பலரைமள் நினோயிடு. அதிகமென் ராஜாவிலிரு மற்றுக்குலாய இந்துஷ்வரு ஸுவர்ணயிக்குடி கெற்றுப்பலுறைஞ்சுடி அவிடெ வா. பிளையாளர் ஸிதயோந் லக்ஷ்மனாந் குடி இமள் திருமதியிற் சென்று^० மகரை அகலேவெற்குள்ளபூஶீசங் ராஜாவு^० அனுஸங்கவிடத்துணர்து^० அதேநேரிக்கவான் கெக்கரை நீட்டிக்கொள்கு முன்னாட்டுக்குதிடு. ரண்டுநாடு வெக்கங்குமேய உரைக்குத்தாக் வாடினதூந் ராஜாவு^० நஷ்டப்பால்தாயி தூமியிற் வீளாவோயி. உடனே ராமன் லக்ஷ்மனாப்பி தாயி ஹாவிவான் அந்துநே தான்தியெடுத்து^० கட்டிலிழ மேற் கிட்டதி. வோயம் தெழுவுத்திற், யாதுயரி கிடு நிற்க்கு ராமனாந்^० பலைடிற் வதைத்து விடு:—

“മക്കേ, എന്തിനാണ് നീ കാട്ടിലേക്ക് പോകുന്നതു്? കൈകെയിയാൽ തൊൻ വഞ്ചിതനായിരിക്കയാണു്. ആ ദിനവുത്തയ്ക്കു് തൊൻ മുസ്കരയ്ക്കിയ വരഞ്ഞെ ധമ്പദ്ധ അനായ എനിക്കു് പിന്നവലിക്കവാൻ നിർബഹമില്ല. എന്നാൽ, എന്തു ഭാഗ പ്രതിജ്ഞയെ നീ എന്തിനു വക്കുവെങ്കുന്നു? സ്വയമ്പൂർവ്വ ഘോരരൂപസന്തേത നീ എന്തിനുണ്ടു് അന്നസ്വരിക്കുന്നു? പ്രജകളേവതും നിനക്കു് വശഗംഖാണു്. നീ എന്നോ ബന്ധിച്ചു് അദ്ദേഹധ്യത്തിലേ രാജാവായിക്കൊള്ളുക. പെറുന്നമാക്കു് അതിൽ പ്രിയമേ ഉണ്ടാകുണ്ടു്. അട്ടപ്പണ്ണറ ദിവ്യക്കിണി ലംഘിച്ചതുകൊണ്ടു് മക്കനു് അപ്പരുദ്ധ സ്ഥാക്കയില്ല.”

എന്നാൽ, താൻ അങ്ങിനെ ചായ്യില്ലെന്നാണ് കാമൻ തീരുപ്പറഞ്ഞതു്. പിതാവിന്റെ പ്രതിജ്ഞയെ, അതു് നിന്മധാരാലും തിന്നധാരാലും, ശരിക്കെന്നിട

വേറുന്നവന്മാണ് സർച്ചതുനന്ന പഠന്തോ രാമൻ കാട്ടിലേക്കെ പുരപ്പുട്ടക്കത്തന്ന ചെയ്തു.

ഒരുമെൻ:—“ഉണ്ണി രാമ, നിനക്കു സവ്മാ ശ്രദ്ധയിൽ സ്ഥാനം അഭിഷ്ഠാക്കാം തിരിച്ചവരികയും ചെയ്യുമാണ് ഇമോയി നിർബന്ധമായ്ക്കുതിന്ത്രിക്കുടി നീ പോയിക്കൊണ്ടാലും. ധമ്പിശ്ശം സത്രാത്മാവുമായ നിന്റെ ബുദ്ധി തയാറുക്കാവും പിന്തിരിപ്പിക്കുവാൻ. ഏതായാലും ഇതു രാത്രിത്തന്ന നീ പോകേണമെന്നില്ല. ഒങ്ങൾ ദിവസം തേതക്കുടിയും തൊന്തു നിന്നെന്ന കണ്ണ സുഖിക്കുന്നു. ഒരു നേരയും അമ്മയേയും നോക്കിക്കൊണ്ട് ഇന്ന് നീ ഇവിടെ തെത്തന്ന പാക്കണേ. നാല്ലേ കാലത്തു നിനക്കു ഇവിടെനിന്നു പോകാം. മകനെ സവർക്കാമസന്ധുന്ന് നായ നീ ലോകക്കേവക്കം എററാവും ദിപ്പുരമായ മഹാകമ്മമാണ് ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്നതു്. സ്വന്തം പ്രിയങ്കരിയാക്കിയും കൈവിട്ടു് എന്റെ പ്രിയത്തിനു് മാത്രമാണിട്ടുള്ള നീ കാട്ടിലേക്കെ പോകുന്നതു്। എന്റെ ഉണ്ണി, സത്രാത്മാണേ, എനിക്കു് ഇതു പ്രിയമല്ല. മറഞ്ഞരു തീരുപ്പോലെയുള്ള ഇതു കളളി എന്നെന്ന വണ്ണിച്ചുതാണു്. ആ വണ്ണനയാണു് എന്റെ പ്രതിജ്ഞയൈ തീന്തിപ്പിച്ചു ക്കുന്നതു്. അതിനെക്കുറിയും ശ്രൂനിക്കുവേണ്ടി നീ നടത്തുവാനാണുള്ള നിശ്ചയിച്ചിരുന്നിക്കുന്നതു്. അതിലേക്കു് ഇതു ആലാരജീവി നിന്നു വീണ്ടും വീണ്ടും ശ്രൂരിപ്പിക്കുയും ചെയ്യുന്നു. എന്റെ ജീവജീവന്മായ നീ അട്ടുന്റെ വാഴി അസത്രമാവാതിരിക്കുവാൻ തേദിക്കുന്നതിൽ എനിക്കു് ഒരു അത്രംതമില്ല.”

ഇതെല്ലാം കേട്ടു് രാമൻ അട്ടുനേട്ടു് സാന്തപ്പ വാക്കുകൾ പലതും പറഞ്ഞു് അപ്പോൾ തന്നെ പുരപ്പുട്ടക്കമരുമെൻ ആ മകനെ ഗാഡ്മാരുണ്ടു് പുണ്ണന്തോടു്

കുടി മുർച്ചിതനായി ദീശ്. ആ കിടപ്പിൽത്തനെ തട്ടിട കഴിഞ്ഞു് ഉണ്ട് ആ ശോകത്തുന്ന കോപാവിഷ്ടം നായി ക്ഷേമകൾ ചൊക്കൻ് നിരം പകൻ് തല കടയു കയും നെട്ടവിപ്പിച്ചുകയും പണ്ടു കടികയും കൈകൾ തിങ്ങ മുകയും ചെറുതുടങ്ങി. ഇതുകണ്ടു് സഹിക്കവാൻ വയ്ക്കായ സുമന്ത്രം കൈകൈയിയുടെ നേരേ തിരിഞ്ഞെ.

“വരാചരാത്രകമായ ജഗത്തു മുഴവൻ പരിപാലിച്ചു വാഴന ദശമദ്ദിവസന ഭവതി ഇങ്ങിനെ പരിത്രജി ആവഘ്നം. ഭവതിശേഷ ചെറുകുടാത്തതായി ഇനി ഏതു ണ്ടു്! കൈവലം പതിഖാതകിയും, കലാലാത കിയുമാണ് ഭവതി. ഇതുനെന്തുപൂശാലെ അജയ്യും, പവർത്താത്തപ്പൂശാ, കല അക്കന്ധ്യും, സമുദ്രത്തപ്പൂശാലെ അക്കേഷാലുംമായ രാജാവിനെ ഭവതി ഇങ്ങിനെ ഭാവത്തിൽ താളിയഘ്നം. പ്രക്രിയ വരദാനായ തെന്താവിശനഃപ്പു ഭവതി നിഃസ്ഥി ആതു്! ഗൂക്കൾക്കു് മേൽത്തുപ്പിതി ഒരുക്കോടി മക്കളെ ക്ഷാരം മീജതയാണെനെ ഭവതി ഓത്തിപ്പുഘ്നം. രാജാവു മരിച്ചാൽ ജൈവ്യപത്രന്മേലു നാട്ടവാഴ്തു. ആ നടപ്പിനെ ഭവതി തെറിക്കണ്ണഘ്നം ചെറുന്നാതു്. ഭവതിജുടെ പുതു നായ ഭരതനാണു് രാജാവായി വാഴനെതക്കിൽ തുല്യ ആവശ്യമുണ്ടാവും ഇതു് രാമനെ അംഗരമിക്കാണ്ടി. ഭവ ക്കിയുടെ നാട്ടി ദഹരാറു വിപ്പനം പാത്രതുടാ.. അതുജു വച്ചിയ അനീതിയാണു് ഭവതി ചെറുവാൻ പോകണ്ടാതു്. ഭവതിയുടെ തുടർ ഭോം കൊട്ടിച്ചു് തും ഭ്രമി വിശക്ഷപാകാത്തതാണു് അതുള്ളതം. ബുദ്ധമഷ്ടികളിൽ നിന്നു് ധിക്ക ധിക്ക എന്നു് മുരിഞ്ഞെന്തുകോണു പുറമ്പു കുന്ന പാകകൾ ഭവതിയെ ഭവിപ്പിക്കുന്നിപ്പുഘ്നം. മാവി ഒന്ന മുറിച്ചുകൂട്ടെതു് ആ സ്ഥാനത്തു് വേദ്യ നട്ടവള്ളത്തി പ്രാലുകോണു നന്നച്ചാലും അതിനുണ്ടാക്കേണ്ട മാധ്യമം

ഭവതിയുടെ ഇര ചുറ്റീലും സപന്തം അമ്മയിൽനിന്നു
ചുകന്നതാണോ” താൻ വിചാരിക്കുന്നതു്. വേ
ണ്ടിയുടെ ചുറ്റീലും തെങ്ങാഴക്കുമോ? ഭവതി
യുടെ അമ്മയുടെ ചുറ്റീലും താൻ മുന്പുതന്നൊക്കെട്ടിട്ടണ്ടു്.
സവ്പ്രാണികളുടെ ശബ്ദംകേട്ടു് അതതിന്റെ മനോ
ഭാവം രൂഹിക്കവാനുള്ള ദിവ്യക്കതി ഭവതിയുടെ പിതാ
വിനാണു്. വരദനായ ഒരു മഹാത്മാവിൽനിന്നുണ്ടു്
ആ ശക്തി നേടിയിരിക്കുന്നതു്. ആ മത്രം അനുഭവ
എകരാപ്പിച്ചുകുടുതും അതു ചെയ്യാൻ ഉടൻ മരിക്കുമെന്നു
നാണു് ആ വരദാതാവു പാണ്ടിട്ടുള്ളതു്. ഒരുന്നാം
എരുവിന്റെ ശബ്ദം കേട്ട ഭേദവ രഹിച്ചു് ഭവതിയുടെ
പിതാവു പെട്ടെന്ന പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുപോയി. എന്തി
നാണു് ഇണ്ടിനെ ചിരിച്ചുനീതും ഭവതിയുടെ അമ്മ
ഒഹാദിച്ചുപ്പോരം അതു് രഹസ്യമാണെങ്കിൽ, താൻ അതു
വെളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു് മരിച്ചുപോകുമെന്നും കൈകയൻ
പറ്റുതു. മരിച്ചുവരും ജീവിച്ചുവരും തനിക്കു് അതു
കൈക്കു കഴിയു എന്നു് ഭവതിയുടെ അമ്മ നിർബന്ധിച്ചു്.
അതിന്റെ ഫലംായി ആ രാജുപുത്രി കൈകയന്നായു
വിരാതുതയാകയും “ചെയ്യു. ആ അമ്മയുടെ മകളുണ്ടി
ഭവതി. ആരുകൊണ്ടിതനൊയ്യാണു് ശൈമാദ്രോഗൻ മരി
ച്ചുവരും ജീവിച്ചുവരും തന്നുകാണ്ടും നേരേണ്ടുമെന്നു് ഭവതി
കയറുന്നതു്. ഇതു നന്നാപ്പി. ഇതിൽനിന്നു് നാശനേ
ഡവിശ്വാ. യസ്യവും ഭേദതസ്സവുംായ മാസ്ത്രതയാണു്
ഭവതി ഓനാക്കേണ്ടതു്. ലോകം മുഴുവൻ ഭവതിഞ്ചേ പഴി
അമാരാഷ്ട്രതു് ജ്ഞാന്യുച്ചതനായ രാമനു് രാജും നൽകി
രാജാവിനെ ആഗപസിപ്പിക്കുന്നു.”

ഈതും കേട്ടിട്ടും കൈകൈയിയുടെ മനസ്സു് ഇളക്കി
കയതേയില്ല; ഇളക്കുമെന്ന ഭശമലും പ്രതീക്ഷിച്ചുതുമില്ല.

രാമൻറെ വനയാത്രയ്ക്കായി ഒരു ക്ഷേത്രത്തിൽ സ്ഥിരമായി പ്രതിശ്രൂതിയായി രാജാവിന്റെ മനസ്സ് തിരിഞ്ഞതു്.

“അോ സുമത്ര, രത്നാലംകൃതമായ ചതുരംഗ സൈന്യം രാമനെ അഭാഗമിക്കവാനായി തയ്യാറാവബേം പ്രിയംവദകളായ ഗണികമായം അങ്കുട്ടത്തിൽ ചെല്ലുടെ വണികകൾ വാൺിത്രങ്ങളെക്കാണ്ടു രാമൻറെ സൈന്യത്തെ ദ്രാഡിപ്പിക്കുടെ ഭത്യാർ, കളിക്കാർ, വേടന്നാർ എന്നിവയം രാമനോടൊന്നിച്ചു പോകുടെ. വേണ്ടുന്നതു വാഹനങ്ങളിൽ പുരപ്പെട്ടുണ്ടോ. എൻ്റെ ധാന്യഭണ്യാർ യും, ധനഭണ്യാർവും രാമനോടൊന്നും കൊണ്ടുപോകുണ്ടോ. നാട്ടിലെക്കാളുഡിക്കും കാട്ടിലാണു സുവര്മ്മൻ രാമനു തോന്നുന്നതിനു് എന്തെല്ലാം വേണ്ടുമോ, അതേപേരും കൊടുത്തയേച്ചുകൂടു. നദിതീരങ്ങളിൽ രമിച്ചും പുണ്യദ്രോഗമികളിൽ ഭ്രിദക്ഷിണങ്ങേണ്ട യജിച്ചുംകൊണ്ടു മഹാഷിമാരോടുകൂടി രാമൻ വനത്തിൽ വിഹരിക്കുടെ. അതോൾ ഇവിടെ നാട്ടവാഴക്കും ചെന്നുകൊഞ്ചുടെ.”

രാജാവിന്റെ ഇരു നിയോഗം കേടുപെട്ടും ഭ്രാദ്ദി തയാറിത്തീന് കൈകേക്കിക്കു തൊണ്ട വരളുകയും, ഉച്ചയുടുകളിലുംവരുളു. ഭയറ്റിഷാഭങ്ഗങ്ങളും അതു രാജപുത്രി രാജാവിന്റെ മുമ്പിൽച്ചേരുന്നു് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

“ഹിജനമായ രാജും സത്തിപ്പാണു മധുപോരലു അപ്പില്ലോ. ലോജുമല്ലാത്ത ശ്രൂന്നവസ്തു ഭരതനു വേണ്ടോ.”

ഒന്നറമൻ:—“എന്നാൽ നിന്നക്കു് ഇതു് അപ്പുണ്ടെന്നു പറയാമായിരുന്നാണിപ്പേ? എടീ, ഭർപ്പുതേ, വച്ചിയ ചും കടറിച്ചു് എററവും വലച്ചിട്ടും, പിന്നോട്ടും നീ എന്തും നാണിക്കുന്നും?”

അരപ്പുരം രാമൻ അരുളുന്ന സാന്തപനവും, കൈകെകയിക്കും സംതൃപ്തിയും ദരോകാലത്തു നൽകിക്കൊണ്ടും, താൻ സംസ്കാരഭോഗനായിട്ടാണ് കാട്ടിലേക്കു പോകുന്ന തെന്നം, നിസ്യംഗനായ തനിക്കും രാജഭോഗങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന യും പീഡയാണാണാക്കുകയെന്നം, മരവുരി മാതൃമല്ലാതെ മറ്റ ധാരതാനം താൻ കൈക്കൊള്ളുകയില്ലെന്നം ദുഃഖ മനസ്സാടേ പറഞ്ഞു. അതു ഒക്കു ഉടനെ കൈകേകയി മരവുരിക്കൊടുത്തും സീതാരാമലക്ഷ്മിണാക്കായിക്കൊടുത്തു. രാമനെ മാതൃമല്ല; സീതയെക്കൂടിയും കൈകേകയി മരവുരി ധരിപ്പിക്കുന്നതു കണ്ണപ്പുരം ദശാമൻ അതു തട്ടു.

“എന്നോ കൈകേകയി, ജാനകിയെ വർക്കലും ധരിപ്പിക്കുവാൻ പാടില്ല. ഘുമമയ്യാളായ ഈ ബാലിക ഇന്നേ ചരേ സുവഭല്ലംതെ ശീലിച്ചിട്ടില്ല. വനവാസത്തിനും ഇവരു അനമ്മാണാർ. ഭ്രാദരപുത്രിശായ ഈ തച്ച സപിനി ആക്കുന്നും തെറഞ്ഞെവയ്ക്കു? മരദേന്താൽ ചുററിക്കൊണ്ടും ഈ ജനമല്ലത്തിൽ മുനികമാരിപ്പോലെയല്ലോ ഇവരു നില്ക്കുന്നതും? ഈ ചീരങ്ങേണ്ണ വെവേഡി അഴീച്ചി ചീഞ്ഞിട്ടു. ഇവക്കൊണ്ടും ഈതു ചെരുപ്പിക്കാനെന്നുണ്ടാണ് കരാറെവയ്ക്കിപ്പു. എന്നെന്നു പ്രതിജ്ഞയാലല്ലോ അസ്പദ്ധയാലുണ്ടും ജാനകി രാമനെ അനന്തരമിക്കുന്നതും. അതുകൊണ്ടും ഈ രാജപുത്രി സർത്തനാലംസ്തുതയാണി സസ്യവം പോകുന്നത്. ആസന്നമരണനായ തോൻ മെഡൽ, അതാൽ ദേഹാരപ്രതിജ്ഞ ചെയ്യപ്പോയതു അരിശാണും. കൂടിലയായ ഈ കൈകേകയി എന്നിക്കു അതു സുദിശ ഉറപ്പിച്ചു. അതും, മുസ്തുവും മുഖയേയെന്നുപോലെ എന്നും ഇതാ നശിപ്പിക്കുന്നു. എടിപ്പാപയിലേ, എന്നെന്നു സീത നിന്നും എന്നപരാധമാണു ചെയ്യുതും? മുഖശിലയും,

പേടമാൻക്കണ്ണാളുമായ ഇത് പാവം നിനക്ക് എൻ്റെ
തെററെച്ചയ്ക്കു? എടീ പാചിഷ്യേ, രാമനെ പരിത്രജി
ക്കുന്നതുകൊണ്ട് നിനക്ക് തുല്പിക്കാക്കനില്ലയോ? പിന്നെ
യും നിനക്ക് ഒലാരഹാപങ്ങളിൽത്തന്നെ കൈവെക്കു
ണ്ടോ? അഭിഷ്ഠകങ്ങളിനായി ഒരുപിബന്ന രാമനെ
ഞാകി നീ പാണതെത്തേന്താ അതുമാത്രം ചെയ്യുവാനെ
നിന്മം പ്രശ്നാഭന്താപ്പ് തൊൻ പ്രതിജ്ഞചെയ്തിട്ടുള്ളൂ.
എൻ്റെ പ്രതിജ്ഞനെ നീ തന്നു ലംഘിച്ചു് നരകത്തിൽ
ഭേദക പോകവാനോ തുനിജ്ഞനാതു്? ഇത് വൈദിക്കിയേ
അട്ടിയും നീ മരഞ്ഞാലുടുപ്പിച്ചതായിട്ടല്ലേ കാണുന്നതു്.”

വസിപ്പുന്ന്:—“എടോ കലപാംസനയായ കൈ
കുക്കയി, എടോ അധ്യാധ്യാത്മയും ദിമ്മതെ, രാജാവിശ്വ
വണ്ണിക്കന്നതിൽ ഭവതിച്ചു് അതിനില്ലെന്നായോടു
സിതാദേവി നിയുധമായും കാഴ്ചിലേക്കു പോകുതെന്നു
ണം തൊൻ പറയുന്നതു്: രാജനായുള്ളൂ റിപാസനരഞ്ഞ
സീത വാഴിട്ടു. വേദ്ധികഴിഞ്ഞവെങ്കല്ലും ഭാസ്ത്രം യാഥാം
ആത്മാവു്. രാമൻറെ രാജ്യം സീതയുടെ സ്വന്തമാണു്
അതുകൊണ്ട് ഇത് നാടു് സീത വാഴിട്ടു. അമ്പവാ, രാജ
നെ ജാനകി വന്നത്തിലേക്കു് അനന്തരാക്കാഡിംഗ്
തുക്കാളുവരും പിന്നാലെ പോകും. ഇത് നഗരം മുഴുവൻ
രാമനെ പിന്തുടരും. കുട്ടികൾക്കാവൽക്കാർപോലു
ഇവിടെ നിന്ക്കായില്ല. നാടുകളിലും, നഗരങ്ങളിലും,
യന്മാന്ത്രണാരങ്ങളിലും, സർവ്വിഭവങ്ങളിലും രാജനെറുക്കു
കാട്ടിക്കുത്തും. എന്നതുനന്നായല്ലോ, ശത്രുവു് നസഞ്ചെതനാ
യി ഭരതരം മരവിച്ചുററി രാജനുംടൊന്തിച്ചു് കാട്ടിക്കു
പാക്കിവാൻ പോകും. വിഭവങ്ങളുള്ളും ഷണിതു് വെളു
വുക്ക്ഷങ്ങൾ മാത്രമായുള്ളൂ ഇത് ഭ്രമിയെ അധികാരി
ന്നിയായ ഭവതി എക്കയായി വാണം ഭരിച്ചുകൊള്ളുകും.

രാമൻ രാജാവായി വാഴുന്നില്ലാത്ത ഏതിടവും നാടായി വരികയില്ല. രാമൻ വാഴുന്നതു് കാട്ടിലായാലും അവിട മാറും നാട്. അപ്പുന്ന് സേപ്പച്ചുയാ നൽകീട്ടില്ലാത്ത രാജു തെത ഭരിക്കവാൻ ഭരതൻ അനന്തനാശൻ. അതു കുമാരൻ രാജാവിന്റെ പുത്രനാശനകിൽ ഭിഷ്ണുജായ വെത്തി തു പുത്രന്റെ നിലയിൽ ശ്രദ്ധയിക്കുന്നതല്ല. വെത്തി ഇം ഭ്രമിയിൽനിന്നു് അതുകാശത്തോടെ പറന്നപോതാൽ ക്രൂട്ടിയും പിതുവംശകുമത്തിൽനിന്നു് ഭരതൻ, തെരി നടക്കയില്ല. പുത്രസ്ഥമത്താൽ അനധ്യയാസ ഉവതി സ്ഥ നം പുത്രനു് അപ്രിയമാണിപ്പോൾ ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. രാമനെ അനന്തമിഷ്ടാത്തവരാണി ഇം നാട്ടിൽ അതു മുണ്ടാകയില്ല. പത്രപക്ഷിമുഖഗാമികരക്കുടിയും രാമനെ പിറ്റുടങ്ങ. രാമൻ ആകർഷനാതുകണ്ടു് മുക്കാഡാരം ഉഴി നന്നതു, വെത്തിക്ക കാണാം. എന്നെന്നു് ഇം വാക്കുകളുണ്ടാണം ഉവതി വകവെക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, അങ്ങിനെയാവട്ടു. ഏതായാലും ഇം പാവപ്പെട്ടു ജാനകിയെ ഉണ്ടി ദ്രോ ഹിങ്കാണ്ടി. ഒരുക്കലാധാരണം ഇം ദേഹിക ചേന്തല്ല. ഇം വധു ചീരം വെടിഞ്ചു് വിലയേറിയ ഒന്നുംരണ്ടും ഒരിക്കാട്ട. രാമന്റെ മാത്രം വനവാസത്തിനേ ഉവതി രാജാവിൽനിന്നു പ്രതിജ്ഞവാങ്ങിട്ടുള്ളൂ. ജാനകി സേപ്പച്ചുയാ വന്നതിലേക്കു ചുപ്പാകയാണുകിൽ വിശ്വ പണാദാദ്രാം അലംകൃതയായിത്തന്നെ ആവിടെയും ശേഖിക്കുട്ടു.

ഒന്നരമുണ്ടു തന്നെ ബന്ധാരിയെ വിജിച്ചു മെമ്പി ലിക്ക പതിനാലാണ്ടിയും വേണ്ടിനാ അനന്തവസ്തുഭ്രംശ നാണാദാദ്രാം കൊണ്ടുവന്നു കൊടുക്കുവാൻ നിയോഗിച്ചു. അപ്പാദ്രാം രാമൻ മരവുരിച്ചറ്റി, വനയാത്രയ്ക്കായിട്ടു കൊപ്പുകളുണ്ടാം എടുത്തു് അപ്പുനോട് ധാരു ചോദിച്ചു.

കൂടാണ്ട് അരികെ വന്നു. ആ മുനിവേഷയാരിയായ പുത്രനു ഒരു നോക്കേപോലും കാണുവാനോ, ഒരു വാക്കേ പോലും പറയുവാനോ ദശമെൻ ആളുായില്ല. ഇട യൂട്ടിട മുർച്ചിച്ചും പിന്നുയും പിന്നുയും രോദിച്ചും തകാണ്ടായി ദശമെൻറു അവസ്ഥ.

“അംഗേയും, ഈ ഭിഖാം എനിക്കു് എങ്ങാണിനെയുണ്ടായിഃ മുന്നു തൊൻ പല പത്രക്കണ്ണേജും കണ്ണതില്ലാതാക്കിയിരിക്കും: മുണ്ണികളിൽ പലതിനേന്തും തൊൻ ഹിംസിച്ചിരി കണ്ണം. അതുകൊണ്ടാണ് തൊൻഹുസു് ഇങ്ങാണിനെയായതു്. എന്നും ഓമഞ്ചിൽനിന്നു ഭീവൻ കെട്ടനാൽനിന്നു് ഇനി ആം കാലമായില്ലാതോ! കൈകേക്കിയാൽ ഈ വളരെ ഭിഖാംബാധിക്കും, പിന്നുയും തൊൻ ചാവുന്നില്ല. അണ്ണി ചയപ്പുാലു തേജസ്പിഡായ പുതൻ പട്ടിക്കുകൾ വെടി തെരു് താപസവന്നും ധരിച്ചു നിൽക്കുന്നതു് എനിക്കു കാഞ്ഞാണ്ടിവന്നവള്ളോ. കൈവല്യം ശാഖും സപാത്മതല്ലു മുമായ ഈ കൈകേക്കിയാൽ ഹുക്കണ്ണ ജനഭാക്ഷയും ഹുതാ ഭിഖിക്കമാണെന്നി. ഇം രാമാ, എന്നും മക്കനു, മു സാംഘരായ നിബന്ധം സപ്രതിം അച്ചുന്നമുണ്ടതെന്നു കാട്ടിലേയ്ക്കു് അയയ്ക്കുമാറായില്ലോ!”

ദശമെൻ ഹുങ്കാണിനെ തുടൻ തുടൻ വിലച്ചിച്ചുകൊണ്ടതെന്നായിരുന്നു. രാമരും വന്നയാത്രയ്ക്കു് രാജനിഃ്യാഗ പ്രകാരം ഒന്നത്തൊന്തുപുനരു പൂഢിച്ച രെമം തഞ്ചാവായി ചത്രപ്പാംബും ദാതു ചരണത്തിൽപ്പുന്നിന്നു സീതാലാക്കു നീനുംരംഭക്രമി രാമൻ രമാഭാിയു കയറി. അതിന്തി കൂട്ടാംവരു സാമേധിയായി സുമത്രാം പുറപ്പെട്ടു നീരം മുഴിവൻ വാവിച്ചു കരയവെ ആ രെമം അവിടെ നിന്നു പാഞ്ചക്കയുംവരും. കാട്ടിലേയ്ക്കായി മക്കൻ തേരിക്കു ചുരുക്കയും, ആ തേരു് ഉടൻ പാഞ്ചക്കയും ചൊല്ലേപ്പാരു

ഒരുമാൻ എഴുന്നോടു രാമനു വിളിച്ചുകൊണ്ട് പിന്നു
ലെ ഇരങ്ങി. തന്നു അപ്പുൾക്കായി പിന്തു
അന്നവെന്നു കണ്ട് രാമൻ മദത്തെ മഹാജന്വേഹ പായി
ചു അക്കലെ മറത്തു. മനസ്സുട്ടത്തു്, ഇത്രിയങ്ങളെല്ലാം
കൈട്ട്, അംഗങ്ങളെല്ലാം തളിന്റു കഴഞ്ഞു് രാജാവു് ആ
വേഗത്താട്ട കുഴുപ്പം ചെല്ലുവേംശിയും ആ മന്ത്രിൽ
വിശ്വാപ്പായി. ആ കീനനെ ഭാത്യമാർ താങ്ങിയെടുത്തു
കിട്ടി. തേരോട്ടംകൊണ്ട് ഉയൻശപാഞ്ചന ആ പെട്ടി
കൂടിയും കാണാതാക്കന്നതുവരെ കണ്ണിൽ നിരത്തെ കണ്ണ
കളാൽ ഒരുമാൻ നോക്കിനോക്കിത്തനെന നിന്നു്, “ഈ
വിൽ, രാമരാമേതി വിളിച്ചുകൊണ്ട് തളിം ചാഞ്ഞു.
അഭ്യുമത്തെ വലതുബൈക്കയിൽ കെനസല്പയും, ഇടതു
കൈകയിൽ കൈകൈഷിയും താങ്ങിപ്പിടിച്ചു. എന്നാൽ,
ആ കൈകൈഷിയുടെ സ്ഥംത്താൽ രാജാവിനു വെള്ളു
ണ്ണായി.

“എടോ കൈകൈയി, മുഖ്യത്തയായ നീ എന്നുറ
ക്കുമിം തൊട്ടുതു്. നിനെ എന്നിക്ക കാണിക്കയേ വേഗം.
നീ എന്നുറ ഭാത്യയുമല്ല, ബന്ധുവുമല്ല. നിം ട്രൈ
ജനംപാലും എന്നുറ ഭവിൽ വരുത്തു് അവരാണു
മുഖ്യായപ്പോ, ധന്മാനം വിച്ച് അത്മാനാക്കാഡിക്കന
നിബന്ധ താൻ പരിപ്രജിച്ചിരിക്കുണ്ടോ. നിനെ പാണിനു
മണംവെയ്യും, അഗ്രിഡ പ്രക്ഷിണം ചെയ്തിച്ചതുമെ
ല്ലാം ഇഹത്തിലും പരത്തിലും താൻ കൈവിട്ടിരിക്കുണ്ടോ.
സൗഖ്യമായ ഇ രാജും അനന്തരായി നോട്ടന്തിൽ
തെന്തു സന്തുഷ്ടനാശകിൽ അവൻ എന്നുറ ശേഷ
കുിയ ചെയ്യുംതു്. അവൻ അതു ചെയ്താൽ നിയുമരക
യും എന്നിൽ എൽക്കയില്ല.”

ഇങ്ങിനെ കൈകൈയിയെ അകററി, കൈസല്പ്രയേഷ
തൊന്തിച്ചു ദശമാൻ മടങ്ങി. മകൾ പോയ വഴിയി
ലേക്ക് തിരിതെള്ളതിരിഞ്ഞു നോക്കിക്കൊണ്ടും, ബുദ്ധമം
ക്രമോ അഗ്രിപ്പമ്മാമോ ചെയ്യവനെപ്പോലെ പദ്ധതി
വിച്ഛേഖാണ്ടമാണോ “രാജാവു നടന്നതു”. വഴിനീഞ്ഞ
അഭ്യർത്ഥം മുക്കെന്നോത്ത് കരഞ്ഞുകൊണ്ടെന്നിരുന്നു.

“എൻ്റെ മകനെ വധിക്കുന്ന ആ ഉത്തമാദ്ധ്യപങ്കം
ഒരു പദലാഞ്ചേരകരു മാത്രമല്ലാതെ എന്തിക്കു് എൻ്റെ
മകനെ ഇങ്ങ് കാശവാനിപ്പാതായി. ചന്ദനമണിയിച്ചു്,
സുഖരാംഗികകളുകൊണ്ടു വീണിച്ചു് മഹാർത്ഥല്ലത്തിൽ
ഡയിച്ചു ശീലിച്ചു ആ മനസ്പിനിക്കു് ഇനി വല്ല മരദുഷ
ട്ടിലും മുട്ടിയിലും പാറയിലും അഞ്ചു കിടക്കണം വരിക്കു്
വെറം മണ്ണിൽ കിടന്ന കഴിച്ചു് ശെയ്യിക്കലല്ലാം പോട്ടി
പുരണ്ട നിലയിൽ ആ പാവം നിഃപ്രസിച്ചുംകൊണ്ടു്
എഴുന്നേറ്റും. മഹാബാഹുവായ ആ ലോകനാമാൻ അന്നാ
മനെപ്പോലെ വരിക്കുന്നതു കാണാം. സദാ
സുവാർഡായ ആ ജനകപുരി കല്പം മുള്ളം ചവുട്ടിക്കൊണ്ടു
ണ്ടു കാട്ടിൽക്കൂട്ടി നടക്കും. ഷേഷാരമുറയപനികേട്ടു് അവരും
പീതിയാൽ കോരംമയിൻകൊള്ളും. എടു കൈകൈയി,
നിനക്കു് ഇപ്പോൾ തുട്ടിയായില്ലോ ഇനി നീ വിധവ
കായി നാട്ടവണ്ണകൊള്ളുക. നരവൂശ്രാന്തയ രാമനെ
വിട്ടു് എന്തിക്കു ജീവിക്കവാൻ വരു.”

ഈ വിലാപത്രം, രാമവിജ്ഞാഗത്താശ് അമർയ്യ-
ദിം പുണ്ടുകിടക്കുന്ന പുരത്തിൽ പുലകളിച്ചുവന്നുംപോൾ
ബല രാജാവു കാണും. തനിക്കു മരോരിട്ടും ആദ്യപാ-
സം ദോന്നുത്തല്ലെന്നും രാഘവവയായ കൈസല്പ്രയുംകു
റുവത്ത് ലാഡ് തന്നെ കൊണ്ടുപോയി വിഭാഗംതെന്നും
മാജാവു എക്കയാൽ അന്നമാരംബാൻ ആംഗിനെ ചെയ്തു.

ഇരുപ്പത്തോടു സർവ്വസിദ്ധില്ലാത്ത . ആ മനിരം ചട്ട
കില്ലാത്ത വാനിടംപോലെ ഇരണ്ടുകൊണ്ടാണ് ദിന
മെന്ന ഭൗമിയത്രു്. പുരുത്തമേൽ കിടന്നിട്ടും ആ
ശ്രാകാത്തൻ പൊരിഞ്ഞതുടങ്ങി. രാമനെ വിളിച്ചു കുറ
യുകയെന്ന മാത്രമായി ആ പുതുവസ്തുവൻറെ സ്ഥിതി.
സുതുന്ന അസ്ത്രമിച്ചപ്പോൾ ഭയക്കരമായ കാഴ്ചാരാത്രിയി
ഥാണു് ആദ്ദേഹം കട്ടക്കിയത്രു്. ഇത്രിയങ്ങൾക്കൊന്നിനും
പ്രകാശമില്ലാതായി. രാമനെ പിന്നുടന്നപോൾ നേരു
ങ്ങളെ അദ്ദേഹത്തിനെ പിന്നവലിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞതെന്നു
യില്ല. ഒന്നാദ്ദേതും കാണാകയോ കുറക്കക്കയോ ചെയ്യാ
തായ ആ ദീനൻ അരിക്ക സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന കൈസല്പ്പ
അയാളു് തന്നെ തൊട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. ഇത്
യും വൈവശ്വത്തോടെ മരണാക്കണ്ട പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു്
ആ പുതുവിഡിയാഗപ്പീഡിത്തൻ നിമിഷങ്ങൾ പോകി
തുടങ്ങി.

(o)

ആരാധനാപ്രായം.

രാമനെ അനന്തരമിച്ചു സുമത്രാൻ ഗത്യതരമില്ലാത്ത
ത്രിവിച്ചുവന്നു. രാഖനെക്കുടാതെ ഏകനാളി വന്ന അമാ
സ്ത്രാനക്കണ്ടു് രാജധാനി. മുഴവൻ ധാഹാരവം മുഴങ്ങി.
രാമനെ കാട്ടിയ വിട്ടു് സുമത്രാൻ മടങ്ങിവന്നിരിക്കുന്നു
വെന്നു് അറിഞ്ഞെപ്പോൾ രാജാവിനു് പുംബാധികം
ഘാതുലസ്യം വളരുന്നു. ശ്രാകാസ്യയായ കൈസല്പ്പയിൽ
നിന്നു് അദ്ദേഹം പുറപ്പെട്ടു വാക്കു് രാജാവിനു പുണ്ണിൽ
ശരസ്യ തരയുടുംപോലെയായി.

“പ്രദോ, പുതുപരിത്വാഗമന ഭസ്മാധർക്കമ്മംവചയ്യും ഡീനാബന്ധപ്പോ ഭവാൻ. പുതുനെ കാട്ടിൽ വിട്ട് തിരിച്ചു വന്നിരിക്കുന്ന ഈ മന്ത്രിയേയാഥും ഭവാൻ ഓൺ മിനാം തിരിക്കുന്നതോതാണോ? അപനയം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടും ഇപ്പോഴോ ഭവാൻ ലജ്ജിക്കുന്നതും? എണ്ണീക്കു, എണ്ണീക്കു, ഇം ഭാവം ഇതു മതി. ഇപ്പോൾ ആരോ പേടിച്ചിട്ടിട്ടാണോ എന്തെന്നാഥും കാഞ്ഞുമെന്നോ. മോലിക്കാതെ അടങ്കിയിരിക്കുന്നതും? ആ കൈകേകയി ഇവിടെ ഇല്ല. ഭവാനു തിഉം സംസാരിക്കാം.”

ഒരുമന്ന്:—“അഹം, സുമദ്ര, ധന്മാത്മാവായ രാമൻ ഇപ്പോൾ എവിടെയാണോ, വല്ല മരജപ്പാട്ടിലുമാണോ വാക്കുന്നതും? സുവാർന്നായ രാമനോ എന്നാണ്ണിപ്പോൾ ആരധാരം? സുവത്തല്ലത്തിൽ കിടന്ന ശീലിച്ച ആ രാജക്കമാരം അനാധികരണപ്പോലെ മന്ത്രിയും കിടന്ന ഭാവിക്കുകയാണെല്ലോ? പുറത്തോക്കുവോഴെല്ലാം ചാതുരംഗസെന്റു താതു അംഗത്വത്തായ രാമനോ നിർജ്ജവനവന്തിലെല്ലോ ഇപ്പോൾ പാമേൻഡിവന്നതും? ഹിംസ്രൂഗജ്ഞദളം കാഴ്ച സപ്പുകളാം നിരംതര ദേഹവന്തിൽ സീതേജാഥകുട്ടി എൻ്റെ ഉണ്ണികരം എക്കിരെന്നയാണോ ചെന്നകേരിയതും? മുള്ളുകാഴുന്നവരയായ പാവംപ്പുട്ട സീത തേരിക്കുന്നിവിരുദ്ധി കാൽനടയാളി എക്കിരെന സഖ്യരിച്ചു? എംബോ സുത, വന്നനാിയിൽ കടക്കുന്നതുവരെയും എൻ്റെ മക്കല്ലേ കണ്ണുകൊണ്ടു, ചല്ലുവാൻ കഴിഞ്ഞതു ഭവാൻ തുതാത്മൻ തന്നെ. ഭവാനും എൻ്റെ മകരം എംബന അറിയിക്കുവാനായി വല്ലതും പറഞ്ഞതിട്ടുണ്ടാ? ഉണ്ണഡക്കിൽ, അതു കേട്ടിട്ടുക്കിച്ചും താൻ അല്ലോ ആദ്യപസിക്കുട്ടും”

സുമദ്രൻ:—“രാമരാജക്കമാരൻ ഭവാനെ അറിയിക്കുവാം ശ്രീ ആദ്ദേഹ മുഹൂറ്റിലും നാജുന്നും ഇതാണോ?”

“അരുളുന്നെൻ്റെ പ്രതിജ്ഞയെ നിറങ്ങവറവാൻ യേ കണ്ണിയുള്ള ഈ വന്നവാസത്തിൽ എന്നിക്കോ ലക്ഷ്യംനേരു സീതയ്ക്കു ഒഴും ചുവർമില്ല. പതിനാലുകൊല്ലും കഴിയും യോധ തൈപരം അവിടെ എത്തിക്കോള്ളാം.”

“രാമൻ ഇങ്ങിനെ സാന്തപ്പന്തേതാടയാണ്” പറഞ്ഞതെങ്കിലും അപ്പുന്നായിട്ടാണ് ലക്ഷ്യംനെൻ്റെ വാക്ക്. അകാരണമായിട്ടാണ് രാമനെ നാട്ടുകടത്തിയതെന്നും മുളിയുടെ കൈയ്ക്കിലുംതിനും രാജാവും വശഗനായതും ദായാഗ്രഹമായില്ലെന്നും, ഈ ചുപ്പുതും ചെയ്തും രാജാവിനെ അപ്പുന്നായി താൻ കുന്തുനില്ലെന്നും മറ്റും സെഫമിത്തി ചൊട്ടിച്ചുംകൊണ്ടു പറഞ്ഞയുംരിഡി. ജാനകിയും വച്ചു, ദീംഗിശപാസതേതാട കണ്ണികും വാത്രതു നിന്നുതു ഫൂതെ നേരും പറയുവാൻ ആളുായില്ല. താൻ ഇങ്ങോള്ള തിരിച്ചുപ്പോരം എന്നേയും രമദത്തയും, സീതയും ലക്ഷ്യംനാന്നപിതനായ രാമനും ദീനരാജി കരഞ്ഞുകൊണ്ടാണു ഒന്നാക്കിനിന്നാതു്.”

ഒന്നാമൻ:—“നീചയായ കൈകേക്കി എന്നു നിശ്ചയിക്കുകകൊണ്ടു് വുലമന്ത്രിക്കേംടോ, സുഹി അജനതേതാടോ, പെയറദ്രോഹിയുമാരോടോ ആഭോംചിക്കു തെ മോഹത്താൽ പെട്ടുന്നാണു് താൻ ഈ കുടംകൈ ചെയ്തുപോയതു്. അമധ്യാ, ദൈവജ്ഞാഗംകൊണ്ടു് ഈ വംശാർത്ഥിന്നെൻ്റെ നാശത്തിനായി യദ്ദേശ്യം വന്ന വിഷയത്തായിരിക്കാം ഈതു്. മേ, സൃത, ഇതിന്തുന്നു് ഭവാനു താൻ ഒപ്പു മരണവും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആതിനെന്നും തുണി തുണിക്കിലും വോൻ എന്നു ഇപ്പോരം രാമാന്തിക്കത്തിൽ ചേക്കേണ. എന്നെൻ്റെ പ്രാണനിതാ കതികൊള്ളിനും ഇന്നും എന്നെൻ്റെ ആശയതയ്ക്കു വിലയുണ്ടെങ്കിൽ, രാഘവൻ

ഭോൾ ഉടനെ ചെന്ന കുട്ടിക്കൊണ്ടിവരണം. രാമനെ
ക്ഷേത്രത്ത് ഇനിയൊരു നിന്മിഷപോലും എനിക്കു ജീവി
ക്കുവാൻ വയ്ക്കു. അമധ്യാ, ആ മഹാശ്വാസ ഇപ്പോൾ
വളരെ അക്കലെ ചെന്നതിയിരിക്കും. രമത്തിൽ
കയററി എന്നു രാമനും മുമ്പിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോക
യാണു നല്ലതു്. അദ്ദേഹം, ആ മഹാധ്യാരാലിലുന്നനാമ
ലക്ഷ്മാനാഗ്രജന് ഇപ്പോഴേവിടെ? ആ സീതാസമരതു
നെ തൊൻ കുഞ്ഞാരാധാരായേലു ജീവിക്കുവെള്ളു. ലോഹി
തേക്ഷണനം, അതജാനബോധവും മണിക്കണ്ണലുണ്ണി
തന്മായ രാമനെ എനിക്കു കുഞ്ഞുവാൻ കഴിഞ്ഞി
ക്കുവിൽ തൊന്തിരാ കാലാലയത്തിലേക്കു പോകയായി.
അഞ്ചു, എനിക്ക് ഇതിലധികം ഏറ്റു ദിവമാണുണ്ടാ
കുന്നതു്! ഇതു ദാവാമാലിഡായപ്പോ തൊൻ! രഖുന്നലു
നീരുന്നനായ രംഗൻ ഇങ്ങിന്നല്ലെന്നായഉപ്പോ, മാ രാമ,
മാ ലക്ഷ്മാ, മാ സീതെ, ലോരാദോഹത്താൽ ഭരണാ
മനനപ്പോലു തൊൻ ഇതാ മരിക്കുന്നവും നിങ്ങൾ
അറിയുന്നില്ലെല്ലോ. മാ ദേവീ, ക്ഷേത്രപ്പള്ളി, നോക്കു
എന്നും ഇരു ദിവസം. രാമവിജയാദാ വിശ്വാസവും, സീതാ
വിരാഹം കാഞ്ചി, ദീർഘ ദിവപ്പാസം ചുഴിഞ്ഞ കോഴ്ചം,
ബാഞ്ചും വെള്ളി മും നൈഞ്ചാ, ഒക്കെയെറി ഉൽക്കു മത്സ്യവും,
വിലാപം ഇരുന്നവലും, വിതരിയ മട്ടി ചണ്ണിച്ചും, കൈകേ
ക്കി ബെഡിവാഗ്രിച്ചും, മന്ത്ര നന്ത്രവും, പ്രതിജ്ഞ എററവു
മായും ഇം ശോകാണ്ണി എനിക്കു കുടക്കുവാൻ ശക്തി
യില്ല. ഇതിൽ തൊൻ വീണു മണ്ഡിപ്പോയപ്പോ”

കൈസൗഖ്യഃ—“പ്രഭാ, ഇനി ഭാവിച്ചിട്ട് കാഞ്ഞുമ
തൊൻം? മഞ്ചു തൊൻ കാത്തിനൊന്നുപോലു ആ
കുറ്റം താനാ പണിപ്പിക്കുവെള്ളു ചെയ്യുതു്! വിച്ച

நமாராத் அதூதமாய ஏது யம்மங்கொகியாளை வோங் ஸபநம் பூதுநெ அங்காரளை நாட்கடத்தியது! ஸ்ரீ கர்ணகி மஹூமாய அதுறைய ஏத்துவு, ரங்காமது மக்க ஒது, முனாமது அதைகிடைமாளே. அவர்கள் நாலாம நையி அதுறைய வேரெயிபூ. அதில் அது மஹூமாய அதுறைய ஏத்திக்கே ஹலைநாளை வானது. வோங் முன்றியாளைக்கில் கைகையிக்கவேள்ளி ஏதென்ற மக்கண காட்டிலேயூத் தழுத்துமோ? ஏத்திக்கைநூத் தரே மக்க நாவட்டு, ராஜாவினாத் நாட்கடத்தபூதுக்குயும் வெறு. ஹனி ஏத்திக்கே ஏதுநாடு டதி? காட்டிலேசு போகா கமனம் வெற்றால், அதினால் தொந் தெருகொள்ளுத் தழுக்கப்பாடு, சுர்தாந் தீரை நால்தூவென பரந்தென்று. சுவாநால் அதுக்கூபூந் ஏதுநால்தூந் நால்கைப்பூநே வான கூடியது! வோங் நிமின்த ஹு ராஜுமிதா கெட்டு நலுமிராநோத்துக்கி வோங் கெட்டு! ஸபுதுரயாய தொநால் கெட்டு. ஹனுத்து பெறநாவுவு கெட்டுபோயி. ஏதுநாத், சுவாந்ற அது புதிதறையும் அவத்துட மக்கனம் மாடும் குத்துவின்று.”

பலரமான்:—“அதுதே, ஹு உருமாய பானஷ்டு தாதனே வெதி புஸாலிஹ்தாலு! அதிலேக்க தொந் ஹதா வெதிக்க தொந்தா. ஶருக்கைக்குடியும் அநாக வைக்காட விஹாரிக்கா ஸெதந்துக்கூபூ வெதி? இது வாநாயாலும் இதுகைக்காயாலும் யம்பரக்குாய ஸ்ரீ கர்ணகி தெத்துவுதநாயாளே புதுக்கவேவது. யம்மி ஷபுயாவ வெதி ஹபூதார ஶோகவிவரயாளைக்கிலும் கூலாரணோக்தால் மஞ்சித நாயி வலயுந ஏதேநாடு அறுப்பியம் பாயாதிரிக்கொள்ளுமோ!”

ചുവാത്തനായ രാജാവിൻറെ ഇതു ദീനവാക്കും കേട്ടുപോരാൻ, ഹവിങ്കുട്ടി പ്രത്യേകിച്ചുമെന്നപോലെ കൈസസ് മൃഗിട ഒന്തുങ്ങളിൽ നിന്ന് അന്തുധാരയിട്ടായി. തന്നെ തെന്താവു് തൊഴന്നതു കണ്ടു് ദയശോകങ്ങളുണ്ട് ആ സാലുപി വിറച്ചുപോയി. തെന്താവിൻറെ ആ തൊഴു കൈപിടിച്ചു് താമരപ്പുവെന്നപോലെ കൈസസല്ലു തന്റെ ശിരസ്സിലണ്ണാം.

കൈസസല്ലു:—“അവ, ഭവാൻ പ്രസാദിക്കണമെ എന്ന തൊൻ ഇതാ കാൽക്കൽ വീണാം വണങ്ങി പ്രാത്യമി ചുകൊള്ളിനു. ഭവാൻ എന്നോടു പ്രാത്യമിക്കന്നതും എന്ന കൊള്ളിനതും എന്നിക്കു് ഒരുപോലെയാണു്. തൊൻ ഭവാൻ പഠനവുയില്ലെന്നിരിക്കിയെ എന്നോടായി ഇതു പ്രാത്യമന അങ്ങതു ധീമാനായ തെന്താവിനു് എത്തോ കാരിയെ പ്രസാദിപ്പിക്കണംവയന്നപോ, ആ സ്രൂപി ഇഹത്തിലും പരത്തിലും നിർബ്ബഹിപോകയേണ്ടതു. സ്രൂപി ധമ്മമെന്നും എന്നിക്കരിയാം. സത്യവാദിയായ ഭവാൻ ധമ്മബലനാകക്കണബാണു് ഇതു ശ്രോകത്തിനു് അടച്ചി പെട്ടതും എന്നിക്കരിയാം. പുത്രശോകം സഹിക്കു വയ്ക്കാതെ തൊൻ എന്നോ പറത്തുപോകിയെന്നോയുള്ളതു. ശ്രോകം ഏയത്തുതെ കെട്ടക്കും. ശ്രോകാ യശസ്വിന മുടിക്കും. ശ്രോകം സവംസപത്തെയും നിർബ്ബഹിക്കും. ശ്രോകംവോ ലെ ദേഹരംതു വേറായില്ല. ശത്രുവിൻറെ പ്രമാരം മൻസ്ഥുന്ന താങ്കവാൻ കഴിഞ്ഞെന്തും. ശ്രോകപ്രവാഹമം, അഞ്ചും എത്ര സപ്ലൂമായാലും ആക്കം വയ്ക്കാ സഹിക്കവാൻ. രാമൻ കാട്ടിലേക്കു ഫോയിട്ടു് ഇന്നനാക്കു് അഞ്ചു ദിവസമെ ആയിട്ടുള്ളവെങ്കിലും ശ്രോകത്താൽ മനസ്സുമണ്ണിയും എന്നിക്കു് അഞ്ചുകൊല്ലുമായപോലെയാണു് തോന്നണ്ണു്. അംഗീര ഓത്തോത്തു് എന്നിൽ ശ്രോകതാവം വർഷിച്ചു്

കൊണ്ടുയിരിക്കും. ഈ സമിതിയിൽ തൊൻ മോഡ്‌സ്റ്റാർ പറത്തുപോയതു് ഭവാൻ ക്ഷമിക്കണം!”

കൈകേയിയുടെ ഈ സാന്തപ്രത്യാള ദക്ഷാന്നണഡായ അത്യപാസംനിമിത്തം ദരുമാൻ ആ രാത്രി അല്ലെങ്കിലും ഉറക്കി. പിരീറന്നാർ പകൽ മഴവൻ പുതഞ്ചോകത്തുടച്ചുകൊണ്ടു തന്നെ കഴിഞ്ഞു. തനിക്കണ്ണായിരിക്കുന്ന ഈ പുതാവി യോഗവുമധ്യേ “എന്നാണോ” ഫേതുവെന്ന ദശമാനം തലേ നാട്ടതനെ ഓമ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ. ആ രഹസ്യം അംനു രാത്രി രാജാവു കെലസല്പയോടു തുറന്ന പറത്തു:—

“നല്ലതോ ചീതയോ ആചി എഴുതതു കമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവോ അത്തിന്റെ ഫലമാണോ മനസ്സും സുഖം ചുംബക്കുപേണ ഭജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്. കമ്മാരംഭത്തിൽ അതിനുള്ള ഫലത്തിന്റെ ഗ്രാഫലാലുത്പദ്ധത്യയോ ഗ്രാഫും വിനിക്കാത്തവൻ മൂലമനാണോ. മാവിന്റുവു കണ്ടു് അതിനെക്കുറം ശോഭ പിലാഗിനു് പൂവിനു് ഉണ്ടാവുമെന്നു് ആ മാവു വെട്ടിക്കുള്ളിന്തു് അവിടെ പിലാഗ്രന്ഥാൽ അവൻ ഫലോഭയകാലത്തു ഭജിക്കയേണ്ടിള്ളു. ഫലം നല്ലതോ ചീതയോ എന്നു വിനിക്കാതെ കമ്മം ചെയ്യാൽ അവൻ ആ പിലാഗ സേചകനന്തോലു ദട്ടം വിഷാദിക്കും. ഈ മൂലമനാവഴി, മാവു വെട്ടിക്കുള്ളിന്തിട്ടു് പിലാഗ്ര നട്ട നന്നച്ചുതുക്കാണ്ടു് ഫലോഭയത്തിൽ എനിക്ക രാമവിയോഗാദ്ധിവും ക്രിജിക്കേണ്ടിവെന്നു. എന്റെ ഈ പുതാവിയിനു കാരണമായി തൊൻ മാവു ചെയ്യു കൂട്ടുതമെന്നെന്നു ഭവതി യോടു പറയാം. ഭവതിയെ അനു തൊൻ വേഴ്തികഴിച്ചിട്ടില്ല. കേവലം ബാലന്നാണു തൊൻ. അനോായനാം തൊൻ സരയുതീരത്തിൽ വേട്ടനാട്ടവാൻ ചെന്നു. ഒരു ദേവ പക്ഷുമാക്കി അബൈയുന്നതിൽ എനിക്ക ബഹു സൈ

മാൻ'. രാത്രികാലത്തു് അക്കലെ റീട്ടത്തുനിന്നു് ആന
ബുദ്ധത്വനാപോലെ ശമ്പും പറപ്പേട്ടതുകൊട്ട്, അതിനെ
ശക്ഷികരിച്ചു് തൊൻ ശരം താട്ടുത്തു് വിച്ച്. ഫോം അ
ചെപ്പാരു പുലച്ചയായിട്ടുകൊട്ടു്. ഏണ്ണേ ആ ബാണം ടാണ്ണതു്
ചെന്ന തറച്ചട്ടത്തുനിന്നു് അതുജ്ഞോ, ഏന മനഷ്യനുപ
രമാണു് ഉയൻ്ത്രു് അതിനെത്തുടന്നു് ഇങ്ങിനെ വിലാ
ചുമണഭായി:—

“അരുളോ, എന്നെന്നേപ്പാലെസുള്ള താപസസ്ഥ മേൽ
അതുയുധം പ്രയോഗിക്കുക എന്നായോ! രാത്രികാലത്ത് വി
ജനമായ നബിയിൽ വെള്ളംകോങ്ങവൻ വന്ന എന്നു
അതുണ്ടാണോ? അതെന്നുള്ളതു്? തൊൻ അതുക്കുള്ള തൊട്ടെവ
ജു? വന്നുപാലങ്ങൾ തിന്ന കാട്ടിൽ വാഴന അവധിംസാ
നിരതനായ ഇം ജൂഷിയെ അസ്സംകൊണ്ട കൊല്ലുകയെ
ണോ! മാറ്റേലും മരവുരിഞ്ഞും ചുററി ജടാധാരിക്കാൻ
കുടക്കുന്ന ഇം എൻ്റെ വധംകൊണ്ടു് അതുക്കുള്ള കാഞ്ഞ
മാണോ? ഗ്രാമപ്പുകളും അനുഭവം മാത്രമായ ഇം നിര
ത്രംകമ്മത്തെ അതുരാണം സാധുവവന്ന കുത്രുഞ്ഞോ? എന്നി
ക്കുണ്ടായ ഇം പ്രാണമാനിയിലല്ല എന്നെന്ത് ദിവം. മാതാ
പിതാക്കുള്ളഡ്യാമ്പിനോരം എന്നിക്കു ദിവിക്കാതിരി
ക്കുവാൻ വരു. എൻ്റെ രക്ഷയിൽ നാരകചിക്കുന്ന അ
സുലുദവതികൾ എൻ്റെ മരണത്തിൽ എങ്ങിനെന ജീ
വികിം! ഹാ, കിഴും! ഒരുമ്പാണംകൊണ്ടു തൊന്തരം എ
ൻ്റെ അ വുലുമാതാപിതാക്കുള്ളം രഞ്ജകാലത്ത് മരിച്ചു
കഴിംതു. തെങ്ങുള്ള മുവരേണ്ണം കൊന്ന അ ഭരാതമാ
വായ ചപലൻ അതുരാണോ?”

“இந்த ரோடிகள் கேட்டுத்தொழுக்குடி அல்லது விழிடம் ஏன் என்ற கையிழக்கின் தனிசெய் விளைவோல்கி. ஶோகா கீவரங்களைத் தடு மற்றுத்தொழுக்க ஸ்ரீநால் பூர்த்துவம் செய்து

എവാറയിലും പൊട്ടിയിലും മുങ്ങിയും, ഒരു അഴിന്തതു ചിന്നിയും, നീർക്കുടംതട്ടി മറിത്തും ഒരു താപസൻ അവധി എ അനുതരച്ചു കിടക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. ഭീതനായി ചിവഞ്ഞനായി വിരച്ചുകൊണ്ടുനിൽക്കുന്ന എന്നു ആ ക്രതജസപ്പി കോപത്തോടെ നോക്കി.

“ഹേ, രാജാവേ, വനവാസിയായ തുമ്ഹ് ഭവാന്നു എന്തു പിശേഷയ്ക്കു? ഗ്രജനത്തിനായി എഴുന്നുംകോയന്ന എന്നു ഭവാൻ അബൈദ്യവല്ലോ. ഈ ഒരേ അന്ത്യും എന്നു മന്ത്തിൽ തരച്ചുനേടുകയുട്ടി ഞാൻ മാത്രമല്ല മുല്ലക്കും അഥവായ അട്ടുനാമമാണു മരിച്ചു കഴിഞ്ഞുവെന്നു ഭവാൻ അറിയേണ്ടതാണോ. ദാഹത്താൽ ഉഴി, എന്നു വരവുനോക്കിക്കണ്ണാണോ അവർ അങ്ങു വാഴുന്നതും. കുപ്പിം, കുപ്പിം! ഞാൻ എന്തുചെയ്യുടെ. തപസ്സിനാം സപാല്പുായങ്ങളിനാം ഫലകിാല്പുനായോ? ഞാൻ ഇങ്ങു വീണാക്കിക്കണ്ണതും അട്ടുണ്ടും അറിച്ചുനില്പുവും. അടവാ, അറിപ്പതാർത്ഥനെന്നയും നടക്കവാൻ വയ്ക്കാതെ ആരു മുല്ലന്നും എന്തു ചെയ്യുവാൻ കഴിയും! ദിനാനൃവിഴ്സനാ മുക്കുതെ മുക്കുത്തിനാകളോ രക്ഷിക്കുവാൻ! ഒഹ, രാജാവേ, എന്നും അട്ടുനു ഭവാൻതന്നെ ചെന്നു കണ്ടാലും. അദ്ദേഹം കൂദാശയി ഭവാനെ ദഹിപ്പിക്കാതിരിക്കുമ്പേ. കാതിനെന്നും അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടും ഭവാൻ പ്രസാദിപ്പിക്കുന്നും. എന്നിൽ തരച്ചു ഈ ശല്പം ഉടൻ പറിച്ചെടുത്തിട്ടും വേണും ഭവാൻ പോകുവാൻ. പ്രാണവേദന എന്നിക്കു സദിക്കുവയ്ക്കാതായിരിക്കുന്നോ.”

അതുകൊണ്ടുനിൽക്കിന്ന ശല്പം പറിച്ചെടുത്താൽ ഉടനെ മരിക്കുമെന്നും, അദ്ദോഹം മുമുക്കുത്തുക്കുമെന്നും ശല്പം പറിക്കാത്താൽ പ്രാണസാന്ധ്യംകൊണ്ടു പിച്ചു

മെന്നും വിചാരിച്ച് തൊൻ പരിശേഷിച്ചു. എന്തോളും മനോഹരതം ആ താപസൻ ഗ്രഹിച്ചു.

“ഒവാൻ ശോകത്തെ അടക്കറി ദെയൽത്താൽ മനസ്സും ഉറപ്പിക്കു. ശ്രദ്ധമാർത്താപാപത്തെക്കുറിച്ചു വിചാരം ചെവണ്ടി. തൊൻ ഖ്രാബമണ്ണപ്പു. ഇരുസ്സീയിൽ വൈദ്യുതിഭാഗം പുതുനാണോ?”

ഈതുകേട്ടപ്പോൾ തൊൻ അട്ടത്തുവന്നും അനുപാപി ചെച്ചത്തു. അങ്ങെടാട്ടക്കുടി ആ മുനിക്കമാരൻ മരിക്കയും ചെയ്തു. പിന്നെ തൊൻ ആ കടം നിരക്കെ വൈദ്യുതംമെട്ടത്തും, ആ മുനിക്കമാരൻ പറഞ്ഞെ വഴിയിൽക്കുടി ആ അന്യ വുലബന്ധവതികളിടെ ആഗ്രഹമത്തിൽ ചെന്നു. ശോകവും ദേഹവുംകൊണ്ടു നിലയില്ലാതെയാണോ എന്തോളും ആ ശത്രി. എന്തോൾ പദവിന്നുംസംശയം കേട്ടപ്പോൾ—

“ഉള്ളീ, എന്താണിതു വൈകിയതും. വേഗം വൈദ്യുതം കൊണ്ടാവതു. ദാഹം വളരുന്ന് നിന്റെ അമ്മ തളരുന്നു. കിട്ടക്കുന്നതു നേരും. ഈ നിശ്ചതികരിക്കു നീയല്ലെ ശത്രി. ഈ അന്യക്ക് നീയല്ലെ കണ്ണും. തങ്ങളിടെ പ്രാണം നീയാണല്ലോ. എന്താണോ നീ നേരം മിണിബാതെ നില്ക്കുന്നതും.”

“—എന്നിങ്ങനെ ആ വുലബന്ധവസൻ പറയുന്നതു കേട്ടകൊണ്ടു പേടിച്ചു പേടിച്ചും തൊണ്ട വരണ്ടിക്കൊണ്ടും തൊൻ അരികേ ചെന്നു.

“ശ്രദ്ധവൻ, ഭവാന്തോൾ പുതുന്നല്ല തൊൻ; ക്ഷതിയ, നായ പശ്ചാത്യനാണോ. ക്രമംദോഷംകൊണ്ടു സജ്ജനഗർഹി തമായ ഭിവത്തെ തൊൻ പ്രാപിച്ചുവേണായി. സരയുതീരം നാതിൽ വേട്ടയാട്ടവാനാണു തൊൻ വന്നതും. കടത്തിയും വൈദ്യുതം നിരയുന്ന ശബ്ദം കേട്ടും ആനന്ദാണനു വിച്ച.

രിച്ചു തൊൻ അംഗവയ്ക്കു. അവിടെ ചെന്ന നോക്കിയപ്പോരിക്കണ്ണിൽ അനു തരച്ചുകിടക്കുന്ന ഒരു താപസകമാരനെ കാണാം. ആനന്ദാഖ്യാണന്തോനി അംഗവയ്ക്കുതു് ഭവാൺ പുത്രനിലാശ തരച്ചുപോയതു്. ആ അനു തൊൻ വലി തച്ചുത്തേതാടക്കടി മനികമാരൻ സപ്രദാരോധണംചെയ്യു. അറിയാതെ ചെങ്കുപോയ ഈ അപരാധം ഭവാൺ ക്ഷമിച്ചു് എന്നിൽ കനിയേണ്ടോ!”

ഈ വിപ്രിയം കേരളക്കയാൽ ആ വുലബന്ധത്രിമാങ്കു് അരത്തുറമായ സന്താപമുണ്ടായി. കരേന്റേരം അവൻ കണ്ണിർവാത്രു് കരണ്ണതതിൽപ്പുണ്ടാനെ, ആ വുലബന്ധപസൻ പട്ടവിൽ, എന്നോടായി ഇങ്ങിനെ പറത്തു:—

“ഭവാൺ ചെങ്കു ഈ ദിശ്യമം എഞ്ചാട് വന്ന പുരയാതെയാശ പോയതെന്നിരിക്കിൽ ഭവാൺറ ഡിരസ്സു് എറുന്നുരായി തെരിച്ചുപോയെനെ. ഭവാൺ ഈതു്, അറിയാതെ ചെങ്കുപോയതുകൊണ്ടാശു് ഇപ്പോഴിനും ജീവിക്കുന്നതു്. ഇന്നി തെങ്ങപെണ്ണു, മകൻ മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു് ഭവാൺതനെ കൊണ്ടുപോയാക്കണം.”

അതിനുണ്ടാം അവരെ തൊൻ ക്രട്ടിക്കാണ്ടുപോയി, അവരെക്കാണ്ടു് മകൻറ മുതിരീരത്തെ തൊട്ടവിപ്പുച്ചു. ആ ദേഹത്തിൽ വീണകിടന്നു് അവൻ ആത്മരായി പലതുംപറഞ്ഞുകരഞ്ഞു. തൊൻ പലമട്ട കേണൽ താണ്ടു പറഞ്ഞതിട്ടും ആ വുലബന്ധപസൻ എന്ന ശ്രീക്കണ്ണതിനുന്നില്ല. “തൊന്നെന്നാപോലെ ഭവാം പുത്രശേകരകൊണ്ടു മരിക്കെടു” എന്നാശ ശാപം. ആ വുലബന്ധ നുതികരം മകൻറ ചിതയിൽത്തനെ ചുടി മരിച്ചു. അനുണ്ടായ ആ ശാപത്തിന്റെ ഫലമാശു് ഇപ്പോരി തൊൻ ആഭവിക്കുന്നതു്. ബാല്യത്തിൽ ചെങ്കു ആ പാപത്തിന്നു് ഇപ്പോഴിതാ ഫലോദശമിക്കായിരിക്കുന്നു. പുത്രശേകര

കൊണ്ട് തോൻ മരിക്കാറായി. എടുക്കോ കെത്തസലേം, ഭവതി എവിടെയാണ്? ഭവതിയെ തോൻ കാണുന്നില്ലപ്പോൾ എന്ന കൈകൊണ്ട് തോട്ട്. ഈ മരണക്കാലത്തു് ഭവതിയുടെ സ്വർത്തനാലെങ്ങിലും തോൻ അതുപസിക്കെട്ടു. രാമതെന്നു സബ്രഹ്മണ്യിൽ തോൻ ചെയ്തു ദേഹരകമ്മം എന്നു കണ്ണം ചുണ്ണമ്മലമാണെന്നു് ഭവതി ഓക്സോ! ചുണ്ണപ്പേരു നേരുന്നോളും ദേശക്കത്തിൽ എത്തെങ്കിലുമൊരു പിതാവു് പരിജീജിക്കമോ? രാമൻ എന്നു സബ്രഹ്മണ്യിൽ ചെയ്തുവഞ്ചു, സംശ്ലംഗം അന്തുപമായ കമ്മംതന്നെ. അകാരണം നാടുകടത്തിയ അട്ടുനോട്ട് രാമന്നല്ലാതെ മണററതോരു പുത്രനാണു പിന്നെങ്ങാതിരിക്കുക! എന്നെന്നു ആ ഓമനമകൻ വന്നു് എന്നു ഒന്നു തോട്ടക്കയക്കിലും ചെയ്താൽ, ഏ, എത്തു ആശ്രപാസമായി! ധമപുരത്തിലെ അനിയാൽ എന്നിക്കു പിന്നു ആത്രര കാണവാൻ കഴിയും? എന്നിക്കിപ്പോരു കണ്ണിനു കാഴ്ത്തിപ്പു. ബാമ്പയും ഇല്ലോ കായി. കാലുതെനാർ ഇതാ എന്നു തിച്ചക്കുണ്ട്. പ്രശ്നം വിച്ഛിനാ ഇരു നേരത്തു സത്രവിക്രമനായ രാമനു എന്നിക്കുകാണവാൻകൂത്തിയാതായതിനെക്കുറം ദേഹരമായും ഭിവം വേഗതയുന്നുണ്ടോ? വെളിൽ വെള്ളിത്തെത്തവയാണുപോഴ തല പുതുവിയോഗചുംഖം എന്നെന്നു പ്രാണനെ വരിക്കുന്നു. ഇരി പഴിനാച്ചാട്ട കഴിഞ്ഞു് രാമനും മുഖദർശന തനിനു ഭാഗ്യാഭാക്കനാവാം മനഷ്യരല്ല; ദേവമാരാണു്. രാമനും ആ ഓമന്നപ്പുല്ലുകളിൽ സുദരംനാസികയും തണ്ടം തിരിക്കുന്നുകളിലും, വന്നുനന്നവും ആരു കാണുന്നവേണ്ടിവരും ഡന്തം യന്നു. ഫുല്ലാബുംജംഫോലെയും ശരദിക്കുംപോലെയും ശോഭിക്കുന്ന എന്നെന്നു മക്കുളും മുവം കണ്ണാൻ ആവർ യന്നുരായി. വനത്തിൽനിന്നു് അയോദ്ധ്യയിൽ തിനില്ലവനു രാമനെ യന്നുകുറ്റിപ്പാതെ കാണുവാൻ കഴി

യുമോ? അരയോ കെണസല്ലു, എൻ്റെ മനസ്സു തള്ളുന്നു. എദയം പിടിയുന്നു. ശബ്ദസ്വർഗ്ഗരസങ്ങങ്ങളും തൊൻ്റു തിരിച്ചറിയുന്നില്ല. ഇത്രിയങ്ങളിൽ മനസ്സും എണ്ണതീന്ന് വിളക്കുന്നപോലെ മണ്ണുന്നു. അനുഭവനായി വെള്ളിവിള്ളി പ്രാഥ്യ ഉഴുലുന്ന എന്നു തും ചുത്തുരോക്കു, തീരത്തുനാട്ടിപ്പുവാഹനങ്ങളോലെ തകക്കുണ്ടു. മാ രാമ, മാ നാമാ, മാ പിതൃപ്രിയ, മാ മഹാബാജുമാ, മാ ശ്രാക്കനാനു, അരയോ, എൻ്റെ മകനു, ഏ എവിടെ! മാ കെണസല്ലു, മാ സുമിത്രു, എന്നു തൊട്ടവിൻ! എടു മുഖംസു, എടു എൻ്റെ അമിത്രു, എടു കലപാസ്തിനി, എടു കൈകേയി, തൊൻ ഇതാ മരിക്കുന്നു.

ഈ വിലാപങ്ഞാടെ ദശാമൻ വിശ്വേഷി. രാജ്ഞിയാനി മുഴുവൻ ആത്മാസ്പദത്താൽ ആകുലമായി.

— ഓട്ടോട്ടേ —

എഴുന്നില്ലാമും.

കേക്കയത്തിൽ പാർപ്പന രേതൻ അരയോല്ലു. കിൽ നടന്ന ഈ സംഭവങ്ങളുണ്ടും അരികയുണ്ടായില്ല. തെന്നാരം റാവിലെ പതിവുപോലെ തോഴുന്നാൽ വിനേക്കാത്മം അരികെ ചെന്നാപ്പോരു ആരു റാജക്കമാരൻ നീരു സാഹിനായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു കണ്ട്. അവയുടെ ഫലിതോക്കികളിലോ, മുത്രുവാദിത്രഞ്ചളിലോ രേതൻ സിച്ചില്ല. അപ്പോരു, മുവില്ലാത്ത ഇന്ത ഭാവുകളും ഒരു വെന്തന്നും അവർ അനേപ്പണിച്ചും ഉത്തരം. പാരാ തെത്താവിത്രും:

“എനിക്ക് എയ്യുകൊണ്ടാണ്” ഈ ഭിംബിണായുക്കുന്ന തൊൻ നിങ്ങളെ അരിയിക്കാം. ഇന്നാലെ രാത്രി

ഞാൻ ദോത്രിസപച്ചനം കാണാകയാൽ എൻ്റൊ മന
സ്ഥിനം സപാസമ്പർമിപ്പാതായിരിക്കും. സപച്ചനത്തിൽ,
കുഞ്ഞൻ അപ്പുൾ മുഖം മങ്ങിയും, മടി വിതറിയുംകൊ
ണ്ട് കനിൽനിന്നു കലങ്ങിയ ചാണകക്കണ്ണിമിൽ വീഴുന്ന
ആം, അതിൽ കിടന്ന് അദ്ദേഹം നീത്രുന്നാതും ഞാൻ കണ്ട്.
എന്ന കോരിക്കടക്കക്ക, എന്നുയെടുത്ത് മേലപ്പും തോ
ജുക, എരിച്ചേപ്പാരിപ്പുക, എന്നുയിൽ ഇരങ്ങുക, വീണ്ടും
വീണ്ടും പൊട്ടിച്ചിരിക്കുക എന്നിങ്ങനെയും അദ്ദേഹം
ചെയ്യുന്നാതു കണ്ട്. കാരിയെന്നുകൊണ്ടുള്ള പീറത്തി
അംഗൾ കുറപ്പുവന്നും ചുറ്റിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം കയറിയി
രിക്കുയും, അനന്തരാം രക്തമാല്പുങ്ങളിൽ രക്തക്കരിക്കുന്നും
വാത്രി കഴുതനേതരിലേറി തെക്കൊട്ട് ചെല്ലുകയുംചെയ്ത്.
ചൊക്കുതുണ്ണിയുടുത്തു മദ്ദോന്നണ്ണയും വിത്രാനന്നയു
ഈ ഒരു രാക്ഷസി എന്നുരു അപ്പുനെന പൊട്ടിച്ചിരി
ചുപ്പുകൊണ്ട് വലിച്ചിഴച്ചു അപ്പുംശേഷം കടലെപ്പും വന്നി
ശ്വസായി. ചുരുക്ക ഭ്രമിച്ചിൽ വീണു. ഭ്രമി മൃഗവൻ അന്ന
കൊരത്തിൽ ലഭിച്ചതുപോലെ മുടച്ചിൽ മറത്തു. രാജ
മഹാമഹായ ഗജത്തിന്നുരു കൊന്തു മറിഞ്ഞു. ജപലിച്ച
കൊണ്ടിരുന്ന അഗ്രി പെട്ടുനു കെട്ട്. ഭ്രതലം കീഴിലോ
ട്ടോന്നാശന്. മുക്കുംഡരം ഉണ്ണാക്കി. മലകര പുക്കൾതിട്ടി
മരതു. മുങ്കിലാന്തുള്ള ഭയങ്കര ഭിസപച്ചനമാണെന്നാൻ
കണ്ടു. രാജകലത്തിൽ ആക്കങ്കും മരണം വേബ്രക
മനന്, എനിക്ക തോന്നനു. അതോന്തുകൊണ്ട് എ
ക്കുറ മനസ്സു ചുറവന്നു; തോണ്ട വരവനു. എന്നതെന്നു
ഞാൻ വെട്ടക്കുന്നു. മുള ഭയത്തിനു മേതുവെന്നാണെനു
എനിക്കരിഞ്ഞുകുടാ.”

ഭരതൻ സപച്ചനകാൽത്തെപ്പുറി ഇങ്കിനെ പര
അത്രകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അയോധ്യയിൽ നിന്നും

കൂതമാർ അവിടെ എന്നി. ഭാതാഹ കുട്ടിക്കാണ്ടുചുക്ക്
വാനാണ് അവൻ വനിച്ചിട്ടുതു്. കാര്യാമാത്രാം
അവർത്തിനിന്ന് അറിയുവാൻ കഴിയ്തില്ല. ഉടൻ പുര
ബ്ലൈഡേംഗമൻ അവൻ തിട്ടക്കയാൽ മാതാമധൻറ
അനാശ്രദ്ധോട്ടുട്ടി ഭരതൻ അന്നതന്നെ ഭേദവിലേറി
അംഗ്കണം അമ്മഖൻം ഭാതാക്കമെഡക്കം കശവമല്ലയോ
എന്ന് ഭരതൻ എടുത്തെടുത്തു ചോദിച്ചുവെക്കിലും അപ്പി
അമായ മംഗടിക്കൊന്നും അതു ദുരന്മാരിയ്ക്കിനു ചുബ്ബു
കീല്ല. എന്നാൽ, തലേന്നാട കണ്ണ ദിസപപ്പെന്നവും, ദുര
മാതടെ തിട്ടക്കല്ലും, രമത്തിന്റെ ജവവും ഓരും ഭരത
ന്റെ മനസ്സു് കൊക്കലമാക്കി തന്നെന്നിൽനാണ്. ഭരതൻ
കയറിയ രമം അക്കമ്പടിക്കാരരയെല്ലാം വളരെയക്കലെ
വിനിച്ചുകൊണ്ട് മഹാജനപ്രേതാടയാണ് പാതയ്ക്കു്.
എത്രാംനാറും അതു രമം അയ്യോധ്യയിലാത്തി. അതു നിന്റെ
ത്രിപ്പൻറ ആക്കട്ടാടയുള്ള ഒരു കണ്ണദ്ദും ഭരതന്റെ
സംശയം ദന്തകൂടി വർണ്ണിച്ചു. മഹ്യനിന്റെ ലാഞ്ഞേന
ശ്വാസം അവിടെത്തെങ്ങമില്ല. ഉല്ലാസങ്ങൾല്ലാം വിജന
മായി സിനിമാരും. രജപാക്ഷളായ വിപ്രങ്ങളുടെ വേദഭേദാ
ഷം പതിവിന്റെപടി കേരംക്കാനില്ല. സൗംഖ്യങ്ങളാരിയ
നിന്നു് ഉയൻകൊണ്ടിരിക്കണാട്ടു ശ്രദ്ധകോലാലാഹലം
കീറു അടക്കിയിരിക്കുന്നു. കാമിനീകാമുകയാർ കളിയാട്ടി
ക്കൊണ്ടിരുന്ന മലർവാടികൾ അനാമാണം കിരയുന്നതു
എപ്പാലു നിലകൊള്ളുന്നു. വാഹനസ്ഥരായ രാജാക്ക
മാർ എഡ്സ്പ്രംഫും വരികയും പോകയും ചെയ്യാട്ടുള്ളതു്
ഇപ്പോൾ കാണണ്ടില്ല. രൂപങ്ങൾല്ലാം ഇലകൊഴിഞ്ഞു
വാടിനിട്ടുന്നു. പക്ഷികളുടെ കളകുഞ്ജിതും നിലച്ചിനി
ക്കുന്നു. സുരലിലമായ മാവായു എഡ്സ്പ്രാം മരഞ്ഞാറിക്കു
ന്നു. വീണാമുദ്ദംഗഭേദീനാണം ഇപ്പോൾ കേരംക്കാനില്ല.

വീടുകൾ അടിച്ചത്തില്ലോതെ നാനാവിധമായി കിടക്കുന്നു. വീടുവാതിലുകൾ തുറന്നിട്ടിരിക്കുന്നു. ബലിക്കുമ്പ് ക്കപ്പള്ളാ യുഹഗന്നമോ എങ്ങെമില്ല. കൂടംബങ്ങളിലെന്നും ശും ലക്ഷ്യിച്ചിലാസം കാണുന്നില്ല. ക്കൂതുങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചും ഉണ്ടായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഒച്ചതുങ്ങളിൽ പക്ഷികളും ദീനതയോടെ വാഴുന്നു. ഇതു ഭാരണമായ ഭരവസ്ഥം മുഴുവൻമാരുമുണ്ടുമുണ്ടുമെന്നും പറയാൻ ആവശ്യമില്ല.

പിതുമൻറെത്തിലേക്കാണ് ഭരതൻ നേരേ ചെന്ന
ആണ്. ആ മഹ്മൂദ് ഉചിത്തുകിടക്കുന്നതു കണ്ടെപ്പോൾ മാത്രം
ഗൈമാൻഡിലും തിനിയും സ്പാനിഷുസന്റിൽ സ്ഥിരമായി
ചെയ്യുന്ന കൈകേള്വി മകനെ കണ്ടി സംഭവം ഒരുപാടു
ആഴുന്നേറ്റു. തന്റെ കാർബൺ തലവേച്ചൻ്തു കണ്ടു,
കിള്ളുന്ന മകനെ പിടിച്ചെഴുഫുന്നിയും കൂർഖാവിൽ ചുരു
ക്കിയും മടിയും വിജയത്തിനുണ്ടിനെ കൈകേള്വി കശലു
പ്രധിം തുടങ്ങി.

“അമ്മാത്തൻനീ” പുരപ്പട്ടിക്ക് ദിവസമത്രയായിട്ട് രമ്പത്തിൽ അതിയില്ലോ ഭന്നതുകൊണ്ട് വഴിയിൽക്കൂടിനെങ്ങാളുമേലുണ്ടോ. നിന്റെ മുത്തുട്ടോ അമ്മാവന്നു സുവശ്യമല്ലോ? ഇവിടെ നിന്നു ചോയതിങ്ങളിനെ അവിടെ നിനക്കു എല്ലാംകൊണ്ടും സുവശ്യയിൽനില്ലോ? ധന്തമാണെല്ലാം പറയു.”

ഭരതൻ:—“തോൻ അമ്മാത്തുനിന്ന പുരംപുട്ടിക്ക് എഴു ചിവസചായി. അവിടെ മുത്തുപ്പാം അമ്മാവന്ന സുവന്തരനു. മുത്തുപ്പാം തന്ന ധനരണാദിനുമാനങ്ങൾ വഹിച്ചുകൊണ്ട് എന്നേറെ അത്യർക്കാർ പിന്നാലേ വരു ശ്രദ്ധിക്കു. മുത്തുപ്പാം തീടുമുകളാൽ തോൻ മുഖം പ്രോണി

താണു്. അമേമെ, ഇനി തൊൻ ദനു് അമയേം ചോദിക്കുവേണ്ടും എന്നും മനസ്സു് ശക്കുവാം കലഞ്ഞും. അമയുടെ ഇരു പൊന്നാണിക്കുതിൽ എന്നാണിപ്പും ശുന്നുമായി കിടക്കുന്നതു്? എക്സ്പ്രസ്സുകുമാരേവയം ഫംഗ്രൂഹായിത്തിന്നിരിക്കുന്നതെന്നതാണു്? മിക്കപ്പോഴും അമയേം കാണാറിള്ള അട്ടുനെ ഇന്ന ആണിങ്കു കാണാത്തതു്? അട്ടുനെ കാണാവാനാണല്ലോ തൊൻ ഇതു തിട്ടക്കിവന്നതു്. എനിക്കു് അട്ടുന്തു കാലു പിടിക്കുവാൻ വൈകിയിരിക്കുന്നു. അട്ടുനെവിടു, പര മു. കെണ്ണല്ലുംബയുടെ ഗ്രഹണിയാണോ അട്ടുന്തു്?

കൈകൈയി:—“എത്ര ദേഹിക്കം ദതിയേതോ ആ ശതിയെ നിവർത്തി അട്ടുന്തു പ്രാപിച്ചുചോയി. ഭ്രിക്കഷിണകളുടെ പല പല യാഗങ്ങൾ ചേന്ന യഥസ്പിയായി വാണി ആ തേജസ്പി ഇപ്പും ദിവംഗതനുണ്ടിയി.

“അഡ്യോ, തൊൻ ഹതനായി എന്ന ഭരയിട്ടുകൊണ്ടു കുതും മുച്ചിച്ചുവീണു. തുടിട കഴിംതു് സംഖ്യക്കും യതിപ്പുണ്ടിനും ആ പിതുകുതും മനസ്സു തകന്നു് ദീനകാരി വിലപിച്ചു തുടങ്ങി. വസ്തുതായ മുഖം മറച്ചും തുടങ്ങിതേങ്കളിക്കരയുന്ന ആശോകാശ്രതനിൽ അമയുടെ സാന്തപ്പവാക്കുണ്ടും എറിപ്പു.

ഭരതൻ:—“യാഗമോ രാമാണിക്കുകമോ ചെല്ലും എന്നും അട്ടുന്തു ദൈഡിയിരിക്കുയാണുനു വിചുരിച്ചും സൗഖ്യാഹിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലോ തൊൻഇങ്ങോടു ചോന്നതു്. ഇതു് ഘോരവിപ്രിയമാണു് എനിക്കു കേരംകുറുവി പരിക്കയുന്നു് തോനു ഓത്തിപ്പുല്ലു. ഒരാ, എന്നും ദനു് ഇതാ ഭിണ്ടുചോക്കും. അമേമെ, എന്നു് രോഗത്താലുണ്ടു് അട്ടുന്തു മുതനായതു്? അട്ടുനെ യമാപിയി സംസ്കാരിക്കിവാൻ ഭേദ്യമുണ്ടായ രാമാണികൾ തന്നായാണു് യന്ന

ஈார். அன்னூ, ஏன்ற அறைஞன் எவிடுக்? தொனிச்சு வானு அரிமாத நிலதிலாயலூபா ஏற்று அறைஞன்- ஏனா ஸ்ரீமத்தோட அழைச்சிடு ஒருவாயில் ஒக கணதினால் எனிக்கே அறைஞிலூதாயலூபா. அமை, ஒளி தொங் ஏன்ற ஜெய்யுகையைகிலும் காளக்கு- ஏனாலே அப்புமைகிலும் எனிக்கே அதோபாஸமங்காக யுத்தி. யம்முதையை ஓயலுத்தை, ஸதுபிகுமங்கலம் ஏற்று ஜெய்யுடோதாவுமாய ராமங்காளால் எனிக்கே ஒளி சென் ததி.”

கெக்கேயி:—“மகனே, ஸீதையோடு லக்ஷ்மீ அங்கு குடிய ராமனை ஹ்ரிஹிங்கே திரிசூ வாநிக்கு காளாம். ராமனேஞ்சு, ஸீதையூ, லக்ஷ்மாங்கையூ விழிசூ பூகொள்ளால் நிரைர அறைஞன் முரிசுது: ஏனால் அது விழிகே கேட்கவாங் அவற் அரிகே உள்ளதின் ஸிலி”

தேதன்:—“யம்முதைவாய ராமன் ஸீதையோடு லக்ஷ்மாங்கை குடி ஏவிடு போயிது?”

கெக்கேயி:—“மரவுரி சூரி அவற் ஸெயகார ஸுத்திலேயூ போயிது.”

தேதன்:—“எனினால்? ஏற்று கரமாளால் ராமன் வெய்து? ஸுவமஸ்பத்த அபவமரிக்கையை, அதுசுரையைகிலு, அங்காரங்கை கொட்டுக்கையை, பற்றான்தெலு காமிக்கைகளை ராமன் வெய்துவோ?”

கெக்கேயி:—“அன்குகிலையையை வெய்திட்டுப் பாமாக காட்டிலேயூதுது: விரைர அறைஞன் ராமானி யேக்காதினாகி வட்டங்குடியது களெப்பூர், தொங் தாஜை விரைகை கள்கூல் நிரை நாட்வாழிக்காரம், ராமனை நாட்கூகை தன்றும் பூத்திடு. அபுகாரம் பூவர்த்திக்காதிரி

കുവാൻ രാജാവിനു നിർബാഹമുണ്ടായില്ല. എൻ്റെ അഭീ സ്ഥിരപ്പോലെ രാമനെ സീതാലക്ഷ്മിണാന്തിനം ദണ്ഡകു തിലേപ്പുയുംയച്ചു. പ്രിയപുത്രനായ രാമനെ കാണാതെ പുത്രങ്ങാകത്താൽ ദഹിച്ചുകൊണ്ടാണ് രാജാവു മരിച്ചതു്. ഇനി എൻ്റെ മകനാണ് അന്യോധ്യാരാജാവു്. നിന്നക്ക വേണ്ടിത്തന്നെയാണ് തൊൻ ഇതുയും ചെയ്തും ശ്രാക്കുവാച്ചു വെടിത്തേ ദേയത്തും കൈകൈണട്ടു് ഇതു രാജുത്തെ നീ നിർബ്ബുഡായം ഭജിച്ചുകൊള്ളിക്കു. അതിനും ഇനിതൊട്ടും വെക്കിക്കേണ്ടാം. വസിഞ്ചേന്നേയും മറ്റു വിപ്രപ്രദമാദരയും മന്ത്രിത്തി പിതൃസംസ്കാരം നടത്തി രാജുാഭിശ്ചകത്തെ എന്തുകും.

ഒരതന്നു്—“അമേമ, എന്തൊക്കെയാണു് എൻ്റെ അമു പുലന്തുന്നതു്. എന്നിക്കു രാജുമോ? അപ്പുനേയും ഭാതാവിനേയും കാണാതെ മനസ്സു തകന്നുഴുന്ന ഇതു എന്നിക്കു രാജുമോ! ഭിവത്തിൽ ഭിവമോ അമു എന്നിൽ ചേക്കണ്ടതു്! പ്രാണത്തിനേൽക്കു ക്ഷാരംവെയ്യുംയോ ചെയ്യുന്നതു്. അമേമ, അമു എന്നിക്കുവേണ്ടി എത്തു നേടിയെന്നാണു. പറയുന്നതു്? രാമനെ നാട്കകത്തുകയും രാജാ വിനെ മരിപ്പിക്കയും ചെയ്യുതോ എന്നിക്കായുള്ള നേട്ടം. അമേമ, ഒലാരം, ഒലാരം! ഇതു ചെഹരാചികമായ കുമ്മം ചെയ്യാൻ വേരെ ആക്കണ്ണാകും ദേയത്തും! കലം കെട്ടവാൻ വന്ന കാളരാത്രിഭോ ഇതു കേകയപുത്രി? ഇതു ചെന്തീകനലിനെന്നയാണോ എൻ്റെ അച്ചുന്നും ഇതുവരെ പുത്രകി വാണ്ണതു്! അഭ്യോ, ഇതു പാപദർശിനി എൻ്റെ അപ്പുനേ കൊണ്ണ. ഇതു കലപാസിനി ശോധത്താൽ കലാ ശ്രീ കെട്ടത്തു. സത്യസന്ധനായ അപ്പുവും ഇതു ഭസ്ത്രയോടു ചേന്തുകൊണ്ടില്ലെങ്കിൽ ഒലാരംഭിവത്താൽ ദഹിച്ചുകൊണ്ടു മരിച്ചതു്. ആ ധർമ്മാത്മാവിനെ എന്നിനു നശി

പ്രിശ്ച? രാമനെ നാട്ടുകടത്തി കാദേററിയതെന്തിനോ? മരഗ്രൂഹംപരാനായ രാമൻ എന്നൊക്കൊരു ശ്രൂലഭ്യോക്ക് ഇം കടിലഭയേ പരിചരിച്ചതിന്റെയും, ദീർഘംബന്ധിനിയായ കൈസല്പ്ര നിവ്യാജമായ സൗഖ്യരീജ്ഞുഹത്തോക്ക് ഇം പാപിഭയേ അതഭരിച്ചതിന്റെയും പലം ഇപ്പോൾ അവർ അനഭവിക്ഷണാരാധി. ഇം ഭോരകമ്മിണി ഇങ്ങ് പാർവ്വതീ പുത്രഭോക്താക്കളായ ആ കൈസല്പ്രയും സുമി തുഡിയും ഇപ്പോഴിനും ജീവിക്കുന്നതെങ്കിൽ അതാണ് അത്തിനം. അപാപം തുതാശാഖാമായ രാമനെ ഏറാൻ എന്നു അപിനിന്നെന്നാണു ക്രതിവഭന്നതനോ ഇം മുഖ്യയ്ക്ക് അറി തെരുക്കുടാ. രാജുലോഭംകൂണ്ട് അഫോ, എത്ര ലോച കമാഞ്ചിപ്പത്താണോ ഇം ഭാഷ വലിച്ചിട്ടിരിഞ്ഞെന്നതോ! ഇം പാപമാണി ഇനി എൻ്റെ അശ്വാസ്ഥം. ജൈഷ്ഠപത്രൻ രാജുലിഷ്ഠിക്കുന്നക്കയെന്നതു പണ്ടുപേണ്ടയുള്ള നടപ്പും കൊന്തിരിക്കു ആ സാധു മഞ്ഞാദയെ വെടിപ്പെന്നു് പാപകമ്മാവയ്ക്കു ഇം റംഗംസ ഇനി എൻ്റെ ശ്രദ്ധ. ഇം നിശ്ചാര ഇനിശ്ചിംഭ പാഴക്കണ്ണ. നാട്ട് വിട്ട് എങ്ങോ പോകബ്ദി. ഇവിടെത്തുനാനു വാഴുകയാണെങ്കിൽ എൻ്റെ മരണ ഭിവവും ഇം ഭാഷ അന്നഭവിക്കും. രാജാവിനെ പരത്തിപ്പേശിം രാമൻ വനത്തിലേയ്ക്കു അയയ്ക്കു ഇം കൈകു ഭൂണ്ണവരത്രാപാപദേന്താടെ നരകം ഘുക്കബ്ദി-ഭർത്രാശാലോക്കും ഇം പാപിക്കില്ല. ഇം രാജുലോഭലും എനിക്കു് ഇം ലോകത്തിന്തു ഭൂത്യശസ്ത്രഭാഗിയും ശത്രുവാണോ. ഭർത്രാശാതിനിനിയായ ഇം ഭർമ്മവതു ഇനി എന്നോട്ട് തരിശല്ലും മിശിയതു്. കൈകയെപ്പരന്നായ അപ്പച്ചതിയുടെ പുതിയില്ല, ഇക്കുപാകലാലാതിനിയായ രാക്ഷസിയാണോ ഇം റംഗം. പെത്രമാരാക്കുഞ്ചാ ബാധ്യ തള്ളരാഞ്ചി ദോക്കിനിയും ക്കുവെ ഇം പാപനിശ്ചയ ചെയ്യു

കുടംകെക ഞാൻ എങ്ങിനൊ സഹിക്കേണ്ടി? പെണ്ണരമാണ് ഒരു ലോകത്തിനാം ഇത് പാചി എന്നൊ നിദ്രയും കാണില്ല. അനി ഈ ദശയും മായുള്ള അട്ടപ്പം എനിക്കു വേണ്ടും. ഇത് ദശയും തീരുമാട്ടുകയോ തുക്കിച്ചുവുകയോ കാട്ടുകയോ എന്നൊ ചെയ്യുന്നു.

—എനിക്കിന അമ്മയെ വീണ്ടും ഗർഭാംചെയ്യു കുലനായി കൂട്ടുകൾ ചൊക്കൻ്റെ പാദവിനെപ്പോലെ ചീറിക്കൊണ്ടു് ആരുഭരണങ്ങൾ അററുചീതറിയും, വസ്തു ക്കുറ അഴിജന്തുലഭ്യത്വാം നിലയിൽ ആ നിലത്തു കിടന്നുത്താണ്ടു്. അപ്പോഴേങ്കം മരുമിാരേവതം അവിടെ എത്തതി. അവർ കേരംക്കൈ വീണ്ടും അമ്മയെ നിന്തിയും കിൽപ്പിനൊ അമ്മയുടെ യുരുത്തുത്തിൽ തനിക്കു യോ തനാൽ പജച്ചിപ്പിയും അഞ്ചുജോത്തു പാത്രവന്ന തനിക്കു് അന്തുനീരും അഭിഷേകവിചാരമോ, അതിനു് അമ്മ ചെയ്യ വിധിനും, രാമനീരും വനവാസമോ യാത്രാ ശാം അറിഞ്ഞുകുടക്കണം രാജും വേണമെന്ന വിചാരം തനിക്കു് ഉണ്ടായിട്ടേയില്ലെന്നും രേതും സത്രപത്ര പിടി തുകൊണ്ടു തുറന്ന പാതയും. അതിൽപ്പിനോ ആ രാജു പുതുൻ കേരസപ്രാഞ്ചവിയെ അംഗപരിപ്പിക്കവാനായി അഞ്ചോടു ചേരാൻ. കോപതാപങ്കളും ജീവിതവിരക്കത്തായി വാണിജനാ ആ ദേവി രേതനീരും ധമ്മനി മുയ്യും ഓതുപ്രഥവും സത്രപത്രവും കണ്ണു് ജീവിതത്തിൽ അപ്പും അതശാഖതിയായി.

അനന്തരം, വസിച്ചുന്ന ഭരതനേയും ശരൂഹിനും ഘുംകൊണ്ടു് മുതനായ രാജാവിന്റു ശ്രേഷ്ഠനിയകശില്പിയാം. ചെയ്തിപ്പിച്ചു. പത്താംനാട പുലകളിച്ചു്, പഞ്ചാംനാട ഗ്രാലകമ്മും നടത്തി പതിമൂന്നാം ദിവസം അധിസബ്ദവയനം കഴിത്തു് രാജക്കമാരമാർ സ്വന്തഃ

ഒഹരത്തിലേക്ക് ചെല്ലുവോരു പിത്രം ശാകവും വരുന്ന്
ശത്രുഗും നന്ന് നഷ്ടനായി. “പെണ്ണിന്നടിമരായി ഭഷ്യതഃ
ചെയ്യ രാജാവിനെ എന്നുകൊണ്ട് വീഞ്ഞവാനായ ഉക്ഷി
ണൻ കൈനില്ലോ” എന്നായി ശത്രുഗും നന്ന് മോദ്യം
ഇതുവും കോപത്രാംഗ ചെല്ലുന്ന അതു സുമിത്രാചുതാൻ,
അതു വഴിക്കും, രാജോച്ചിത്തായ ഉന്നാലുക്കാണോളിംഗം
ഉത്തരാഫിമാരോടുകൂടി ക്രമിയായും ഉന്നത അന്തസ്ഥിൽ നട
കൊള്ളുന്നതു കൂണ്ടാരായി. അവരെ ശത്രുഗും ദഹി
ചൊടുത്തിൽ തലധട്ടിയിൽ പിടിച്ചും അതു ഉന്നിലിട്ടും വലി
ചുഡിയുള്ളവാൻ തുടങ്ങി. തന്റെ അനാജൻ ആക്രാധാവില്ലെ
ണായി സ്കൂറിവയം ചെംതുക്കുമോ എന്ന ഭരതനു തോന്ത
കയാൽ ഉടൻ അടഞ്ഞു ചെന്നും അതു തുട്ട.

“എന്നുകൊണ്ടാണോ” തൊൻ അതു കൈകേകയിരെ
വിട്ടയച്ചതെന്നും നിന്നക്ക് മനസ്സിലായില്ലയെ? ധർമ്മാത്മാ
മായ രാമൻ മാത്രാല്ലനായ എന്നൊ ഗവം സം ചെയ്തു
കുമന ഭയംകൊണ്ടാണോ. അതബല്ലജിൽ അതു ഭക്ത്യുന്നതയെ
തൊൻ കൊല്ലാതെ വിട്ടുമോ? ഈ ക്രനിയെ കൊന്നാലും
ധർമ്മിജ്ഞനായ രാമൻ സ്കൂറിമന്താക്കിളായ നമ്മുടെ മുവത്തു
വരികല്ലും നോക്കുന്നതല്ലെന്നും നീ ഓക്സണം. ഇവരെ
വിട്ടുക്കൂടു.”

ഭരതൻ പറഞ്ഞതു ശരിയാണെന്നറിയുകയാൽ ശത്രു
ഗും നന്ന് അതു നിന്തുള്ളിവിയെ ആട്ടിവിട്ടു. പതിനാലുാറു
നാം ഭരതൻ മഹാസഭ വിളിച്ചുകൂട്ടി തന്റെ നിശ്ചയം
അറിയിച്ചു. തൊൻ രാജത്പഠം കൈയെയ്ക്കുകയില്ലെന്നും
ഔദ്യോഗിക്കാവാണോ അതിനും മന്തനം അതു ശ്രീമാൻ
ഉറപ്പിച്ചുപറഞ്ഞു. അതിനും, രാമനെ ശ്രീകൊണ്ടു
വരുവാൻ വന്നതിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടുന്നതിനും തേങ്ങങ്ങളം

രൂപാദി. അട്ടത്തനാഡതനെ അമാത്രപുരോഹിതനും രോച്ചം, അമമാരോച്ചം, ചതുരംഗസൗത്രണതാടംകൂടി ഭരതൻ ശത്രുവ് നാസഫേതം വന്നതിലേക്ക് പോയി തി ക്രുതതിൽ വെച്ചു് ഭരതരാമസമാഗമമുണ്ടായി. ഭരത നിൽനിന്മ ദശരമമരണം രാമൻ. അറിഞ്ഞു. ശോകാ റംനായ രാമൻ അച്ചുനീർ ശൈക്ഷക്തിയ ആ കാട്ടിൽവ പുത്രന്നു നടത്തി. പ്രധാനപ്രതിജ്ഞാനനായ രാമൻ, ഭരതൻ കുർത്തുകരത്തു വിളിച്ചിട്ടു് നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങിയില്ല. പ്രതിജ്ഞാനകാലം കഴിയാതെ താൻ വരുന്നതപ്പേരു രാമൻ തീരുമ്പരബ്രതു. ഗത്യുന്നരമില്ലാതായപ്പോൾ രാമ നീർ പാടുകക്കുള്ള വാജ്ഡി ഭരതൻ അയോധ്യയിലേക്ക് തിരിച്ചു.

കോസലത്തിലെ നദിഗ്രാമത്തിൽ താപസവേഷി ധാരിയായിട്ടുണ്ട് പതിനാലുകൊല്ലും ഭരതൻ കഴിച്ചതു്. രാമൻ പ്രകരമായി ആ പാടുകക്കുള്ള സീംധാസനത്തിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു് ഭരണകാര്യങ്ങൾ നടത്തിവന്നു. പതിന വേംമാണ്ടു് രാമൻ സീതാലക്ഷ്മിനാസഫേതം വിപ്രവിജയി യായി അയോധ്യയിൽ വന്നു. അന്നു് ഭരതനിൽനിന്മു് ആ ധമ്മാത്മാവു് നാട്ടവാഴ്ച കൈയേല്ലുകയുംചെയ്യു. മഹാമനസ്സനായ ഭരതനാണു് രാമനിൽനിന്മു് ദൈവ രാജ്യം കിട്ടിയതു്.

— (o) —

തിരുവനന്തപുരം ബി. വി. ബുക്ക് ഡിപ്പോളിഷ്യൂ
എന്നാംതരം നോവലുകൾ.

	ക്ര.	ണ.
മാത്താണ്യവർ	൩	०
ഹസ്തലവ	൩	ഒ
ശാരം	൩	ഒ
രാമരാജബഹുർ മാംഭാഗം	൩	१
ടി റാംഭാഗം	൩	१
ചാറ്റുറം മാംചുസ്തുകം	൩	०
ടി റാംചുസ്തുകം	൩	१
ആഡിരൻ	൩	
ഉദയഭാഗ മാംഭാഗം	൩	
രാംഭാഗം	०	५
രാംഭാഗം	൩	
രാംഭാഗം	൩	
വനബാല	०	
എൻ്റർ റീത	०	
പ്രേമബന്ധം	०	മൃ
ദേവീചൗധുരാണി	൩	०
പമികബന്ധ	൩	
മീനാക്ഷി	൩	
സ്ത്രീഹലത	൩	
മാലതീമാല	൩	०
ഭാസ്ത്രമേനോൻ	०	०
ജോതിഷ്മതി	൩	മൃ
കോരളച്ചത്രം	൩	१
ഭാരതി	൩	०

